

gnus autem manet in bonis debitoris
 vt. l. pignus. C. de pigno. actio. ita tenet
 gloss. predicta. Et dicit gloss. quod up
 pellatione alienationis proprie venit
 illa et quia dominium transferat et in
 proprie obligatio z hypotheca sequitur
 tur z dicunt esse notabile ibi C. Bald.
 Saly. Pau. de cas. et ali z Alexand. in
 cons. r. r. clarissime gloss. col. n. n. 51.
 77 vii. vol. ¶ Et per illam gloss. inferunt
 quod et quo oblig. et hypotheca impro
 prie venit appellatione alienationis q
 quando sumus in dispositione stricte
 intelligenda vt in statutis odiosis et
 penalibus et in testamentis in quibus
 prohibetur alienatio in odium vel pe
 nam puta quia testator prohibet fieri
 alienationem in tales consites: tunc
 appellatione alienationis non venit
 obligatio vel hypotheca. fed illa solum ex
 qua dominium transferatur. z propterea
 non obstante diuifimodi prohibito
 ne alienationis i dicto casu poterit res
 obligari et hypothecari et etiam locari
 ita tenent in. d. l. i. Bald. Saly. z aliter
 hoc nisi in casu in quo obligatio vel
 hypotheca fieret pro tanta quantitate
 quod versimiliter non esset spes iurio
 nis iuxta. d. l. qui habebat. fed. leg. in. z
 istam conclusionem tenet etiam Soz
 31. in cons. lxx. circa presentem consul
 tationem in. u. colum. in vers. sed bis
 non obstantibus. in primo volu. ¶ Et
 quibus apparet quod dea decisio Bart.
 in. d. l. in quorum. in. u. mebro dicit sic
 distinctione potest habere locum z pro
 cedere quando sumus in dispositione
 in qua sit lata interpretatio prout sunt
 testamenta fauorabilia et diuifimodi
 tunc enim prohibita alienatione cense
 tur etiam prohibita obligatio. et hypotheca:
 secus autem quando sumus in dis
 positione penali vel odiosa vel aliter
 stricte intelligenda: nam tunc prohibita
 ta alienatione non censetur prohibita
 74 hypotheca. ¶ Et marie hoc esse verum
 in contractibus in quibus verba sunt
 stricte intelligenda. l. quicquid affirmans
 gende. z l. stipulatio ista. §. in stipulatio
 nibus. ff. de ver. oblig. et l. si preses. z l. si
 de interpretatione. ff. de pec. et l. si late

firmat Alexand. in cons. l. r. i. viso thes
 mate. in. h. vi. vol. z in. c. d. c. r. i. in. pe
 cto ac mature in. f. eo. vol. et ita sunt
 intelligenda no. per Bar. in. d. l. in. quos
 r. et. in. d. l. qui habebat. et in. l. rem. les
 75 gatum. et. h. ff. de edi. lega. ¶ Nec h
 obstat id quod dicitur Bartol. in. d. l. in
 quorum. quod prohibita alienatio
 ne ideo censetur prohibita hypotheca:
 quia per illam peruenitur ad alienatio
 nem. l. oatio. ff. de sp. salu. Quia respō
 detur quod et regula. d. loatio. v. qd
 quando vnum prohibetur censetur pro
 hiberi omne id per quod peruenitur ad
 illud pocius per interpretationem ex
 sensum et probat. fer. in. d. loatio. in
 ver. suppleatur. z no. C. y. Bald. et Saly.
 in. l. in. vlti. colum. C. si rector. prouin.
 Unde cum veniat per extensionem seq
 tur quod illa non habet locum in. dispo
 sitionibus penalibus et odiosis et stricte
 intelligendis per no. in. euf. quas actio
 nis. C. de sacro. ecclie. et ita late firmat
 Zas. in. l. i. in. vlti. colum. ff. de iurisdic.
 no. iudi. vbi et regula. d. loatio. facit
 pulcherrimas illationes. ¶ Ratio ergo
 z Bar. fundata in. d. loatio. refringit
 debet ad dispositionem z materiam in
 qua sit lata interpretatio. In aliis aut
 tem duobus membris Barto. in. d. l. in
 quorum tenenda est sua distinctio.
 ¶ Et per confirmationem predictorum
 facit qd videmus q vbi iura voluerunt
 prohibere etiam hypothecam istud ex
 presserunt non acquiescendo in sola p
 rohibitione alienationis vt facit l. r. l. §.
 §. sed q nostra. C. comma. de lega. vbi
 prohibet alienari z obligari vel hypo
 thecari res subiecta institutioni fideicom
 missarie pure vel i die certat: et id facit
 iuristatōz in. l. si. C. de pac. vbi prohibet
 alienatio et etiam hypotheca bonorum
 persone viuētis sub spe future succes
 sionis nisi illa persona consentiat. Da
 tur enim intelligi quod ex quo in dictis
 iuribus prohibito alienationis fit in
 odium et non in fauore alicuius: quod
 prohibita alienatione non fuisse pro
 hibita hypotheca et propterea imperat
 ore vtra prohibitionem alienationis
 prohibuit etiam hypothecam expresse.

77 ¶ Et Secus autem in prohibitione que
 fit principaliter in fauorem alicuius vt
 exemplificari potest in alienatione p
 hibita tutoribus z curatozibus pupi
 lorum z minorum: de bonis eorum sine
 decreto iudicis de qua in. l. in. pin. ff.
 de reb. eorum. illa enim facta sunt in
 fauorem pupillorum z minorum vt ha
 betur in iur. sacra. p. cum. C. si ad
 uer. vendi. z ideo licet simpliciter difra
 cta z alienatio predictorum fuerit pro
 hibita: vt. d. l. i. in. pin. Tamen talis p
 hibita extenditur etiam ad obligatio
 nem z hypothecam. vt. l. si pupillorum. §.
 si pteoz. eodem tit. Et idem potest dici
 in terminis. l. si iustissimi. §. diui. ff. de le.
 primo. et in multis alijs casibus adae
 79 ptando illos ad predictam conclusio
 nem z concordiaz: licet doctores in hac
 materia aliquando loquantur indistin
 cte: z aliquando dicant prohibita alie
 nari non posse obligari: z aliquando bis
 cant contrarium nam concordia sunt
 78 ueni bene declarari per aliquē. ¶ In
 furgit autem in predictis alia vitiositas
 predicta vtz an in casu in quo est etiam
 prohibita obligatio vel hypotheca sub pe
 na puta quando sumus in prohibitione
 ne alienationis in materia fauorabili
 vel late interpretanda secundum quod
 concludunt est. s. fauendo secundam me
 bum dicte distinctionis Bart. in. d. l. in
 quorum. ff. de pigno. vel etia in aliquo
 alio casu in quo inueniuntur prohibita
 pignozatio: an in tali spe talibus casibus
 et sola simpliciter hypotheca sine tras
 ditione incurrat pena dicte prohibi
 tionis: z in hoc puto concludendum q
 per simplicem hypothecam sine tradit
 ione non incurratur pena istam cons
 cisionem firmat Bald. in. c. i. §. aut si li
 bellario. in. vlti. colum. in. vers. sequitur
 in. ter. aut pignoz. in. titm. qui. mo. seu.
 ante. vbi ipse conclusit quod licet sens
 dam sit prohibitum alienari vel pigno
 ri dari sub pena amissionis fendi tiaz
 men hoc intelligitur ita demum si piaz
 cessum fuit ad traditionem rei alias fe
 cessum vt dicit notari per C. z alios in. l.
 si alienatum. ff. de ver. signi. et subdit fe

etiam ita intelligere in pignozie pious
 in alienatione z quod per simplices by
 potecationem modo verbo factam nunc
 quom intelligitur ventum contra pas
 sionem: licet alias hypotheca modo con
 sensu constitutur: et quod idem est si
 ue per testamentum siue per stat. fit pro
 hibita alienatio sub pena videlicet qd
 nunquam per verbalem pignozationem
 incurritur pena: quia pignozatione non
 est alienare. l. ad cum. §. iustus. ff. de na.
 cum. alio ibi per cum allegatis: de
 tenet Bald. in. c. i. §. de ius. que sunt pu
 ma causa bene. smit. z in. c. i. in. pin. in.
 p. i. colum. ad. f. de. vbi. f. eni. alie. per
 79 f. de. ¶ Et idem videmus in aliena
 tione emphiteosica: quia nisi fit process
 sum ad traditionem emphiteota per
 simplicem venditionem non incurrit pe
 nam cadentis iura. l. in. ff. de iura
 emphi. ita tenet Specu. in. titu. de loca.
 §. nunc aliqua. z Hen. de. bus. in. c. potuit.
 de locat. z optime facit ter. in. d. l. i. alie
 natum. in. pin. ff. de ver. signi. z mouens
 tur quia ver. alienatio seu pignozatio
 est cum effectum intelligendum. l. i. §. hec
 verba. ff. quod quisqz iur. cum. vulga. et
 quia venditio non dicitur perfecta ante
 traditionem. §. vendite. infra. de. re. di
 ui. z idem tenet Saly. in. b. l. ff. de re. di
 uie. non alie. qui etiam pro hoc adducit
 cit quod quando in contractu venditio
 nis non interuenit traditio habetur pro
 non facta: z ea ad eum consensu recedi
 tur. l. ab emptione. ff. de pactis. z idem te
 net Alber. in. d. l. i. ff. in vltimis verbis z
 Hen. de. bu. in. cons. r. v. viso puncto
 z instrumento ad. f. z ita etiam per ptes
 dicta mat in sendo quam in emphiteos
 i tenet Alexand. in. cons. c. r. i. viso thes
 mate z scriptis. c. in. u. colum. u. volu.
 et ita etiam tenet Zas. referendo predi
 cta in. d. l. si. car. pen. in. r. r. q. C. de iure
 emphi. z pro hac etiam adducit glo. in. l.
 i. §. si rem depositum. in. glo. z ibi Bar.
 §. de pignoz. et Bald. in. l. i. c. vt in pos.
 lega. z dicit hanc esse communem op.
 quamuis contrarium tenet 3 mol. in
 d. c. potuit. colum. r. i. z seq. intelligende

B. N. L. O. P. P. 2.

¶ tamen semper nisi hypotheca fieret pro
 2. santa qritate q not. esset verifimiliter
 spes luitonis per not. per Barto. in d. 3.
 3. i. qui habebat. de leg. in. 2. per Alex. in
 1. in. C. de lega. ¶ Et sic remanet firma
 conclusio q prohibita pignozatione vel
 hypotheca sub pena puiationis vel alia
 non incurritur talis pena per simpli-
 4. cem hypothecam conuentionalem nu-
 5. da a traditione. ¶ Tamen non proprie-
 6. tas est dicendum aut existimandum qd
 7. stante prohibitione pignozis vel hypo-
 8. thecæ expressa vel comprehensa sub ver-
 alienationis q ipsa simplex hypotheca
 9. vel obligatio valeat. sed imo erit ines-
 10. ficat quocumq hypotheca contracta cons-
 11. tra dictam prohibitionem quia dicitur
 12. 10 loquens in vno et ipse habet locum
 13. in alio vt habetur in. l. in rem aliena. §.
 14. proptie. ff. de pigno. actio. 2. dicit. §. in p.
 15. parte an. §. 2. quia etiam est eades ratio
 16. in vtroq. q. p. vranq. paratur pcam
 17. bulum ad alienationem vt de pignoz. 9.
 18. ¶ not. Barto. in. l. in quoz. ff. de pigno. ¶
 19. Est de hypotheca simpliciter probatur quia
 20. etia illa vus possessio et apud debitore
 21. potest vendi vt est text. in. l. in hoc. C.
 22. de distina. pigno. 2. dicit. late. in. v. par-
 23. te pncipali in primo mēbro in. 4. am. ¶
 24. plicatione. ¶ Est ergo conclusio q pro-
 25. hibito pignozis vel hypotheca sub pena
 26. et simpliciter hypotheca sine traditione
 27. non incurritur pena vt dictum est et
 28. hypotheca est nulla etia vult Bald. in
 29. d. c. j. in d. §. ant. filibella. qui. mo. fe-
 30. am. et illud quod dicit de traditione
 31. intellige etiam si tradita fieret sic p
 32. constitutum. quia tunc incurreretur pe-
 33. na iuxta. l. q. meo. i. p. ff. de acqui. pos.
 34. 2. firma. ff. de i. n. d. car. clxxxij. in si-
 35. ne secunde col. ¶ Conclusio ergo. §. facta
 36. pcedit in hypotheca nuda ab omni tra-
 37. ditione. 2. per predicta remanet expedi-
 38. tum iind tertium membrum secunde
 39. partis.

¶ Summarium.

1. Est hypotheca facta dicitur illa que
 2. est introducta a lege vel statuto: licet
 3. etiam appelletur expressa.

Tacita hypotheca diuersimode conside-
 ratur.

1. Hypotheca introducta a lege vel statuto
 2. licet sit tacita est tamen vera non sit
 3. cum non obstante impositione vel in-
 4. ductione per verba fictionem deno-
 5. tantia.

2. Et fingendo in actu descendente apa-
 3. reter iuris non operatur nec fidei
 4. re.

3. Hypotheca tacita non potest probari p
 4. testes: expressa autem sic.

4. Tacite hypothecæ in quibus casibus de
 5. iure sunt inducæ.

1. Hypotheca tacita competit in bonis tu-
 2. toris vel curatozorum.

2. Hypotheca tacita non solum inducitur
 3. in bonis tutorum: sed etiam protutoris
 4. 2 qui se gerit pro tutoræ.

3. Hypotheca tacita locum habet in bonis
 4. curatozorum ad lites datorum: eorum
 5. fideiussorum.

4. Hypotheca tacita pcedit etiam in bo-
 5. nis actorum a tutoribus vel curatoz-
 6. nis constitutozorum.

5. Tacita hypotheca non pcedit in bonis
 6. actoris loco tutorum vel curatozorum
 7. iudice dati.

6. Bonis tutoris et curatozoris obligati-
 7. onis censentur et bona heredis obligas-
 8. ta.

7. Tacita hypotheca in bonis tutoris vel
 8. curatozoris a quo tempore incipiat.

8. Tacita hypotheca competit in bonis pa-
 9. tris male et fraudulenter bona filij ad-
 10. ministrantis.

9. Pater in bonis in quibus habet vsum
 10. fructum non tenetur reddere admini-
 11. strationem filio de his que culpabiliter
 12. fecit: in his autem in quibus non habet
 13. vsum fructum indistincte tenetur 2 nu-
 14. mero. vj.

10. Bona patris pro administratione bo-
 11. norum filij in quibus non habet vsum
 12. fructum censentur hypothecata si ges-
 13. sit se pro legitimo administratoz: non
 14. aliter.

11. Hypotheca tacita incipit tempore ad-
 12. ministratoz nis bonozum filij per patre
 13. fraudulenta.

18. Obligatio personalis seu principalis
 dupliciter consideratur.

19. Tacita hypotheca qualiter induci deas
 20. in bonis paternis.

20. Pater transiens ad secunda vota dicitur
 tacite hypothecare bona sua filiis
 primi matrimonij.

21. Bona futura veniunt in tacita hypo-
 theca.

22. In materia hypothecæ tacite dicta de
 matre locum habere possunt in patre.

23. Dispositum in vno et equiparatis cen-
 setur dispositum in alio.

24. Tacita hypotheca inducitur in dote et
 in actione dotis.

25. Hypotheca tacita respectu bonozum dota-
 rum diuersimode consideratur.

1. Hypotheca tacita an locum habere possit
 2. in dote cuius maritus.

2. Euitio in totalibus rebus an 2. quans-
 3. do debeat.

3. Puiilegium tacite hypothecæ introduc-
 4. tum in. §. 2. vt plenius. C. de rei v. ar-
 5. etio. datum ceterum actioi non persone.

3. Hypotheca tacita transit ad quemcumq
 transit actio de dote.

3. Tacita hypotheca transire potest in bez
 4. redem et francum.

2. Tacita hypotheca potest transire in ces-
 3. sionarium.

3. Cessione facta de dote simpliciter per
 mulierem censetur etiam cessa hypo-
 theca tacita.

3. Hypotheca facta pro dote cõpetit etia
 quando pater agit ad dotem vt legis-
 4. mus administrato: filie.

3. Pater agens pcuratorio nomine fis-
 4. lie et ad filie vtilitatem gaudere debet
 puiilegio tacite hypothecæ: secus si nos.

3. Pater quibus casibus censetur obli-
 4. gatus pro restitutione vel cõseruatio-
 5. nis dotis nurus sic.

3. Dispositum adiuncta verbo debet inteli-
 4. gi secundum sensum verbi.

3. Tacita hypotheca pcedit etiam in bo-
 4. nis paternis: etiam si sint subiecta res-
 5. titutioni fideicommissarie.

3. Tacita hypotheca an possit habere loc-
 4. um in bonis mentecapti vel fu-
 5. riosi.

40. Pater naturali ratione tenetur dotare
 filiam: et filium domis propter nuptias
 honorare.

41. Pater censetur obligatus pro dote si
 42. lio ipsius iussu data.

42. Iustus differt a simplici consensu:
 mandato ratiõ habitatione et volun-
 43. tate.

43. Consensus illius de cuius puiudicio
 44. agitur non debet necessario esse solens
 45. nis vel formalis.

44. Furtiuus an aliquo casu dicatur con-
 45. sultus dispositum in alio.

45. Obligatio cõfcutina ad actum in quo
 46. differat a conuentionali.

46. Puiilegium tacite hypothecæ concessi-
 47. sum actioni de dote cõpetit etiam pro
 48. augmento dotis.

47. Tacita hypotheca pcedit pro alimen-
 48. tis debitis vxori per maritum.

48. Actio dotis consideratur in tacita
 hypotheca non quantitas ipsius. dot-
 49. tis.

49. Fructus et accessiones dotis percepti
 pro maritum peti dicuntur per mulierem
 50. actione dotis.

50. Res cum fructibus ipsius dantur ma-
 51. rito pro oneribus matrimonij: suppoz-
 52. tandis.

51. Officium iudicis nobilitate nullam ac-
 52. tionem vel obligationem presuppõ-
 53. nit.

52. Tacita hypotheca que datur pro actio-
 53. nis dotis fidei credit ad omne id ad quod
 54. ipsa actio dotis.

53. In contractibus beneficij fructus nõ
 54. veniunt iure actionis sed officio iudicis
 55. cõ mercenario.

54. Datio fideiussoris et datio pignozis
 equiparantur.

55. Maritus qualiter petere possit vel de-
 56. beat accessione dotis.

56. Fideiussor quo casu teneatur pro sorte
 57. 2 vxoris debitoris et contracti stricti in-
 58. teris: vel beneficij per debitorum initio.

57. Fideiussor simpliciter intercedens res-
 58. netur etiam pro accessioibus et vlti-
 59. ris: que veniunt officio iudicis.

58. Puiilegium tacite hypothecæ pcedit
 59. etiam pro pccato rorum dotialium per
 60. maritum alienatarum.

85 Bona mariti an p precio reru dotaliu pro ipsum venditari sint tacite hypote catar: an precii redacti er ipsi bonis dicatur tacite obligatum pio dote.
 86 Actio q cumulatim accedit alteri for tiqu eandem naturam cum prima.
 87 Regula q accessioium sequitur natu ram principalis procedit vbi accessio rium non potest stare sine principali.
 88 Piuilegium tacite hypotece hz locum 2 potest procedere contra fideiussores.
 89 Piuilegium tacite hypotece pot esse tere vtot in bonis mariti no solum do talibus sed etiam parafamiliaribus.
 90 Tacita hypoteca introducta pio dote an locum habeat in donatione propter nuptias.
 91 Mulier agens ad donatione propter nu ptias habet tacitam hypotecam abiqz piuilegio prelacionis.
 92 Donatio propter nuptias an et quatr dicatur in dominium vxoris transire.
 93 Tacita hypoteca an loci habeat in ex tra dote dote 2 dotem repetente.
 94 Piuilegium tacite hypotece no proce dit in muliere heretica.
 95 Mulier iudex habet tacitam hypote cam in bonis mariti indeciman inter iudeos est matrimonium.
 96 Piuilegium prelacionis tacite hypo tece quod datur dotimon datur pene illi adiecte.
 97 Tacita hypoteca non procedit pio do te promissa vel data pio spona per ver ba de futuro.
 98 Sponsa an habeat piuilegia dotis.
 99 Tacita hypoteca an locum habeat in bonis mariti minoris xv an cōtrahe tis matrimonium et recipitio dotem.
 100 Bona mulieris minoris promittentis vel dantis dotem an tacite hypotecen tur pio dicta promissione obseruanda.
 101 Tru minor non potest bona immobis lia dare in dotem sine curatore 2 decre to iudicis.
 102 Tacita hypoteca an locum habeat in dote confessata.
 103 Hypoteca pio dote expressa quo tempo

re incipiat 2 quid in tacita.
 104 Hypothesis .i. si qui potio in pigno ha be non procedit specialiter in dote: sed in quolibet creditore.
 105 Expressa hypoteca non tradit ad tem pus promissionis dotis: nisi promissio sit facta tempore matrimonii contracti vel pio matrimonio.
 106 In tacita hypoteca pio dote an sit in spiciendum tempus promissionis vel solutionis.
 107 Taciti 2 expressi an 2 quando sit eadez ratio 2 quando non.
 108 Mulier habens per pactum 2 connen tionem expressam hypotecam pio dote an etiam illam dicatur habere tacitam a lege indutam.
 109 Pignus speciale per mulierem pio do te receptum non facit cessare generalē tacitam hypotecam a lege indutam.
 110 Obligatio omniu bonoru mobilitum 2 immobilium pio restitutione bonis fac ta non includit nomina debitorum.
 111 Tacita hypoteca in quo differat ab ex pressa.
 112 Promissio legis est efficacior promissioe hominis.
 113 Promissionem hominis annihilare pro uisionē legis qualiter sit intelligēda.
 114 Lex iudicemus et .letiam .c. ad vallea. i. quo casu dispensant.
 115 Fideiusso potest accedere pio dote dā da marito sed non pio dote vxoti redi denda.
 116 Recipiens a colono suo fideiussores an videatur renunciare tacite hypotece super rebus illatis 2 inductis.
 117 Locato: prouidens sibi de speciali et expressa hypoteca in certa re cōduco ris non propterea cessare facit tacita indutam a lege super bonis inuictis et illatis.
 118 Fideiussois datio simplex qui veteri obligationi accedat nō inducit nouam obligationem: sed solum est additamentum maioris cautionis.
 119 Promissio legis quando tollatur p pro uisionem hominis.
 120 Piuilegium tacite hypotece sine piu ilegio prelacionis ad quos heredes transeat.

121 Piuilegia tacite hypotece cū piuile gio prelacionis an transeat ad filios secundū vel alterius matrimonii.
 122 Piuilegium tacite hypotece cum pio dote an competat vni mulieri cōtra allam pretendentem similem hypotecā et causa alterius dotis.
 123 Lex assiduis .s. exceptis .c. qui potio in pigno habe. quo casu loquatur et dif ponat.
 124 Tacita hypoteca anterior: pio dote pre fertur expresse posteriori.
 125 Mulier habens expresse habet eam pio dote an preferatur alius habentibus tacitam anteriorem.
 126 Mulier habes expresse hypō. pio do te posteriorē an preferatur creditor habenti expresse anteriorem.
 127 Regula q taciti 2 expressi idem est iudicium procedit si taciti procedat secū dum regulas iuris communis. secus si contra.
 128 Correctio iuris cōmunis nō recipit extensionem de casu ad casum.
 129 Argumentum de personali actione ad hypotec. non procedit.
 130 Piuilegium tacite hypotece cū prela tione an cāpetat pio dote putatiua.
 131 Matrimonium putatiuū bona fide cō tractum habet piuilegia veri matris moni quo ad dotem.
 132 Piuilegium tacite hypotece an locū habeat in matrimonio putatiuo ex par te mariti.
 133 Piuilegium tacite hypotece cum pre latione an possit per mulierem cedi vt transeat in cessionarium.
 134 Fiscus 2 mulier in materia hypotecar ia pari passu ambulat.
 135 Lex .j. c. de iure fisci .z. si is qui .f. de iure fisci nō habet locū vbi mulier cōcē dit cum fisco pio dote.
 136 Anterioritas vel posterioritas instru mentorum cōsideratur secundum ordi nem scripture.
 137 Piuilegium tacite hypotece mulieri pio dote datum an transeat ad quoscūqz hz heredes.
 138 Piuilegia dotis an competant solum matrimonio.
 139 Tacita hypoteca constituitur pio do

nis a fisco emptis.
 140 Fiscus in quibus ciuitatibus vel pos pulis esse dicatur.
 141 Bona delinquentium an pio penis fis sco applicandis censentur tacite ipsi obligata.
 142 Quasi contractus per litis contest. ins ductus quid operatur.
 143 Fiscus an in dubio preferatur priuato vel contra.
 144 Fiscus in causa onerosa preferit in du bio priuato: in causa autem lucratua preferri debet priuatus.
 145 Tacita hypoteca inducit in bonis ad ministratio: ciuitatum: quarum eorum bona sunt ciuitatū: quarum gesta est administratio tacite hypotecata.
 146 Tacita hypoteca habet locum in bonis prelati ecclesie 2 mala administrat iōne bonōrum ecclesie.
 147 Prekapus in multis equiparatur fis co.
 148 Tacita hypoteca non procedit in casu mera episcopali: seu in contractu cum episcopo inito.
 149 Tacita hypoteca procedit in bonis or phano trophi vel hospitalariū pro eoz mala administratione.
 150 Bona delinquentis punita furis censentur pio restitutione vel satisfactioe fies da tacite hypotecata.
 151 Tacita hypoteca inducit in collectis 2 fanone collectuarum soluendarum.
 152 Tacita hypoteca inducit fauore decem marum soluendarum in bonis de quibz bona soluenda est decima.
 153 Bona emphyteotica pio quibus quis debet quolibet anno an sint tacite pio illo obligata.
 154 Res inuente 2 illate in domum condita tam tacite sunt obligate pio pensionē 2 affectu domus locatē.
 155 Res inuente 2 illate in domum condita an possint retineri per locatorem pio alio debito q locacionis fanqz tacite hypotecate.
 156 Beneficium retentionis cōmissū in causa dotis soluendū.
 157 Res inuente sine inducē in domum cō ductam licet tacite sint hypotecate nō tamen prohibentur alienari nisi expresse

- sunt obligate.
- 132 h̄ hypotheca datur contra tertiu post sessionem tam pro tacita quam pro expressa hypotheca.
- 133 Saluianum interdictum competit locatori pro rebus coloni illatis et inuectis: pro rebus autem inquilini vitile.
- 134 Tacita serui hypotheca an impediatur eius manumissionem.
- 135 Res expresse obligate per secundum conductorem primo cōductori nō sunt ex illa conventionali obligatione obligate primo locatori.
- 136 Res inuectae et illate per secundū conductorem an pro primo conductore cōfiantur tacite obligate: quare.
- 137 Secundus creditor qui gratis a primo conductore domum recepit an teneatur de domus deterioratione: vt pro ea dicantur res illate tacite obligate.
- 138 Deterioratio rem de deterioratione com modatum tenetur de deterioratione.
- 139 Appellatione domus que veniant.
- 140 Res inducunt in nauti conducta censentur tacite hypothecate pro pensione nauis.
- 141 Res inuectae et illate censentur pro quo libet mercede conducta tacite obligate.
- 142 Tacita hypotheca rerum inuectarum et inductarum an per amissionem ipsarum expiret.
- 143 Hypotheca semel in rebus acquisita nō tollitur per alium subsequentem contractum sine consentu illius cui primo acquisita est.
- 144 Res illate et inuectae in molendino nō sunt tacite obligate pro pensione molendini.
- 145 Res illate in pedium rusticum non intelliguntur tacite obligate: secus si in pedium vrbianum.
- 146 Pedium vrbianum in quo distinguitur a rustico.
- 147 Fructus fundi cōducti indistincte dicuntur tacite hypothecati pro precio cōducto.
- 148 Fructus industrialis non sunt intelligendi tacite obligati pro pensione proferendi: secus de naturalibus.
- 149 Precium nō succedit loco rei in actio

- ne hypothecaria singulari.
- 150 Bona inuecta vel illata in domo cōducta non censentur tacite hypothecate nisi quatenus sint per conductorem illata: cuius probatio incumbit agenti.
- 151 Res famuli inducuntur in domo per dominum conducta non censentur tacite obligate pro conductione.
- 152 Res aliene inducuntur in domo conducta non veniunt in tacita hypotheca.
- 153 Merces venales inuectae in domo conducta an veniant in tacita hypotheca.
- 154 Bona minozius inducuntur in domum cōductam non veniunt in tacita hypotheca pro conductione contracta.
- 155 Bona usurariorum an dicuntur tacite hypothecata pro restitutione usurarum.
- 156 Bona secunda mariti quo casu sint tacite hypothecata filiis patrii matrimonij.
- 157 Tacita hypotheca inducitur in bonis testatoris pro legato ab eo factis.
- 158 Res legate a testatore non dicuntur in bonis ipsius nec facti dicuntur hypothecate pro ipso legato.
- 159 Res heredis an tacite dicantur obligate pro legato a testatore factis.
- 160 Hypotheca tacita que competit pro legatis differt ab aliis hypothecis.
- 161 Testator: potest remittere tacitam hypothecam introductam pro legato.
- 162 Tacita hypotheca introducta pro legato non procedit in donationibus cā mortis.
- 163 Res emptae ex pecuniis pupilli est ipsi pupillo pro restitutione pecunie tacite obligata.
- 164 Res emptae ex pecunia militis est tacite pro restitutione pecunie ipsi militi hypothecata.
- Res emptae ex pecuniis alienigenis quibus casibus dicatur tacite hypothecata.
- 165 Tacita hypotheca includit et comprehendit omnia bona presentia et futura: etiam nomina debitorum tam presentia q̄ futura.
- 166 Pecunia an possit dici tacite hypothecata.
- 167 Statutum quod instrumenta confecta

- notata vel parentigata habeat expressum tunc em paratam militat etiam si peratur ceceno vigore instrumenti ex quo resultat tacita hypotheca.
- Quartum membrum secunde partis principalis.
- Equitur modo quartum membrum scilicet secunde partis in quo tractabimus de tacita hypotheca in quibus casibus inducatur et de eius effectibus. premittenda tamen sunt aliqua pro facilliori intelligentia.
- 1. Et primo premittit quod tacita hypotheca dicitur illa que est introducta ex dispositione legis seu statuti a partibus non expressa: expressa autem dicitur illa que partium conventionem inducitur vt probatur in tit. quibus mod. pignus facit. c. 1. ff. de C. ubi in casibus ibi notatis dicitur tacite contrahi hypotheca et tamen illam lex inducit. Et propterea inferitur quod quando lex vel statutum inducit hypothecam: etiam si illam expressam hypothecam appellat tamen dicitur tacita licet habeat vim expresse ita declarat no. Pau. de ca. in consilio. c. ccc. lxxv. quāquā multa consistit in secunda colum. in vers. et quibus consiliendo c. Et Secundo premittit quod statutum inducens hypothecam dicitur quod illa hypotheca habeat eundem effectum quem habet hypotheca descripta in publicis instrumentis non per hoc intelligitur expressa hypo. quia non per hoc dicitur descripta in instrumento. Cum descriptum in instrumento dicitur illud quod oculis corporis legi potest. l. prima. ff. de his que in re statem. de len. c. Bald. in l. legem. c. l. 2. c. l. 2. c. l. 2. erit tacita eiusdem famen effectus cuius est expressa vt copiose et pulchre firmat Roma. in consilio. c. l. vii. licet hoc pars 2. Alexan. in consilio lviij. in causa mota per paulum c. xv. 7. volumine. per allegata per eos.
- 2. Tertio premittit quod licet tacita hypotheca inducatur a statuto vel lege per verba importantis fictionem pignori est verbum intelligatur et credatur. l. quoz nam. ff. de his qui not. inf. et in. 4. c. 2. vero. qui inf. de iudic. in prin. Nam licet in hoc ita hypotheca non erit facta sed vera licet tacita ita probatur in l. in pignis. ibi tacite pignora esse intelliguntur. ff. in quibus casibus pignora et contra. 2. in l. eo iure ibi pignora esse credantur eodem titulo. Nam licet in dictis legibus sit verba importantis fictionem tamen illa bona sunt vere hypothecata licet tacite vt l. secunda. C. de dem titulo. et ita tenet Jafur repetitio. l. si is qui pro emptore. in. xvij. charta. columna tertia in versiculo. item adde quod leg fingendo. ff. de usufructibus.
- 3. Et ratio est quia licet fingendo in actu descendente a potestate iuris vere facit et non fide secundum Ant. de butrigo. in consilio. r. equitas valde fusgerit. et not. Barfol. in dicta repetitione. l. si is qui pro emptore. Circa fines fictionis inducitur.
- 4. Quarto premittit quod tacita hypotheca non potest probari per testes vt pulchre per Bald. in l. conuentum. cum. in fine. C. de episcopis et clericis. nisi per modum indirectum vt ibi per eum. sed expressa si qua illa dicitur dicatur expressa tamen de necessitate non requirit scripturam. l. contrahitur. et ibi Barfol. ff. de pignoris.
- 5. His premiffis denique ad tacitas hypothecas: videndum est in quibus casibus de iure tacite hypothecate inducuntur: quos omnes casus enumerabimus distincte.
- 6. Primus igitur casus est in quo facita hypotheca inuenitur de iure in bonis tutoris et curatoris. Nam eorum bona sunt tacite hypothecata pro administratione tutoris seu cure vt. pro officio. C. de administratione tutorum.
- 7. Amplia primo videtur facita hypotheca inducitur non solum pro male administratores: sed etiam pro negligentibus ita tenent ibi Cynus Barolus Baldus Salicetus. et alii.
- 8. Secundo Amplia vt non solum dicta

tacta hypo. indicatur in bonis tutoris et curatorum vt dictum est sed etiam in bonis protutoris vey illius qui non est tutor sed gerit se pro tutore vt tenet glo. in d. l. pro officio. in glo. fina. quam ibi Bald. dicit non esse alibi 2 mouetur glo. per l. dabinus. §. i. de pmiile. cre di. et ibidem hoc expresse tenet gloss. et Barto. sequitur Soci. in consil. lxxxv. vno compromisso. penult. colum. j. vol. 8 ¶ Tertio Amphya vt idem sit in curatoibus datus ad lites quia etiam costi bona 2 etiam eorum fideiussorum sunt tacite hypothecata pmo curatois administratione sicut bona tutoris et curatoris generalis tenet. est 2 ibi no. doc. in l. 9 propterandus. §. si. C. de iudi. ¶ Quartus ad ampliam in actoribus datus ad ipsas tutaciones vel curatoibus: quia etiam illorum bona sunt tacite obligata sicut bona tutorem et creditores ita tenet Barto. in Lactor. in d. l. colum. ff. rem. r. 10 hab. ¶ Et fallit autem dicta conclusio in actore dato a iudice loco tutoris vel curatoris: quia illius bona non sunt tacite hypothecata vt per Barto. in d. l. actor. i. col. 2 meminit Jaf. in d. l. Piope randum. §. finali. in vlti. colum. ¶ Et secundo fallit in bonis heredum tutoris vel curatorum: ita tenet Raph. cum. in consilio. lxxij. quater in bona heredis tutoris vbi dicit q. ter. in d. l. ppez. eadum. §. finali. qui videbatur innesse re contrarium inquantum dicit heredes desig. res eorum debet intelligi de resibus heredum que fuerunt tutoris 2 curatoris: no autem de rebis propriis dicitur etiam heredum: Jaf. autem in d. §. fin. intelligit q. dea verba res eorū debent referri ad tutores 2 curatores: credo sicut esse veram intelligam. ¶ Sed subdit Jaf. quod tunc ille tenet. seruitur de veno: quia sine illo tenet. omnia bona tutorem 2 curatorum que in eorum heredes deuenierunt erant obligata minoribus propter velle tenet. siquid operetur debet intelligi secundū Jaso. quod loquitur de bonis heredi 2 tunc secundum eum esset magnum pmiilegium pupillorum 2 minorum: tamen Jaso. pupillum hoc nihil decedit. sed retins

quit cogitandum. ¶ Ego autem pntis quod decisio Raphaelis verissima vey quod bona heredum tutoris vel curatoris ad lites 2 etiam aliorum non sunt tacite obligata pro administratione in totum vel curatorum quia in obligacione generali et expressa bonum facta per defectum non veniunt bona heredum vt. l. paulus. in par. ff. de p. gno. 2 habetur per glo. 2 doc. in. Lasti dicit. C. qui po. in pi. ba. 2 in l. j. in h. c. commu. de lega. 2 dicitur filii. 3 in secundo membro huius sententia sent. in v. fall. in. 53. 2 54. si ergo in generali 2 expressa obligacione non veniunt bona heredis ergo etiam no debent veniri in tacita argu. l. cum quid. ff. certū pet. 2 no debet dici quod sit speciale in pupillis vel minoribus: quia istud dicere est recurrere ad resignum miserorum vt per glo. 2 doc. in l. filium que habentem. ff. fami. her. 2 esset inducere correctionem legum contra. l. precipimus. C. de appel. cum vulg. 2 ideo sūdo d. l. propterandum. §. fin. seruiret de veno vt dicit Jaso. quia potest respondere quod ille §. si. fiat cum virtute operandi et fuit illa dispositio necessaria quia licet in tutore et curatore generali esset inducta tacita hypotheca de qua in d. l. pro officio tamen hoc no eret decium in curatoribus datus ad lites tantum 2 in eorum fideiussoribus cum ergo de his alibi expresse no esset decium non potest dici quod imperator in d. §. si. superuacue loquutus fuerit vt etiam dicit Bald. ibi. Et sic remanet firma decisio Raph. quod bona heredis tutoris vel curatoris non veniunt in tacita hypotheca de qua in dicta. l. pro officio. ¶ Et Sed dubitatur a quo tempore incipiat tacita hyp. in bonis dictorum tutorum curatorum protutorum 2 eorum fideiussorum: ¶ Et glo. in d. l. pro officio ponit duas opiniones. Prima est quod hypotheca incipiat tempore quo incipit esse tutor argu. l. cum oportet

oportet. §. fina. C. de bono. que lib. ¶ Secunda op. est q. incipiat tempore quo incipit male administrare argu. l. hac edictali §. penulti. C. de nup. fed primas opinio. tenent ibi Jaco. de aren. Cyn. Bal. et late Sal. qui responder ad argumenta contraria: eandem opinio. tenet Soci. in consilio. lxxij. in presenti consulatione. in pti. et. i. colum. in primo volumi. 2 sic est commiss et tenenda: 2 faciunt que dicta. j. in proxima sequenti hypo. ¶ Secundus casus in quo inducitur tacita hypo. est quando pater administrat bona filii male et fraudulenter vel illa alienatur. nam isto casu pro bonis filii alienatis per patrem 2 pro mala et fraudulenta administratione datur hypotheca in bonis ipsius patris tacita vt. l. cum oportet. §. fin. C. de bono. que libe. Secus autem est pro culpabili administratione patris cuius pro illa non tenetur pater vt declarat glo. Barto. et Bal. in dicta. l. cum oportet. 2 ter. §. non autem. 2 in §. fina. ¶ Et ratio est quia pater de bonis in quibz est legitimus administrator 2 habet rationem fructuum non tenetur reddere rationem administrationis filio de his que culpabiliter gessit sed solum de his que fraudulenter 2 dolose gessit vt habetur in l. imperator. ff. ad treb. 2 item dicit esse magis communem opinio. Socini. in consilio. xxxij. p. de sequendo ordinem in vlti. colum. j. volumi. ¶ In his autem bonis in quibus patri non queritur usufructus 2 non est legitimus administrator filii iuxta vtiliter not. per Barto. in l. fina. §. primo. ff. de verborū obligat. pater indistincte tenetur reddere rationes administrationis filio cui restitutione reliquorum vt no. Bald. in d. l. cum oportet. §. fina. et Bal. in l. lile. cum. C. fami. her. 2 habetur per Soci. in d. consilio. xxxij. penult. 2 vlti. colum. vbi pulchre. ¶ Sed dubitatur quando pater administrat dicta bona in quibus non habet usufructum et non est legitimus administrator: quocirca indistincte tenetur reddere administrationem cum restitutione reliquorum vt prope dicitur etiam. p. no. fac

li administratione sint etiam bona patris tacite hypothecata sicut fuit hypo. recata pro administratione illorum bonorum in quibus pater habet usufructum et est legitimus administrator: quocirca loquitur. d. l. cum oportet. §. finali. Et videtur dicendum q. no quia dispositio. d. §. fina. est exorbitans a iure introducendo hypothecam tacitam in illo casu specialia in quo de iure no erat inducta vt. ff. 2. in quibus casu. pign. facti. contra. h. ideo non videtur extendenda ad bona in quibus pater non est legitimus administrator arg. l. i. veros. §. de viro. ff. lo. mat. 2 no. per Barto. 2 Alex. in l. si. constante. in par. in. viii. q. secunde partis co. titu. Tamen in contrarium facit. l. pro officio. cum glo. ibi que extendit. d. l. loquentem in totore ad protutorem vt dictum fuit. 3 in primo casu proxime precedenti nam. 7. Unde si appareret q. pater gessisset se in administratione bonis filii pro legitimo administratore: cum tamen non esset quia in illis non habebat usufructum vt dictum est. tunc possiet dici introducta tacite hypotheca etiam isto casu sicut quando est verus 2 legitimus administrator pro no. in d. l. pro officio 2 ita firmat Bal. no. in tractatu bonis in nona parte in. viii. p. vlt. quod nota ad Ampliationem. d. l. cum oportet. §. fina. ¶ Et predicta tacita hypotheca patet adie inchoate administrationis non autem adie male gestionis scdm gloss. p. et. Cyn. Barto. Bal. et Sal. in d. §. fina. Hec obstat q. hoc modo videtur p. nati hypotheca 2 personalis seu principalis obligata. contra. l. i. debitor. C. de pmi. sit. 2 no. per Bar. in l. fideius. ff. obligati. in principio. ff. de fideius. ¶ Quia vera solutio istius contrarietatis q. isto casu duplex potest considerari obligatio personalis seu principalis vbi generalis et prima que pater in continentem q. incipit administrare obligatur 2 tenetur res filii falsitate 2 abiq. fraude 2 dolo administrare 2 ista precedit hypothecam alia obligatio est specialis et secundaria que nascitur ex mala et fraudulenta gestione patris vt

q. primo. §. et autem. et. §. in apud. et. §. si
 quod. §. depositi. et licet ante istam feci
 dam specialem oiaur hypotecata: ta
 men factis est q non oiaur ante primas
 generalitate declarat. per. Bald. et
 clariss. Salice. in dicto. §. finali. 2. ples
 nis adhuc idem Salic. in dicta. l. pro
 officio. C. de administratione tutorum.
 de quo dicitur. j. in tertia parte princip
 palii in primo membro in secunda que
 sitione numero. 29. vsq ad numeri. 24.
 3. ¶ Tertius casus in quo tacita hypo
 teca a iure inducitur est in bonis pater
 nis: quando scilicet pater transit ad fili
 eda vota vt scilicet illa sint tacite obli
 gata filijs primi matrimonij pro lucris
 et alijs bonis peruentis ad ipsum patrem
 ex prima vxore in quibus pater habet
 vsumfructum et quasi proprietatem
 sed illa conservare tenetur filijs primi
 matrimonij vt est in. l. si quis prior
 ris. §. in illo. C. de secūdis nuptijs. ibi
 glo. Barto. Bald. Salice. et alij: et in ibi
 lis etiam tenetur pater pro dolo et
 fraudulenta administratione: sicut in
 alijs in quibus habet vsumfructum de
 quibus in dicta. l. cum oportet. §. finali
 vt tenet glo. in dicta. l. in illo. 2. ibi Bal.
 licet Salic. ibi dubitet: nam opinio. glo.
 2. Bald. est magis communis vt refert
 Doct. in dicto consilio. xxxiii. in penul.
 colum. in. vi. ¶ Est ergo communis cō
 clusio q in lucris et alijs bonis peruen
 tis ad patrem et primo matrimonij: si
 pater transfuit ad secūdas nuptias ha
 bet vsumfructum et quasi proprietatem
 et tenetur de dolo et administratione ill
 bonum filij prioris matrimonij hab
 bere tacite hypotecata pro predictis
 bonis paterina per dicta. l. si quis prior
 ris. §. in illo. ¶ Et idem est dicendum
 econverso in matre transfente ad secū
 da vota vt scilicet eius bona sint tacite
 obligata filijs primi matrimonij pro cō
 seruandis lucris et alijs bonis eam
 peruentis a primo marito vt est in. l.
 libac. edictali. §. omnibus. C. de testu.
 4. sup. et ibi per Doct. ¶ Et in dicta ta
 cita hypo. veniant bona materna tam
 presentia q futura et ideo ex co die et
 quo res predictae perueniant ad ma

trēm vt est text. in dicto. §. in omnibus
 22. ¶ Et illud quod dicitur in matre in
 dicto. §. in omnibus. habet locum 2. des
 citum est in patre. in dicto. §. in illo. q
 dectio dicitur. §. in illo. facta fuit ad ex
 plum eius quod dectum prius fuerat
 in matre. in. d. §. omnibus. ¶ Cum er
 go equiparentur: dispositum in vno ex
 equiparantur cōsuetudine dispositum in alio
 per no. per glo. in. c. si possit. de electio.
 libro. vi. in glo. penul. 2. late per Bal. in
 l. transire. in. v. colum. C. de transact.
 2. in autentica. quous actiones. in. v. co
 lum. C. de sacrosanctis ecclesijs. et per
 Coz. in consilio. lxxxij. ii. volu. in litem
 24. l. k. ¶ Quartus casus est multum no
 tabilis in quo de iure inducitur tacita
 hypo. est quia inducitur et specialii pri
 vilegio in dote 2. in actione dotis vt est
 text. not. in. l. vnica. §. et vt plenius. C. de
 rei vro. actio. et quia iste casus est val
 de practificabilis ideo intendo eum ples
 nis examinare q alios: vt magis do
 dinat procedam 6. ponemus pro res
 gula q in dote facta hypo. de iure sit
 introducta: postea ponemus multas
 ampliationes ad regulam et subinde
 aliquas fallencias 2. vltimo nonnullas
 vtiles. q. postea ergo regula q in dote
 competit facta hyp. per text. in dicto. l.
 vni. §. et vt plenius. ¶ Amplia primo
 regulam predictam quod dicitur tacita hyp.
 potest dari et vtrog. latere videlicet
 in et parte maris q restitutione dotis
 q et parte mulieris q ipsa dote pres
 tanda marito. Item tam in dote data
 vel promissa per ipsum vxorem q alios
 pro ar: similiter tam pro dote recepta
 per maritum quam recepta per alios
 pro ar. Item tam in dote aduentitia q
 profectitia. Item tam in dote de qua est
 confectum infructum q etiam in ea
 de qua nullum fuit confectum infructu
 tum vt de omnibus predictis est text.
 expressus in. d. l. vni. §. 2. vt plenius.
 26. ¶ Item Amplia etiam regulam ha
 bere locum in dote eacta quia scilicet
 maritus cuiusdus filij encta id est res
 dotalis in dote data: habet tacitam
 hyp. in bonis dotantis pro rebus dota
 libus enctis text. est a ibi glo. in. d. §. 2. v

plenis. ¶ Ad autem intelligit
 27. Bald. ibi procedere quando in dote be
 beretur cunctio: puta quia dos incepit
 set a promissione tunc enim debet eua
 cto: secus si incepisset a traditione: qe
 tunc non debetur ieuictio iuxta. l. j. C.
 de iure do. 2. facti. in simili. l. Aristo. ff.
 de dona. ¶ Tu autem aduerte 2. intelli
 ge dictum Bald. procedere quando ex
 tranens dedit dotem 2. non fuit incen
 tamentum stipulatus sibi reddi: q tali ca
 su tenetur donasse dotem mulieri vt
 d. l. vni. §. accedit. C. de rei vro. actio. et
 sicut in donatione que incepit a tradi
 tione non venit cunctio. d. l. Aristo. ita
 etiam non venit in ista dote. ¶ Non au
 tem procederet de m Bald. in suo dotē
 te vel in extraneo stipulante in continē
 ti sibi reddi: quia tunc non inducitur
 donatio 2. omnino deberetur cunctio vt
 videtur etiam in. l. si pro re pupilli. §. j.
 28. cum ibi not. ff. de cunctio. ¶ Maritus est
 maritus ex suo latere in dote pretens
 dat in usufructum licet et parte vxor
 ris sit lucratius vt. l. h. §. 1. ibi Bart.
 ff. que in frau. credi. 2. ita tenet per
 dicitur Ange. del. Bre. in sum. de actio. §.
 fuerat. in. vj. colum. in glo. ver. hys
 sceraria. et an et quando in dote debet
 vt cunctio possit Bald. in. l. in tractatu
 dotis in. vj. parte in puiuis. rii. et ha
 ber per Bart. in. l. si familie. C. fami.
 her. per Bald. in. l. h. ubi statuit. in. ff. de
 cunctio. per Bald. de castro. in consi
 29. liti. vltis omnibus 2. ¶ Ratio autem
 tenet quare deā tacita hypoteca com
 petat tam late ex vtraq parte et omnis
 personis. 3. narratis est quia de m
 puiuis. tacite hypo. introductum in
 d. §. et vt plenius. datur principialiter
 actioni et non persone vt est text. in. d.
 §. et vt plenius. ibi: ita in huiusmodi
 actione datur ex vtraq parte hypo
 tecam. et ita tenent Bart. et communis
 per doc. in. l. j. ff. so. ma. 2. Bal. no. in. rii.
 parte in. §. col. in vers. ii. quero de pui
 30. leg. tacite hypo. ¶ Secundo loco er
 go vltra supradictas ampliationes ex
 ratione premissa Amplia regulā quod
 puiuis legum dicte tacite hyp. transit ad
 quemcumq transit ipsa actio de dote

ita tenet Bar. in. d. j. in primo puiuis:
 ff. so. ma. allegat text. in. §. fuerat. ad fin.
 insti. de actio. ponderando ibi dictiones
 aduersarij autem: que innuit quod
 hyp. de qua ibi transfuit ad omnes 2. eius
 Bart. in hoc tranfuit alij doct. pater q
 in casu in quo extraneus dotando stip
 laretur sibi reddi. de quo j. subdam.
 ¶ Et ideo inseritur et hac ampliatione
 quod sicut actio de dote potest transire
 in extraneum heredem vxoris ita potest
 transire facta hyp. vt probatur in dicta
 l. vni. §. i. i. i. regulam de qua in. d. §. et vt
 plenius. quod puiuis. d. hypo. tacite pui
 transit in extraneum heredem ita etiam
 transit in cessionarium ipsius mulieris
 per regulam. l. ex pluribus. ff. de admi
 ni. tuto. que est hoc quicquid est trans
 missibile ad heredem etiam est cessibus
 terz ita etiam voluit Bald. in. l. j. C. de pri
 ui. do. ¶ Tmo quod est plus facta scilicet
 plicet cessioe de dote per mulierem com
 plicenter transfertur ipsa facta hypo.
 licet venio pedissequa actionis dotalis:
 licet de hypo. in cessione nihil scribit ex
 pressum. l. emptor. nominis. et l. vendi
 tor actionis. ff. de here. vel. actio. vendi
 ta tenet Bald. in dicta. l. in. 4. colum.
 in versu. querunt de pulcherrima
 ma questio. C. de puiuis. do. 2. habetur per
 Bal. 2. Bald. in. l. in solutum. C. de act. 2.
 obliga. 2. habetur per Alexand. in. l. si ve
 ro. in princip. ff. solu. mati.
 ¶ Quarto amplia regulam etiam q
 pater ageret pro restitutione dotis sue
 sitae tanquam eius legitimus adminis
 trator: iuxta. l. si quis dotem. §. item cum
 pater. ff. so. ma. q tali casu pater agens
 hz puiuis. dicte tacite hyp. in bonis obli
 gatis ad restitutionem secus ubi pater
 ageret nolo suo p stipulationem 2. p
 facta nolo suo iuxta. l. Quoties. ff. so.
 ma. vel per cōsolidationem actiois factaj
 l. et iuxta no. in. l. dos a pater. C. de so. ma.
 2. l. vni. §. videam. ¶ C. de rei vro. actio. q
 tali casu et q talis exatio p obliquū
 haberet deuenire in filijs iuxta aut. sed
 qutis. C. de rei vro. actio. tamen non ha
 bet dictum puiuis. tacite hypo. ita firmat
 Barto. l. in. l. post dotem. in. l. questione

ad ff. sol. matrimo. 2. cum Barto. tenent ibi Ange. Jmo. 2. Alexander. in viti. colum. licet ibi Roma. indistincte voluerit q. pater agendo ad restitutionem dotis filia viuente habeat privileg. tacite hypo. attento q. pater tenetur dotem filie conseruare iuxta dicta autem. sed quis. Nam cum reprehendit ibi Alexander. dicens quod iuxta allegata p. Roma. vcz. Lcum dotem. ff. ad. l. falcid. 2. l. iij. q. si. ff. de. p. h. no. probant q. in illis iuribus commodum omnino erat peruenitur ad personam patris legatam: secus autem est in dote etiam pater non patrem nomine proprio vigore stipulationis quia tunc efficitur eius proprium patrimonium. l. fin. C. com. vtriusq. indic. 2. licet teneatur cum filie conseruare per dicti autem. sed quis in p. h. tenetur res factas non tendit ad filiam attento maxime q. possit contingere quod filia non haberet. et quando p. h. tenetur rei status potest contingere pater naturam et legem sed non indicat contingitiam de futuro non inspicitur tunc quod euenire potest. Inter hi p. h. tenetur. q. faciam. et ibi Barto. ff. de verbo. oblig. in vlti. col. q. Cetera est ergo conclusio Barto. in dicta. l. post. dos. q. quando pater agit administratorio nomine filie 2. ad vtilitatem filie tunc habet privilegium tacite tacite by pote. secus autem q. pater agit nomine suo proprio 1. per obligatum talis er acorio potest redimare in vtilitatem filie in hanc conclusionem inclinatio. magna. institui. de actio. in. q. fuerat ad filii ibi Ange. de Are. et ita tenendū est quis Bald. no. in tractatu dotis in vii. parte in v. colum. in versicula et transierat in patrem mulieris: referat Bald. in l. i. C. de p. h. de. renere indistincte q. tale privileg. tacite hypo. no. transeat in patrem: 2. dicit q. iuxta p. h. procedes re q. pater ageret ex iure p. h. solidatio nis vel ex stipu. a principio interposito note suo. Nam ego no. inuenio q. Bal. in. d. l. i. ita dicat q. quis diceret no. est recedendum a conclusione Bart. Cum qua cōter trahat doc. 2. oino Bal. nouel. in not. in effectu iude q. tenet Bart. tgm in

d. rj. parte q. etiam in. vj. pte. in. vj. pti. uilegio vbi improbat. Bald. ¶ Quinto Amplia dicta regu. dicte tacite hypo. de qua in. d. s. 2. vti pleni. vti filia p. h. dat etia in terminis. l. i. cū dote. s. transgrediamur. ff. solu. mat. vj. q. q. pater iussit filium accipere vxorem et dorem: vel q. et accipiens vxorem 2. dote consensit: vel tertio q. pater coactus fuit se obligare pro dicta dote data filio: quod est quando filius accepit in vxorem per sonam honestam et in regione illa no. est consuetum facere donationes p. p. rias aequales dotebus. Nam in omnibus istis casibus regulariter pater obligat pro conseruatione 2. restitutione dotis sine nullo fm Bar. Pau. de Ca. Jmo. Alexander. 2. sequaces in. d. s. transgrediamur. 2. las te per Bal. nouel. in. vj. parte. in. r. p. v. uilegio. 2. p. Co. in. p. l. 256. primo vlt. Titulo puncto 2. in cō. 303. in hac constitutone. 4. vol. Inrelligēdo in temp. q. pater cōsentiat filio recipienti dote aliter pater non obligaret etia q. sciret et cōsentiret filio dhere matrimonio nisi cōsentiat etia filio recipienti dote: rō est q. q. p. cōsensit filio recipienti dotez 1. ex ipso solo cōsensu de iure no. videat obligat: in. er eo q. poterat p. cogi ad obligandū ideo dicit obligat. v. h. az beatus 2. Bar. 2. alios in. d. s. transgrediamur. sed 1. pater cōsensit matri. filio no. cogebat prospere cōsentire 2. se obligare in solutioe dotis facta filio: quia poterat dicere q. sibi dos solueretur et non filio ne forte eam dissiparet. Et sic licet pater cōsentendo simpliciter filio dorem recipienti obligauerit: tamen si cōsentiat in matrimonio tantum er filius postea recipiat dorem parte inficiopos ter non obligatur. Ita colligitur ex no. per Bart. in. d. s. transgrediamur et ita ibi clare firmant modernis per vltimū 2. fert 2. requirit Soz. in. cō. c. l. rj. pro inuestigatone. i. col. in. versicula. in. declarandum. l. secundo volumine. ¶ In omnibus ergo casibus predictis in quibus pater er receptus dote facta per filium cum cōsensu patris obligatur pro restitutione dotis in consequentias etiam tacite obligantur bona patris

pro dicta restitutioe vt colligitur ex no. per Bart. in dicto. s. transgrediamur. 2. per specula. in titu. de dona. inter. v. r. 2. v. in. s. formatis. versic. quid si filius. allegando dicta. l. vni. s. 2. vti plenus. et dicto. s. transgrediamur. 2. probatur clare in dicto. s. 2. vti plenus. in quo inducitur tacita hypotheca non solum in bonis mariti sed etiam er parte mariti: pars autem mariti est omnis qui obligatur er receptione mariti 2. ita firmat Co. in. cō. c. l. vj. primo vlt. in l. i. r. a. et Bald. not. in dicta. vj. parte. r. p. v. i. leg. in. ij. col. 2. in. r. u. parte. in. vj. col. dicens q. in terminis dicti. s. transgrediamur fingitur consensus 2. oblig. patris pro restitutione dotis 2. consequenter etiam fingit tacita hypotheca tanq. p. h. equa argu. no. in dicto. s. transgrediamur iunctis hys. no. acquit. ¶ Cetera obligat scilicet eum si dicatur q. tunc in eodem actu due videntur concurrere fictions prima q. pater cōsensisset cōsequenter se obligauerit: secunda q. est tali obligatione insurgat tacita hypotheca cōtra ea que habentur in. l. p. r. ma. C. de dot. p. omni. Nam respondet ipse q. tunc impeditur concursus duarum fictionum in eodem actu quando due fictions concurrunt circa idem 2. veniunt eque principaliter secus si circa diuersa vel si vna veniat tanq. sequela ad alteram nam tunc non improbat per concursus duarum fictionum per no. in. l. singularia. ff. si certum petatur. 2. in. l. iij. s. fina. ff. de donatio. iter vtrius 2. vxorem. sed in proposito tacita hypotheca venit consequentur ad dictam obligationem principalem resultantem er consensu patris in acceptione dotis merito non obstat concursus duarum fictionū. Et q. in terminis dicti. s. transgrediamur. in consequentiam persona lis obligationis resultantis contra patrem consentientem filio recipienti dorem resultat etiam tacita hypotheca bonorum patris pro restitutione dote botis firmat Soz. in dicto cō. l. rj. c. l. r. in secunda colum. in versicula. in. declarandum supra allegato. t. vbi etia dixit

quod dicta tacita hypotheca oritur a die receptionis dotis quia dispositio adiuncta verbo debet intelligi secundum tempus verbi. l. si titulus. ff. de testam. l. iij. r. l. r. factu. cum ibi not. ff. de vulgari. 2. pupilla. v. per eum in versicula. p. terea. etiam factu. cum versicula. sequenti. 2. sic firma manet ista ampliato v. quod etiam in bonis patris consentientis filio recipienti dorem p. vxote sua oritur tacita hypotheca a die dotis recepte. et. ¶ Et tunc autem istam Ampliationem duobus modis primo modo vt procedat tacita tacita hypotheca in bonis patris etiam si dicta bona essent subiecta restitutioni fideicommissarie per singularem decisionem autenti. res. que. C. com. de leg. ga. ita tractat expresse Bald. not. in. d. i. col. tractat dotis in certa parte in. d. i. col. r. r. secunda columna. quod not. ¶ Cetero tunc erende dictam Ampliationem vt dicta tacita hypotheca in bonis patris inducatur etiam si pater esset mente captus vel furiosus ita tenet Paul. de Castro in. cō. l. rj. v. p. ponitur in vbi per not. in dicto. s. transgrediamur. facti Bart. determinat quod pater cogitur obligare se et bona sua pro restitutione dotis danda filio: et cōsp. quod cōsensit filio consentienti matrimonio et recipienti dorem videtur se et sua obligare per l. si filius. ff. de tut. et. l. si inter tres. s. imperator. ff. de excusatio. tutor. et. quod d. tenetur cōsentire et propter furorē non consentire non potest habetur pro consentiente si non suberat aliqua causa contradicendi 2. casus sit talis quod si esset sane mēris in eo cogere tur cōsentire vt habetur in. l. secunda. s. v. lunatam. ff. de soluto. matrimonio. l. p. v. tenet enim sicut tenet naturalis ratioe d. tate filiam ne propter defectum dotis matrimonio impediat ista 2. pro filio tenetur facere dona. p. p. r. filius iuxta. l. iij. liberos. ff. de ruti. nupt. et. vbi. si non est consuetudo sciendi tales donationes: filii accipiat vxorem bonam 2. condignam tenetur pater pro dotis restitutione obligare se et sua: sed

39

38

39

40

cundum Bartol. 2 sequentes in dicto. §. transgrediamur. cō ergo quod pater expresse nō consentiat vel se obliget p̄pter impedimentum fornicie tamen ob publicam utilitatem nuptiarum ne matrimonio impediantur haberi debet p̄inde ac si cōtraxisset vt. l. in bello. §. me dicit. §. de capti. vbi optimus text. ad p̄positum: facit quod damno in l. finis. §. eleganter. §. de damno infecto. vbi cautio que de necessitate erit facienda habetur pro facta ita per supradicta et etiam per alia tenet p̄batur. d. cōffilio elcvj. Nec videtur obiare q̄ vbi pater non consentit filio recipienti dotem non obligatur pro restituione dicte dotis nisi de peculio vt h̄ in d. §. transgrediamur. quia illud procedit vbi pater potuisset consentire: et filius vel eius p̄pōi suffisset negligentes in faciendō consensu: sed dato iure hoc est factum. etiam tenet Pau. de Castro in d. §. transgrediamur. ad fi. ¶ Sed Alex. pand. ibi in secunda colum. in versu: iusto predicta dicitur h̄c Pau. de Castro non facta mentione de dicto consensu. Pau. dicit quod Pau. plurimum errat utrinq̄. Nam si pater mariti sit mens acceptus non debet obligari: nisi ille q̄ dedit dotem petat ei dari curatore mentecapto qui se obliget pro dote. per l. 2. Ladmon. eam. C. qui pet. tuto. et quod illa ratio cessat in iocia. l. i. finis. §. eleganter. 2 quod alia iura allegata per Pau. et mar. l. secunda. §. de cuius cō. nihil faciunt. Tamen Bald. not. in vj. parte sui tractatus in privilegio. l. secunda. colum. refert decisionem Pau. l. d. §. transgrediamur. 2 dicit illam esse fatore rationabilem 2 pro illa dicit bene facere not. per Barto. in l. secunda. §. si us. §. solu. matrim. ¶ Cgo q̄nis eius iocitatis Alexand. semper plurimum de feram tam decisionem Pau. tuto esse de iure veram: quādo esset aliqua ambiguitas tamen fauore dotis esse tenendū. ¶ In ambiguis. §. de iure do.

A ¶ Et pro confirmatione dicte decisionis Pau. de Castro pondero text. in d. §. transgrediamur. dum dicit quod pro dote data filio iussu patris obligatur

ipse pater super quo dicitur Bald. ibi et ponunt iussu idest voluntate: idem res notet Specula. in titu. de donatio. iter vt rum 2 vponem. §. formatio. versu. quid si filius. ¶ Nam licet alias iussu distingerat a simplici consensu voluntate et mandato seu ratihabitione vt per Barto. 2 docto. in l. si quis mihi bona. §. in sum. §. de acquir. her. c. Tamen in terminis in quibus agitur de obligande patrem quod iussu: accipitur iussus magis late 2 comprehendit etiam mandatum. l. §. §. quod iussu. item comprehendit ratihabitione. d. l. §. ratum. et ita late firmat Cor. in consilio. c. lvi. p̄i mo volumi. l. v. colum. ¶ Constat ergo quod quomodocunq̄ etiam in absentia interuenti voluntas vel cōsentius patris in receptione dotis facta per filium quod pater obligatur. ¶ Corrodatur hoc quia sufficit quod cōsentius p̄stetur etiam post actum ex interuallo quando cōsentius non requiritur in actu per modum sollicitudinis 2 formę h̄c habetur per Bar. cum quo transit Alex. pand. in d. si quis mihi bona. §. iussu. §. §. de acquir. hered. ¶ Et certum est q̄ quando cōsentius illius de cuius p̄tate iussu requiritur tūc nō vt req̄ri potest sollicitudo vel forme. c. §. sit de electio. lib. vj. 2 tenet Alexand. in d. §. iussu. in i. colum. Tandem cum cōsentius patris in terminis. d. §. transgrediamur. consistat in voluntate p̄stetur q̄ etiam in absentia p̄stari potest 2 possit celebratur. ¶ Et ex his inferatur quod sumus in theoria Barto. in d. l. secunda. §. ff. solut. matrimo. cum que alij trāsunt: q̄n requirit cōsentius absentiens nec curat an ille sit p̄sens vel obuiens: ille q̄ h̄z cōsentie cōtradice re nō pot̄ q̄n esset sane mētie: q̄ntingat illa esse fatiosus h̄z p̄sentie h̄z i ter minis. d. §. ff. transgrediamur. p̄ nō potest tradicere quin obliget p̄ dote vrozis sui filij data cōgruitate vrozis: merito sequit̄ q̄ pater est fatiosus haberi debet pro cōsentiente. Nec obstat. d. l. §. de domo eam. C. qui petat tut. in quibus habet q̄ volens agere contra mentem debet curare vt per Iudicem de

ter et curatore etiam quod minor ad 25 montus nollet cum petere et idem videtur in furioso vt per totum titu. C. de curat. furio. Quia illa iura militant in iudicibus et in obligationibus consensualibus in quibus persona debet esse integra et legitima alias agi aut contrahi cum ea non potest: non autem sumus in obligatione legali et minime iuris introducta in terminis dicti §. transgrediamur. nam licet alias ex simplici consensu non oriatur obligatio vt. Lulius titius. §. galo. ff. de ad vsu. tut. Tamē quando ille qui cōsentit de iure cogitur se obligare: tunc cōsentiendo simpliciter censetur etiam se obligare: ideo cum pater pro dote filij cogebatur obligare se vt dicto. §. transgrediamur. et ibi Barto. per consensum simplicem a iure et lege obligatio 45 introducit. ¶ Et multoties ad 25 mittitur obligatio consequina ad actum vbi non permitteretur consensualis obligatio vt est glossa 2 ibi c. 47 in l. finali. C. de legi. heredi. 2 pulchre per Bald. nota in vj. parte sui tractatus in lib. i. privilegio et supra probatum est quod furiosus: quando esse fati mens non possit contradicere habetur pro consentiente vt per Bar. in dicta. l. §. finali. ff. soluto matrimonio. Dato ergo cōsentiu resilit obligatio iura. d. §. transgrediamur. et ibi Barto. 2 propterea non requiritur alia legitimatio persone. ¶ Nec Alexand. respondet aliis fundamentis Pau. de Castro in d. cons. clvi. de quo non meminisse propterea puto standum est decisioni Pauli approbata 2 Bald. nota et nemine alio impugnata nisi a solo Alexandro debilibus argumentis in 2 46 dic. meo. ¶ Tertio Amplia regulam quod scilicet dictum privilegium facit se hypotece concessum actioni de dote de quo in dicta. l. vii. §. 2 vt plenius cōsuetat etiam pro augmento dotis vt est terminus in autent. de equali do. §. i. et per illum textum nota ibi Range. quod quantum privilegia sint stricte intels ligenda: tamen privilegium quod datur post datur etiam augmento do-

tis: 2 ita tenet Jason in Rubi. ff. soluto matrimonio vltima col. vbi ad hoc multa cumulat moie suo: Ampliat quod idem iuris nisi in multis casibus in augmento dotis quod est in dote vt ibi per totum. ¶ Adde etiam quod privilegium dicitur tacite hypotece concessis pro augmento dotis (vt est dictum) competit etiam cum privilegio p̄elationis de quo in Lassinus. c. qui po. in pig. habita loquitur Jason. d. Rubi. c. soluto matrimonio in versu. col. i. Adverte tamen q̄ tacita hypotece que competit pro augmento dotis non refertur ad initium facti sed hypotece contracte: ut ipsa dote fed sumit initium a die ipsius augmenti facti. tertius est et ibi Bald. 2 Salcutus in l. si confante. C. de dona. ante nupt. et sic tacita hypotece que competit pro augmento dotis non est illa que competit pro dotes sed alia que postea nascitur cum datur augmentum dotis: vt ibi est tertius. ¶ Septimo Amplia dictam regulam quod non solum pro dote: sed etiam pro alimentis debitis vrozis per maritum competit dicta tacita hypotece in bonis obligata pro dote: tenet Bald. post Jacobum de Brentio in l. ff. cum dotem. §. in autem in iustissimo. ff. soluto matrimonio. et probat a similitudine que sicut pignota obligata pro sorte essent etia obligata p̄ vrozis pro sorte debitis. l. intine. ff. qui po. in pig. habita et bona obligata pro dote debent ceteri obligata pro alimentis debitis et causa dote: et idem tenet Specul. in titulo de dona. inter vt. et vroz. §. formatio. versu. sed nunq̄ bona vroz. et Pau. in tractata alimentorum 2 Raph. 2 Bart. de Ca. in d. §. in autem in iustissimo et Bald. in dicto. §. et vt plenius et Paulus de Cast. in consil. vii. ad p̄vum responderet. Cui tamen restrinxit hanc cōclusionem procedere in absentia que petuntur constante matrimonio. In his autem que petuntur solu. matrimonio dicit nō reperire esse debitis. ¶ Alex. no in d. §. in autem in iustissimo. id distincte opi. Bar. 2 sequacibus q̄ p̄ alij debitis q̄ dote fed cōstante q̄

soluti matrimonio bona mariti sunt tacite obligata et hanc opo. dicit esse veriorum licet multi alii quos ipse refert tenentur contrarium: et potissimum fundamentum Alexan. est in dicta. l. l. utius. cui dicit p. doctores tenentes opi. contraria non bene responderi. ¶ Subdit tamen qd si quis vellet tenere contrarium opin. postet respondere ad. d. l. l. utius. duobus modis primo. q. illa p. cedat quando oblig. vi simpliciter contracta non exprumendo aliter scilicet nec vsuras: secus autem quando oblig. ga. esset contracta exprumendo in specie fortim: q. tunc non erisderetur ad vsuras sicut dicimus in fideiussore qui se obligat exprisse pro sorte qd eius oblig. non extenditur ad vsuras vt nota glof. in l. quero. in princ. ff. loca. z. in terminis nostris dicta. l. vni. §. et vt plerumq. expresse et in specie dicit qd bona mariti sunt tacite obligata pro dote et ego non debet oblig. bonum extendi ad alimentaria. ¶ Sed ista responsio no est bona quia vt est ter. in dicto. §. et vt fructu dicitur respectu quantitatis dotis. sed respectu actionis ibi z. in huiusmodi actione domus: et licet hypotesis in actione dotis referatur de necessitate ad dotem: tamen principaliter actio dotis est in consideratione: et non quantitatis dotis: et finaliter probat ter. in dicta. l. utius. vbi certa quantitas cert. mutata z. erant accepta pignora: quia tunc pignora non fuerunt in specie data pro quantitate certa: sed pro obligatione personalis principaliter licet habet respectu ad ipsam quantitatem ideo talia pignora obligata sunt etiam pro vsuris illud ergo q. dicit fideiussore vel pignora accepta pro sorte tantum non teneri pro vsuris debet intelligi: quando accepta fuerunt expresse certa quantitate pura pro centum cum dictione farafina solum: vel sine vt probat ter. in l. fideiussore magistratum. in princ. et. §. ff. de fideiuss. pro que glof. in d. l. quero. z. in l. centum capue. ff. de eo q. cer. lo. et ibi Bart. ita intelligit z. Barto. in l. solum. §. si in sortem.

ff. de pigno. non autem debet intelligi quando fideiussio vel hypoteca interposita fuit pro obligatione in qua erit expressa certa quantitas: no restrinendo illa expresse ad vicam certam quantitatem: sed dicendo et pro dicta obligatione obligauit z. tunc enim no habet locum. d. l. fideiussore magistratum. ¶ Secdo modo responderi Alex. ad. d. l. utius. quod illa loquatur in vsuris que veniunt officio iudicis mercenario accessore taliter q. extincio principalis extinguatur accessorium sed alimonia in dote non veniunt taliter accessorie ad dotem cum possint per constante mariti et sic anteq. sit nata actio de dote et etiam soluto matrimonio non sed p. dotis petatur. vt per Alexan. in dicto. §. sicut autem in seuisimo. et ideo vbi propter minor ratio in alimentis debitis etiam ista no videtur ratio concludere: quia alimentia que petuntur constanter mariti: vel aliter ante natam actionem dotis: petunt officio iudicis nobili vt per Alex. in d. loco et habetur p. Bart. z. Rayn. in l. si marito. §. si. eod. tit. ita dicit ibi Alexand. sed ego non inuenio aliquid in d. l. si marito. §. sicut autem: tunc q. alimentia constanter mariti: petuntur officio iudicis nobili. Imo omnes doct. post glof. ibi et Bart. in Rubric. soluto matrimonio in. ii. col. dicit qd fructus z. accessiones dotis percepti pro maritum tam constanter mariti: q. solus do petantur per mulierem actione dotis. ¶ Et ratio est quia iudic. de dote est iudic. iudicialis ex parte vxoris vt in l. quod dicitur. ff. de imp. in re. do. fac. z. habetur per Barto. z. alios in l. si soluto matrimonio. z. per Alexan. in d. l. si marito. §. si. licet secus sit ex parte mariti vt ibi per Alex. z. in iudic. vniuersalis accessiones tanq. pars ipsius rei veniunt iure actionis vt. litem vniuers. §. fructus. ff. de her. et liti. c. eod. tit. z. non est. et ibi Cyn. c. fam. her. c. ff. z. Alexan. in dicta. l. si marito. §. sicut autem. z. in l. in. ii. col. in versu. vltimo circa p. dicta aduerte. C. de iud. in aliis autem iudicis particularibus huius

modi accessiones veniunt officio iudicis mercenario quado non sunt promissae per stipulationem: vt. l. iiii. C. de pos. ff. z. habetur in locis. §. allegatis. Unde considerandum est q. dos cum fructibus ipsius datur marito pro oneribus matrimonij suppotandis: vt. l. pro oneribus. C. de iure do. z. inter alia onera matrimonij tenetur alere vxorem vt ibi per Cyn. Bald. z. alios. ideo tam ex parte vxoris cui non sunt prestata alimentia q. ex parte viri quando ei non est soluta dos in termino et ipse substituit onera matrimonij possunt peti alimentia seu interesse habito respectu ad fructus seu redditus dotis vt late firmat Alexand. in consilio. lvi. in presenti consultatione llii. volumi. per totum. et idem firmat Bald. in Rubrica de priui. do. in prima columna vbi dicit. q. si maritus non suz dicit onera matrimonij tenetur restituere vxori fructus dotis per ea que ibi allegat ad idem glo. z. docto. in capitulo si gnificati. de iur. vbi habetur quod si vxor fecit expensas postquam recessit a viro nolente eam alere poterit eas repetere z. illam glof. sequitur Bald. in l. i. C. de legi. z. nota Cyn. Bald. Salice. et Alexand. in l. quod in vxorem. C. de neg. sociis gestis et habetur per Alexand. in consil. xvi. viso et diligenter in p. col. num. 4. vj. volumi. ex quibus sequitur q. licet constanter mariti. non sit nisi actio vxori pro dote restitenda nisi in casu inopie iuxta. l. vbi ad huc. C. de iure do. z. l. si constanter. in principio ff. soluto matrimonio. Tamen respectu alimentorum debitorum vxori habito respectu ad fructus dotis ratione quorum maritus tenetur alere vxorem bene est orta actio de dote per nota in dicta. l. si marito. §. sicut autem in locis. §. allegatis. Et per consequens si datur actio de dote vxori pro alimentis tam constanter soluto matrimonio non videtur dubium quin pro illis deat iuxta dicta hypotesis in bonis mariti iuxta b. c. ff. §. z. vt plenius. ¶ Sed quado etiam competet officium iudicis nobili vt vult Alexan. in d. l. cum dotem. §. sicut autem in seuisimo. non videtur q. nisi

in tali casu debeat competere facta hypotesis q. quando agitur principaliter actione z. officio iudicis mercenario dicitur actioni deservientem accessores penitur iuxta not. in l. iiii. C. de pos. imo potius magis: quia officium iudicis nobili quando insentatur loco deservientis actionis succedit in locis dicitur actionis: vt. l. q. si in d. §. ff. de mi. et habetur in. c. primo de offi. iudic. et dicitur nobili q. non deservit aliquid actionis nisi motum vel obligationem non impositam vt. l. qui per collisionem. §. ff. ff. de actio. emp. et in locum actionis deficientis datur mercenarium autem dicitur quia incidenter venit et deservit actioni intentate vt habetur per Barto. z. alios in l. ff. de iur. omni iudic. z. ideo non minus debet gaudere priuilegio actiois officium nobili quod succedit loco actionis iuxta no. in l. si cum. §. qui iniuriarum. ff. si quis cau. quam ipsum officium mercenarium quod non succedit loco actionis sed solum deservit actioni. ¶ Preterea vt probatum est §. etiam alimentum que debentur constanter matri ducuntur venire accessorie ad dotem z. ad actione dotis sicut illa que debentur soluto matrimonio in. d. l. si marito. §. si. sunt enim illa habito respectu ad fructus dotis accessores: nec deservunt esse accessiones et actione vel officio iudicis intentato: siue sit nobili siue mercenarium vt probatur in. d. §. sicut autem accessiones dotis petuntur actione de dote. ¶ Sola ergo differentia inter officium iudicis nobili z. mercenarium est quia officium iudicis nobili intenzatur principaliter: mercenarium autem venit incidere deservendo actioni intentate vt habetur in. d. l. ff. de iur. om. per Barto. et alios: vtra est eris conclusio quod pro alimentis debitis vxori tam constanter matrimonio quam soluto bona mariti sunt tacite obligata sicut pro dote per dictum. §. z. vt plenius de iur. opinio. etiam etiam Angulus de Cram. instit. de actio. §. fuerat. in secunda columna. in versu. lo. etiam non bona mariti zc. eandem opinio. quiam tenet Sozi. in consil. 4. in presenti consilio

statione. iiii. colum. in versiculo sed hoc
 responsio quarto volumi. vbi etiam la-
 se disputat de intellectu. d. L. Lurius. ff.
 qui. po. in pi. hab. ¶ Et quo autem cm.
 pois incipiat ista facta hipo. pro istis
 accessionibus an scilicet tempore date
 dotis: an vero tempore more facte in d.
 standis alimentis vide per Sozi. in d.
 consil. ff. et dicitur. j. in secundo mem-
 bro quinte parti principalis vbi tras-
 tabitur de effectu prioritaris hpothe.
 ¶ Adde predicta qd Bal. not. in tracia-
 tu dotis in. vi. parte. vj. p. iiii. lites. late
 examinat hunc arti. et relatis opinionib.
 hinc antiquorum hincinde casum que-
 sitionem distinguit in duos casus videlicet
 qd aut sumus in dote consistit in bonis
 immobilibus: aut in pecunia: pzi
 mo casu quando dos consistit in bonis
 immobilibus. dicit ipse qd si alimenta
 petantur et parte vrozis vel per ipsam
 vel et eius heredes vel constante mari-
 tet. eo so. tanq. interesse vrozis propter
 onera matrimonii non supponitur per
 maritum iuxta not. in. l. de diuisione.
 ff. soluto matrimonio. d. dicta. i. pro ones
 ribus. c. de iure do. tunc pro illis datur
 facta hpothe. Cum tale interesse ces-
 dat in augmentum dotis et isto casu
 procedat opinio Bart. in dicto. §. finam
 tem in seculissimo. quia sicut pro dote cō-
 petit facta hpothe. ita debet competere
 pro alimentis que cedunt in aug-
 mentum dotis vper Bald. in. l. vii. §.
 tracto. c. de rei vro. actio. rei quia tas
 cita hpothe. que tanq. accessoria datur
 pro actione dotis se extendit ad omne
 id ad quod se extendit ipsa actio dotis
 per id quod habetur in. l. i. c. per quo
 person. ¶ Secundo casu quando dos
 est in pecunia cepitur interesse per ma-
 hierem primo solum tam. propter
 dotem non restitutum: tunc tenendo qd
 tales vture non debeantur iuxta nota.
 per doct. in. l. in flamm. §. v. v. ff. soluto
 matrimonio. Cessat disputatio sed
 tenendo qd debeantur: tunc cum tale in-
 teresse non petatur que principaliter
 se actione de dote: sed per modum ac-
 cessorii et sic officio iudicis: non de-
 cur quod hpothe. facta introducta

pro dote se extendat ad istud interesse
 nisi hoc expresse actum esset: hoc mo-
 do procedat no. per Bart. in. l. iiii. ff.
 de alim. leg. vbi Bart. tenuit contra-
 rium eius quod vult in. d. §. finam tem
 in seculissimo. ¶ Sed ista distinctio ins-
 ter fructus bonorum immobilium et sic
 naturales: et vtras seu alias accessio-
 nes ciuiles: non videtur iuridica quia
 etiam fructus non veniunt iure actio-
 nis in contractibus bone fidei sed of-
 ficio iudicis mercenario vt tenet Bald.
 in. l. i. c. de vfur. 2. fructu. lega. in. ff. et se-
 quitur et firmat Alexander. in dicta. l. i.
 marito. §. ff. Et vt dixi. §. in iudic. de dote
 te quod est viuierale omnes accessio-
 nes tam naturales qd ciuiles veniunt
 iure actionis vt late per Alexander. in d.
 i. c. §. fina. 2. propterea non est recedens
 dum ab opi. Barto. in dicto. §. finam tem
 ita seculissimo. et predicta procedunt ex
 parte vrozis petentis alimenta in bonis
 mariti tacite obligatis pro dote. ¶
 ¶ Sed dubitatur an idem sit et pars
 mariti habentis obligata bona pro
 alimentis dotei tacite vt scilicet etiam
 pro alimentis seu vltimis debitis mariti
 to occasione dotis non solute et one-
 rum matrimonii suppositatum sunt
 facta obligata bona promittentis dos-
 tem: Et idem Bald. not. in. d. vi. parte
 in. d. v. p. iiii. lites. quod non quis
 secundum eum tales vture parti non pos-
 sunt actione dotis vt que principaliter:
 sed officio iudicis mercenario deferuntur
 si tali actioni bone fidei: et monetur ad
 hoc quia datio fideiussois et pignoris
 equiparantur vt insitu. de emptio. et
 vendi. §. pretium: sed fideiussois et
 pro fonte non videtur datus pro vltimis
 et interesse nisi expresse dicatur vel nisi
 fideiubeat in omnem causam vt. L. que
 ro. in principio. ff. loca. et. l. fideiussores
 magistratum. §. si pro anello. ff. de su-
 deissio. et nota in. l. fina. ff. de eo quod
 certo loco. ¶ Sed etiam ista conclusio
 suo modo iudicio non est vera. Quia quis
 iudicis de dote et parte mariti non
 sit viuierale sed particulare vt firmat
 Alexander in dicta. l. i. marito. §. finali.
 et propter hoc dici non possit quod mar-

ritus tales accessiones possit petere in
 re actionis de dote prout dictum fuit
 supra et parte vrozis: sed necesse sit pe-
 tere illas officio iudicis mercenario
 prout petantur in quolibet iudicio par-
 ticulari vt per Alexander in. d. §. fina.
 et per Iaso. in dicta. l. prima. c. de iudic.
 et sic. ¶ Tamen etiam qd vt insitu
 debet officio iudicis mercenario ad
 hoc qd denegandum est qd etiam pro illis
 non sunt obligata bona facta hpo.
 prout sunt obligata pro dote: hoc per
 se que not. Bartol. in. d. §. finam tem
 in seculissimo. vbi concludit qd bona mariti
 factum obligata pro dote sunt etiam tacite
 obligata pro alimentis vrozis que
 petantur officio iudicis mercenario
 per dicta. L. iiii. ff. qui possio. in pig-
 habet. et dictam opinio. Barto. appo-
 sitione magis communiter docto. vt per
 Alexander. ibi et dictum est supra. ¶ Si
 vero ergo et parte vrozis licet alimenta
 veniant officio iudicis mercenario
 bona mariti sunt tacite hypotecata: ita
 debet dici et parte mariti quia eadem
 est ratio. L. iiii. ff. de furt. et. l. iiii. ff.
 ad legem aquilianam. et non obstat. l. i. ff.
 de iussio. magistratum. §. pro aures
 si quia illa lex loquitur quando fides
 iussio intercessit pro certa quantitate
 pisse et specifice tunc enim verum est
 quod ad censetur intercessisse pro viu-
 ris vt etiam dixi. §. ¶ Non obstat dis-
 ticta. quero. in principi. l. centum
 capue. ff. de eo. qd certo loco quia in so-
 lutione dictarum duarum. l. i. que vide-
 tur contrariarum gloss. valde laborat et
 ponit tres lecturas seu solutiones:
 sed quinta que fuit Joannis glossa. 57
 rior approbatur per Bartol. et alios
 doctores communiter in. d. l. ceterum ca-
 pue. et in. l. final. eodem titu. et est quod
 ille accessiones que debentur ex mora
 debitoris in iudic. bone fidei secundum
 naturam actionis: etiam qd ille petantur
 officio iudicis mercenario tamen
 comprehenduntur in fideiussione sim--
 pliciter premissa nam tali casu fideius-
 so tenetur pro fonte 2 vltimis predictis
 et hoc modo procedat. b. l. quero. Ses-
 eus autem est in accessibus 2 vltimis

debitis et contracti fidei iuris: in
 actionibus stricti iuris debitoris: tene-
 tur ex mora sua tantum: autem et mora
 debitoris: ratio est qd actiones stricti
 iuris sunt stricte intelligende 2 que
 quod obmissum est in verbis habetur p
 obmissio vt declarat Iaso. in. d. l. ceterum
 capue. ¶ ¶ Tercia est ergo conclusio qd
 de iussio simpliciter intercedens tene-
 tur etiam pro accessionibus et vltimis
 que veniunt officio iudicis mercenario
 secundum naturam actionis bone fidei
 secus autem in actionibus stricti iuris.
 Unde quis actio de dote sit bone fidei vt
 insitu. de actio. in. §. fuerat. vture et ac-
 cessiones venientes ex causa dotis dicitur
 venire secundum naturam actio-
 nis bone fidei: ideo y lites tenetur fidei-
 iussio simpliciter intercedens de. d. l.
 quero. Et simpliciter bona tacite obliga-
 ta pro dote pro illis censentur obliga-
 ta: quia in hac materia quod dicitur in
 fideiussore debet dici in pignore et hpo-
 theca. l. promissor. §. constituto. ff. de
 consil. pecul. t. l. §. iudet. ff. de colla. bo
 no. 2 faciunt not. per gloss. magnam et
 docto. in. l. j. qui satisda. cogant. et in
 principis terminis firmat Bart. in. l. i.
 luti. §. si in foitem. ff. de pign. actio. vbi
 dicitur in vltimis que veniunt officio iudicis
 mercenario idem esse dicendum in
 pignore quod ipse dixit in fideiussore
 in dicta. l. centum capue. 2 in dicta. l. que
 ro. Et sic conclusio qd etiam et parte vi-
 ro pro alimentis seu vltimis et debitoris
 ob dotem non solumam sunt tacite hpo-
 thecata bona promittentis dotei: que
 not. quia puto qd non inuenio ista ples-
 ne per aliquem declarata. ¶ ¶ Octa-
 uo simpliciter regulam principales quod
 dicitum patetiam tacite hpothe. de
 quo in dicto. §. 2 vt plenius sicut com-
 petit pro dote ita et competit pro pres-
 ty trum dotium alienatarum per
 maritum in casibus videlicet in quibus
 permittit esse alienatio puta in vtilitate
 vrozis iuxta. l. ita constante. §. fin. ff. de
 iure do. vel alio casibus iuxta. l. ff. et
 timatis. ff. soluto matrimonio 2 in alius
 l. dicitur sit. Ita et Terentius in. l. i. in. col.
 ff. de. matri. Subdit in qd Bart. hoc fuit

subinet contrarius, quia in cōs. cxxiij. p̄dictus. Videtur tenere quod bona mariti sint hypothecata pro pretio rerum dotalium venditarum pro marito: et in d. l. ad fin. ff. de distrac. p. videtur tene re. **¶** Sed est adherens dum quod non est verum quod Bar. in aliquo contrarietur: sed ponit duos casus dueros. ¶ Primus est an p̄ pretio rerum dotalium venditarum per maritum bona mariti sint facite hypothecata? in hoc Bar. in d. cōs. cxxij. tenet quod sic. ¶ Secundus casus est an pretium redactum ex bonis mariti sit facite obligatum pro dote et in hoc Bar. in d. l. ad fin. ff. de distrac. p. tenet quod dicitur pretium non sit obligatum nisi in subsidium videlicet quando bona mariti vendita essent perempta vel prescripta: tunc enim possit agi hypothecaria contra illum qui dicitur pretium habere: ita dicit Bar. abussive de facto in quadam muliere paupere. idem tenet Bar. in l. quia debitor. ff. ad in frau. credi. et in d. intelligit Bar. in d. l. ad fin. procedere in quocunq; credito: tunc etiā extra dorem et ita demum sit pretium ad quod in subsidium agendum est sit apud eum qui continetur ex causa lucrativa: secus autem si sit ex causa sola quia tunc etiā in subsidium contineri nō potest nisi ad illud quod esset superfluum apud illum ultra suum creditum: hoc per not. in l. si seruum. ff. si ser. p̄ca. 2 in l. si ff. de nego. gest. et ita etiam tenet Cy. in l. marit. in vii. q. 2 de rei vendi. 2 ibi famar. Ra. in r. q. 2 late Alex. in cōs. cxxij. vlti processu p̄ cōs. v. no. l. vbi etiā in vlti processu vult quod donec creditor potest agere actioe personali contra debitorem et donec non sit excusum de bonis debitoris nō possit creditor agere hypothecaria in subsidium contra habentem pretium redactum ex reibus debitoris: ex causa in crasina: et vi debi doctores predicti loquuntur indistincte in quolibet credito: et solus Bartol. in d. l. ad fin. credit vendit etiam hoc ad creditorem ex causa la dotis 2 sic ad vrotum. ¶ Tercio autem in dote et in muliere agente ad restituti-

39

tionem dotis p̄nto indistincte tenens dum quod pretium rerum mariti venditarum et facite obligatum pro restitutione dotis succedat loco dicitur rerum vel est glo. in l. labeo et fabinus, §. item si dominus, ff. de verb. sign. als legat. l. res in dotez dare. ff. de iure do. et firmat Bartol. in Rub. ff. solu. matri. in vlti. colum. in vlti. p̄terea in vniuersalibus: et probatur hoc ratione; quia. s. oos. ex parte mulieris dicitur ius vniuersale sicut hereditas peculii et similia vt. l. quod dicitur. ff. de vni. pen. in re. do. fac. et ibi glos. et firmat Bartol. in d. Rubrica. ff. solu. mat. et has tenet per Alex. in l. si marito. §. h. e. et vbi. ¶ Quid sicut in vniuersalibus pretium succedit loco rei vt. l. si rem 2 pretium. ff. de pen. here. 2 habetur per Jo. so. in d. l. si eum seruum. ff. si cer. p̄ca. 2 per Bart. in l. qui a debitor. ff. que ins frau. credi. ita de esse in dote: et in eius actione. Cum sit ius vniuersale: 2 sicut in dote 2 eius actione pretium succedit loco rei (vt dicitur est) ita etiam videtur dicendum in hypothecaria actioe non tacita concessa actioni de dote per d. l. vni. §. 2 vt plenius, quia ser natus rei 2 actionis in dote pretium succedit loco rei vt firmat no. Bar. in d. cōs. 124. Idē videtur esse in hypothecata quod facite accedit actioni dotis. Ratio est quia cumulatiue accedit alteri fortiter eandem naturam cō prima iuxta tert. in l. si eum. §. qui iniuriarum. ff. si quis can. 2. Saly. in d. l. vni. §. sed et si nō ignotamus. C. de rei vro. actio. et actio hypothecaria concessa actioni et stipulam in dote tanquam pedisequa fortiter eius natura vt in simili dicit Bald. in l. tractatu dotis in r. ij. parte in. vlti. colum. 2 accessorium sequitur naturam sui principalis vt in regula accessiois lib. vi. et quod hypotheca tanquam accessoria sequatur naturam sue obligationis principalis est tert. 2 ibi glos. et doct. in l. si. C. per quas person. no. de ac qui 2 expresse not. Bart. in l. solutum. p̄ vt liberam. ff. de pign. actio vbi dicit quod cum obligatio hypothecaria sit accessoria ad personalem de ea iudicatur

tur secundum quod indicatur de personali et hoc per not. in l. 2 an eandem. §. si. ff. de except. rei iudi. in gloss. h. vbi in hyp. debet exprimi causa sicut in personali cui accedit et non potest simpliciter proponi sicut actio realis. ¶ Cui de licet in hypotheca accedente actio singulari vel particulari pretium non succedat loco rei nisi in subsidium resp̄scripta vel perempta iuxta tert. et ibi not. in dicta l. prima. ff. de distrac. p. Tamen in hypotheca accedente actioni de dote ex parte mulieris pro restituti. dotis cum sit actio vniuersalis secus est dicendum videlicet quod pretium succedat loco rei 2 quod vrot. vel heres illius possit vigore tacite hypothecae agere contra habentem pretium rerum mariti venditarum etiam quod res vendite non sint prescripte nec perempte: dummodo p̄cedat diffinitio de iure requisita antequam agatur contra tertium possessorem iuxta. aut. hoc si debitor. C. de pigno. tenendo quod in dote etiam requiratur excussio iuxta not. per Bartol. 2 alios in l. si confans. te. in p̄ci. in ii. questio. tertie questio. p̄ncip. ff. so. ma. 2 p. Bald. no. in octaua parte in p̄miles. 37. de quo j. suo los 2 dicitur. Nisi forte dicitur quod illud quod est dictum est quod actio hypothecaria forniatur naturam actionis personalis in dote p̄cedat quando agitur contra maritum vel eius heredes des pro restituti. dotis quia tunc possit cumulari vt in aut. de fideiuss. ff. de neg. et in dicta. aut. hoc si debitor. Secus autem sit quando agitur hypothecaria contra tertium possessorem contra quem non datur actio personalis iuxta l. prima. §. si heres. ff. ad trebe. et sic quod tunc hypothecaria non accedat personali: sed tanquam distincta ab ea consideranda sit. ¶ Tamen etiam non videtur obflare quia hypotheca dicitur inesse doli et actio dotis vt dicit tert. in dicto. §. 2 vt plenius. vers. sicut. et licet detur contra tertium possessorem tamen datur tanquam ad bona principalis debitoris 2 semper p̄ce-

supponit actionem personalem et et accedit vt habetur per Bartol. in l. per sequitione. C. de pigno. Unde licet distigatur contra tertium possessorem contra quem non datur personalis tamen non alteratur eius natura de doli vt etiam illo casu cumulate accedere actioni personali competentis contra principalem debitorum et ideo fortis nat illius naturam et sic vt illa est vniuersalis ita et ista iuxta. not. in dicta. l. si eum. §. qui iniuriarum. ff. si quis cau. et late per Bartol. in l. prima §. h. e. actio. ff. qui test. lib. esse inf. sue. ¶ Concludo ergo ex predictis quod licet Bartol. in dicta l. prima. ff. de distrac. pigno. voluerit quod etiam in dote ita demum pretium ratione huius potest succedat loco rei quando res vrot. prescripta vel perempta et quasi de habens pretium p̄tendit causam lucrosam tamen quod veritas sit de iure quod in hypotheca competentis ad restitutionem dotis pretium indistinctus cibus succedat loco rei p̄nt in aliis actionibus seu iudiciis vniuersalibus iuxta. not. per Bartol. in dicta l. qui a debitor. ff. que in frau. credi. Et licet ita putem tenendum tamen cogitabis: quod non inuenio examinatum per aliquos: ¶ Sed credo quod Bartol. non aduertit in dicta l. prima quod actio et hypothecaria de dote esset vniuersales: quod hypotheca ita accedens habere debet eandem naturam: sed putant illam esse actionem singularem et doctores sequentes de hypotheca 2 dicentes quod in ea pretium non succedit loco rei los quantum in iudiciis et actionibus sine quaribus: non autem in vniuersalibus nisi bene aduerteret vt etiam constat deauit Jo. so. in dicta l. si eum seruum. in fin. et ideo eorum decisiones non sunt trahende ad hypothecam competentem pro dote restitutiua per alia legata. 3. Intellige tamen quod pretium rerum venditarum sit hypothecarium et possit peti antequam sit alio conuersum vt in simili vult Bartol. in l. cum habetam. in p̄ncip. ff. de

pigno. 2b. f. 3. in secundo membro se-
 cundo partis in quinta ampliatione
 numero. 19. ¶ Sed adhuc in predi-
 ctis ubi nota quia licet hypothecaria sit
 accessoria ad actionem personalem et
 per hoc videtur imitari eius natura-
 ram tamen illa regula quod accessio-
 rium sequatur naturam principales
 procedit quando accessorium non pos-
 set stare sine principali vt. Lcum notis
 fmi. in princip. et ibi gloss. in versicu.
 pignori. 2. ibi C. y. et docto. C. de pre-
 script. r. anno. Sed hypothecaria pro-
 cessit stare sine principali vt ibi habetur
 et not. Bartol. in. l. h. de iussu obligari.
 in princip. ff. de fideiuss. merito non vis-
 detur quod imitatur naturam princia-
 palis. et ita tenet Alexander. in. l. tertia.
 §. fina. in vlti. colum. in versicu. Nec
 obstat ratio ac. ff. de acquir. possess.
 sed quod imo hypotheca tanquam ac-
 cessoria ad actionem principalem se-
 quitur eius naturam et tert. et gloss.
 in dicta. l. secunda. C. per quas perso-
 no. acquiri. et illud quod tenet Alex-
 and. in dicto. §. fina. videtur procedere
 re in accessorio tollendo nam si accessio-
 rium potest stare sine principali tunc
 sublati principali non tollitur accessio-
 rium ita procedunt allegata per eum.
 Ita autem videtur stare regula:
 ¶ Ideo cogita. ¶ Et nono Amplia re-
 gulam predictam videlicet quod vs-
 ctum privilegium facit hypothecae
 de quo in dicto. §. et vt plenius. compe-
 tat etiam contra fideiussorem. Nam
 etiam bona fideiussoris sunt tacite hy-
 potecata pro dote videlicet tam in he-
 reitico qui intercessit et parte vtro-
 que in dote vanda quam etiam in si-
 deiussoe qui intercessit et parte vtri-
 us in dote reititueada in casibus tamen
 in quibus fideiussor pro dote redenda
 ad interimere potest quos prosequi-
 tur Bald. not. in tractatu dote. in. tes-
 tia parte. in. r. j. privilegio et similiter
 in bonis fideiussoris qui intercederet
 post solutum matrimo. iuxta termi-
 nos. l. si constante. §. quoties. ff. solu-
 ma. ita firmat idem Bald. not. in di-

cta. vt. parte in. v. privilegio. In pncip
 cyo. ¶ Et Decimo Amplia dictam
 regulam vt dictum privilegium tas
 eite hypothecae competat vtroi in dos
 nisi mariti non solum pro dote. vt vbi
 ctum est sed etiam pro bonis paraferna-
 libus per maritum administratis
 ter. et ibi Bartol. Bald. et Alexan-
 der in apostillis ad Bald. in. l. fina. §.
 C. de pact. conuentio. super do.
 Iaso. in. §. fuerat. in. r. j. colum. misit
 futo. de actio. et in. l. maritus. ad fa-
 nem. C. de procurato. ¶ Et ita tacite
 hypo. pro rebus parafernalibus vros
 riu habet in se tacitam conditionem
 dnoitii et soluti matrimoni sicut has
 bet ipsa restituti dote vt tenet Bald.
 in. l. vbi adhuc. in penult. columna. in
 versicu. Etiam casu principali. C. de
 iure do. Quod nota quia ultra istam
 tacitam hypothecam bona paraferna-
 lia non inveniuntur habere aliquam
 alia privilegia dotalia vt est gloss. res-
 putata singular. in. l. si ego. §. dote. in
 versu. condici. ff. de iure do. et not. Alex-
 ander. et Iaso. in dicta. l. maritus.
 ¶ Et per consequens dicta tacita hypo-
 poteca quae competit pro bonis pa-
 rasernalibus non competit cum pri-
 vilegio prelationis scilicet illa quae das-
 tur pro dote iuxta. l. assiduis. C. qui
 vo. in pigno. hab. ita tenet Salynnus.
 ¶ In dicta. l. assiduis. §. fina. ¶ Et Cindes
 cimo Amplia regulam vt dicta tacita
 hypotheca introducta pro dote habeat
 etiam locum in donatione propter nu-
 ptias vt notat. Bald. in. l. vbi adhuc. in
 penultima colum. in versu. Item quos
 to nam lex nostra. C. de iure do. et hoc
 tam solt. matrimo. quam etiam do. con-
 stante in casu inopie vt est casus in di-
 cta. l. vbi adhuc. Intellege tamen de ta-
 cita hypotheca sine privilegio prelatio-
 nis: quia privilegium prelationis in
 tacita hypotheca datur soli dote et non
 donationi propter nup. Ita tenet Bal-
 in dicta. l. assiduis. post C. y. in. l. in-
 oppo. r. ibi tert. glo. ante penult. et Se-
 ly. in. §. h. 2. Ang. de Bre. in. f. de actio.
 §. fuerat. in. r. j. colum. in versicu. in

¶ In dicta ibi quia aliud est: hoc modo
 intelligi debet id quod dicit Bald. in
 dicta. l. assiduis. in secunda columna. in
 versiculo nouerca. vbi dicit q. do. pro-
 pter nuptias non habet privileg. facit
 hypothecae prout habet dote: quia in do-
 natione est lucrum in dote autem est
 damnum si amitteretur: et probatur in
 illo text. ibi si amittatur posteriori das-
 tum. Nam certe Bald. ibi loquutus
 fuit de privilegio prelationis iuxta ter-
 mios dicte. l. assiduis. ¶ Intellege
 autem sane quando mulier ageret ad
 donationem propter nuptias querens
 illam lucrari: tunc enim habet tacitam
 hypothecam ad hoc privilegio prelatio-
 nis vt dictum est. Secus si ageret ad
 illam tanquam sibi specialiter obligas-
 sam pro dote nam tunc haberet tacitam
 hypothecam in dicta donatione cum pri-
 vilegio prelationis: quia isto casu pro-
 fitus consetur agere pro dote quam pro
 dote datur propter nuptias ita declarat
 Abbas post Innocentium in capitulo
 et literis. de pignobus. ¶ Et nono mi-
 teris q. donatio propter nuptias sit ob-
 ligata pro dote: quia licet donatio pro-
 pter nuptias transeat in dominium vro-
 ri sicut dote in dominium mariti: quia
 tamen vro non est domina illius bona-
 monis iure proprio et perpetuo: ratio-
 ne istius possibilis renouationis res ce-
 setur quodammodo aliena infra. Ler-
 stante. §. latius. ff. de exceptione rei §. in
 pigno. merito non inueniunt et ipsa
 donatio. propter nuptias sit hypotheca
 ta vro pro restitutione dotis nam do-
 natio propter nuptias non datur so-
 lum propter iura nuptialia: sed etiam
 pro maiori securitate dotis. l. finali. §.
 sanctima. C. de donat. de ante nuptias
 ita solenniter declarat Bald. in antis-
 tencia sue a me. C. ad velleianum. et ibi
 sequitur Salicetus. ¶ Et tertio in di-
 cta regula quatuor modis. Et primo
 in extraneo dotante: quia scilicet dicto
 extraneo repentem dotem non datur ta-
 cita hypotheca de qua in dicto. §. et vt
 plenius. in bonis illius qui tenetur re-
 stituere dotem: ita tenet C. y. in di-

cto. §. et vt plenius. et Paulus de Cas-
 tiro. in. l. de unione. ff. soluto matrimo-
 nio. Nicolaus de Neapoli. Angeli.
 et Zmola. in. l. prima. ff. soluto matrimo-
 nio. licet Bartol. ibi sentiat contra
 rium dum dicit q. tale privilegium datur
 pro actione de dote et q. transit ad que-
 cumq. transit ipse actio per dictus. §. et
 vt plenius. et per. §. fuerat. sed Alexan-
 der in dicta. l. prima. in vlti. columna in
 ff. sculo. Successit enim quibus Nicolaus de
 Neapoli sequatur opinionem communi-
 nem videlicet q. privilegium tacite hypo-
 po. de quo in dicto. §. et vt plenius. per
 quod mulier pfectur solus creditio-
 bus pretendendum personalem tans-
 tum non competit extraneo dotanti et
 stipulanti dotem sibi reddi: et ita etiam
 tenet ibi Decius pro bonas rationes re-
 spondunt argumentis Iaso. qui con-
 stantur vultus in dicto. §. fuerat. et ita
 etiam tenendum. ¶ Et secundo fallit re-
 gula in vrose heretica quia et non com-
 petit privilegium tacite hypothecae de
 quo in dicto. §. et vt plenius. vt est textus
 in autentica idem privilegium. C. de
 heretico. et no. Antonius de Butrioret
 Abbas in capitulo gaudemus. de dis-
 cretio. circa finem limitans tamen vt
 ibi per eos nisi mulier adiunxerit heresi-
 cum et rediret ad fidem quia tunc recu-
 peraret dictum privilegium tacite hypo-
 potecae pro dote in bonis mariti: vt ibi
 per eos. ¶ Et in vrose autem iudea se-
 cus est quia illa habet hoc privilegium
 tacite hypothecae in bonis mariti iudei
 ita singulariter tenet Antonius de But-
 rio. in dicto capitulo gaudemus. in vi-
 tima columna. 2. latissime tractat Bar-
 tholomeus belesinus ibi: et ratio est
 quia inter iudeos est matrimonium licet
 non sit firmiter et indissolubile vt
 inter christianos vt not. Abb. in capitulo
 quanto. eodem titulo. ¶ Et tertio fallit
 regula predicta in pena adiecta pro
 missioni dotis: quia privilegium pre-
 lationis tacite hypothecae quod datur
 don per dicta. §. et vt plenius. et. l. si
 scidus no datur pen illi adiecte ita sin-
 gulariter et pon. de ca. in. l. adeo. ff. de

compens. quod est notandum. mouetur per illum re. quia si hinc habet pmi legum tacite hypotecae in suis contra ctibus. vt. l. hinc. de iur. hif. tamē illud non habet in penis vt in hif. C. de penis fin. lib. 2. per no. in l. recripius. in fin. in glo. super ver. hypotecas. ff. de pacris. ¶ **¶** Quinto fallit regula predicta in dote promissa vel data pro sponsa per verba de futuro: quia si ante contractum matrimonium veniat casus re futuendo dote: puta quia sponsus pte decessit: non competit sponsi pmiuissia tacite hypotecae in bonis sponsi: ita tenet glo. in l. eos. C. qui potio. in pigno. hab. 2. ibi Dyn. Jaco. de are. 2. alii: 2. Barto. in l. secunda. §. fina. ff. de pziui. credi. 2. ratio est q. l. prima. ff. qui potio. in pigno. hab. que loquitur de expressa hypotecae. l. finali. C. eo fini. et dicto. §. vt. plenius. 2. §. fuerat. in fructu. de actio. qui repositio loquitur in tacita hypotecae que datur dote: loquitur de dote: sed ante contractum matrimonium per verba de presentibus non est dos vt. l. finali. C. de dona. ante nupt. merito vt. et ita tenet Ange. de are. in dicto. §. fuerat. col. vi. in versu. quero virum sponsa 2c.

¶ Et non obstat q. etiam sponsa videtur habere pmiuilegiata dote vt. l. si sponsa dote in iuncta glo. ff. de iure dotium. 2. no. Ange. in aut. de equali. do. in §. his consequentur. ad ficolla. v. 2. Alex. 2. in dicta. l. prima. in vii. colum. In versu. alius casus est. ff. solutio matri. quia pcedit decisiones loquitur de pmiuilegiata actionis non hypotecae. Nam sponsa habet etiam pmiuilegium in personali actione quae mediante pcedit aliis creditoribus preterentibus totam personalem: vt est text. 2. ibi Barto. in dicta. l. secunda. in §. primo. ff. de pmiuilegi. credi. quod no. ne equiuoces. 2. modo ponam in materia aliquos notabiles. q. ¶ **¶** Primo legitur quero an tacita hypoteca de qua in dicto. §. vt plenius. contrabatur in bonis mariti minoris. xv. ann. contra hentis matrimonium recipientis do 74 ¶ **¶** Ista questio est valde dubia.

Nam Barto. in l. si constante. in qua dicitur questione tertie partis. ff. soluti. in trimonio. concludit q. bona mariti minoris non sint tacite hypotecata pro dote et arguit a simili et no. per glo. in l. item quia. ff. de pactis scilicet q. bona minoris non sint tacite hypotecata pro domo conducto: 2. reprehendit Barto. distinctionem. Eni. qui tenet contrarium per tria fundamenta per que concludit quod obligatio que per legem inducitur abiq. facto minoris non cadit in rebus minoris nisi cum aurotis et curatois et decreto iudicis: vnde in fert quod ad inducendam hypotecam requiritur expressa obligatio bonorum cum iuramento minoris quod repetentat eum maioris. ant. sacramenta puberum. C. si adner. vendi. Idem etiam tenet Barto. in dicta. litem quia. 2. ibi dem. Rapha. fulg. 2. Saly. in l. certium. ris. C. loca. et sequitur Joan. de Anol. in dicta. l. si constante. dicens quod opinio Barto. secure est tenenda. Bald. no. in d. tractatu dote in. xv. parte in p. miles. lviij. reliquit super hoc cogitantium: quia dicit hunc articulum non esse parue hesitationem. ¶ **¶** Tamen non obstantibus predictis communis opinio est contra Barto. et sequaces videlicet quod bona mariti minoris recipientis dorem tacite obligentur 2. istam opinionem tenent Bald. Angel. Roma. 2. Alexander in dicta. l. si constante. in princ. 2. Angel. Paulus de castro 2. Alexander in dicta. l. item quia. C. in. Bald. et Angel. in l. hanc nali. C. de legi. iuro. vbi Bald. dicit hanc esse communem opinionem. Idem tenet Bald. in dicto. §. et vt plenius. et Bald. in l. prima. in secunda colum. C. de pzi. uile. do. et in dicta. l. certi iuris. in vii. questione. Et istam opinionem tenet et firmat Zas. in dicta. l. si constante. in dicta quarta questione tertie partis vbi cum quorobozat quinq. fundamentis et respondit ad argumenta Barto. et vt ibi late per cum. et ita puto tenendum in marito minoris recipiente dote. ¶ **¶** Sed dubium est quid in muliere minore promittente vel dote. dorem an

eius bona tacite hypotecentur pro dicta promissione vel datione obierians da iura dicta. §. et vt plenius: 2. in hoc Bald. no. in dicto pmi. lviij. dicit inter pde posse teneri q. sicut non potest dorem consistere maxime in bonis in mobilibus sine curatore et decreto iudicis vt habetur. in l. lex que tutores. C. de administratione tutorum in no. 70 liij. volumi. ¶ **¶** Secundo queritur an dicta tacita hypoteca de qua in dicto §. et vt plenius. habeat locum in dote confessata: et ista questio est adeo difficilis examinata per doct. q. si vellem referre eorum dicta per hoc solo articulo posset confici vnus tractatus: 2. propterea iudendo debeat in hac questione 2. missiue tantum procedam. ¶ **¶** Et primo Bald. no. in tractatu do. in r. parte epaz minauit eam per. riiij. colum. et recitatus op. antiquorum distinguit articulum in duos casus principales. ¶ **¶** Primus casus est an dos confessata habeat pmiuilegium tacite hypotecae contra maritum et eius heredes: ¶ **¶** Secundo casus est an habeat tacitam hypotecam contra alios: ¶ **¶** Primo casus concludit indubitanter q. dos confessata habeat tacitam hypotecam contra maritum et heredes. et hoc modo dicit procedere glo. in l. Crigeri. dorem. ff. de iudi. l. i. t. tamen hoc nisi maritus vel eius heredes infra legitima tempora epices reuocet dote non numerata: postea late examinat quid iuris sit quando maritus cum iuramento renuissat eces pmiuilegium non numerata. dote iuris dicta videri possunt iudico non refero. ¶ **¶** In secundo autem casu quando agitur contra alios tertios: distinguit ipse an illi tertius contra quem agit mulier habeat hypotecam in bonis maritum no. Si enim non habet hypotecam vroz obtinebit: sed non numerata pecunia. ipse subdit vide ibi. Si autem illi rebus habeat hypotecam et tunc si illa hypoteca est expressa et anterior: et ob tenebit tertius: sed si hypoteca tertius est tacita: tunc etiam secundum eum mulieri erit sola dote confessata non debet

preferri quia communis est opinio. q
dos confessata non habet factam hys
potest contra tertium cum privilegio
prolationis de quo in dicta. L. affis
dus. in principio et ita ibi etiam tenet
Salicetus in octavo questione limitan
do tamen certo modo quando non ob
staret exceptio non nune. do. vt ibi per
eum. ¶ Angelus autem de are. insititu.
de actio. §. fuerat. etiam late examinat
hunc articulum distinguendo inter cre
ditores presentes tempore cōfessate de
re et postea contractos. Nam quo ad
presentes tenet indistincte q̄ confessio
dotis non preiudicat eis: in futuris au
tem creditibus dicit ipse post C. yñ
Bartol. Bald. Angel. et Salice. in aus
terica sed iam necesse. C. de donatione
ante nuptias. q̄ ita demum salis con
fessio non preiudicat futuris credito
ribus: si appareant aliqua signa de frau
de: sed quando confessio dotis valet et
tam recipere presentium quam futu
rum creditum: an tunc mulier has
beat privilegium prolationis de quo
in dicta lege affisus. dicit ipse te
neantam esse concordiam datam per
Angel. in lege prima. ff. soluto matri
monio. et per Bald. in d. L. affisus. vi
delicet q̄ quando mulier nūtitur et so
la cōfessione dotis: creditores vero nō
77 ¶ Tertio queritur an hypotheca pro
dote expressa incipiat tempore promissio
nis dotis an vero tempore date do
tis: et quid in scripta. ¶ Et capiēdo
primam dubitationem de expressa hy
poteca. Dicendū est quod in hypotheca
expressa facta per maritum promittens
dotem restituere dotem vni soliuto ma
trimonio inspicitur tempus contracte
hypotece et matrimonii: et non tempus
enumerationis dotis postea facte. Nam
licet hypotheca in dote una cum actione
personalī non oriatur nisi demum solū
to matrimonio. Tamen et tunc cum
oriatur hypotheca retrahitur ad tem
pus promissionis et late per Alexan
d. post alios in. l. i. cōstante. §. primo. ff. de
luto matrimonio.

vel in actu matrimonii contrahendū
hunc articulum dividit ipse in duo
membra: primum membrum est vtrum
talis confessio preiudicat marito et he
reditibus: secundum vtrum preiudicat
creditoribus. In primo membro ponit
quinq; conclusiones cum suis correlle
ris et limitationibus. In secundo ponit
tres conclusiones cum suis etiam
correllaris et limitationibus et sic per
creditum totum articulum. ¶ Se
cundus articulus principalis est quas
do confessio dotis fit per maritum con
stante mari. et istum articulum dividit
etiam in duo capita. Primum est an
preiudicat marito et hereditibus an
eo ponit similiter quinq; conclusiones
cum correlleis et limitationibus. In
secundo capite tractat an preiudicat
creditoribus et in hoc etiam ponit quinq;
q̄ conclusiones et sua correlleia et limi
tationes vnde quando casus occurrit
returcendum est ad lecturam Soci.
verendum enim existimari illam
transplantare cum ordinare habeat
tur apud omnes et etiam ex rancia visa
est in maiori parte a materia hypotece
est et ad materiam adde. Coe. in. con
silio. cr. ii. volumine. et Alexand. con
silio. cr. i. quinto volumine vbi plene.

¶ Et ratio est quia quando non est in
potestate debitoris non recipere pecu
niam in iusticia tempore promissionis
et obligationis contracte: quando an
tem est in potestate debitoris an velit
recipere pecuniam inspicitur tenet
solationis ite est text. in lege prima. ff.
qui potio. in vigno. hab. 2. ibi B. glo.
Bartol. Bald. et alii. et licet ille text. lo
quatur in dote: tamen habet locum
etiam in quocūq; alio debito in quo ha
bet locum dicta ratio scilicet an imple
mentum contractus consistat in vni
litate an in necessitate debitoris: et quo
modo in necessitate mariti consistat re
cipere dotem sibi promissam: et non in
voluntate declarant ibi Bartolus et
Baldus et est secundum eos quia vir
non potest commode obmittere solutio
nem dotis: quia hoc modo mulier re
maneret indotata et maritus haberet
necesse substinere onera matrimonii vñ
de dicitur maritum necesse habere re
cipere dotem promissam: quia eius so
lutionem honeste obmittere non potest
L. nepos proculo. ff. de verborum signi
ficatione.

¶ Et si hūd secundum Bartolum ibi est
notandum ad illud quod solet dici q̄
quando finis habet necessariam con
sentiam ad principium inspicimus
principium nam illud debet intelligi
de necessitate precisa vel de tali que cō
mode preteriri non possit istam opi
nionem firmat Raphael Fulgo. in con
silio. cr. vi. proponitur q̄ dicta doto
tota 2c.

¶ Sed Cynus in lege cum tibi. C. qui
potio. in vigno. habent. dicit illud esse
speciale in dote et ita intelligit dicta
leg. prima. ff. qui potio. in vigno. habet
tunc et hanc opinionem Ceteri dicit
esse veriozem Bald. no. in octava parte
79 in vigesima materia specialiter quia secun
dum eum non videtur verum q̄ mari
tus non possit obmittere receptionem
dotis et eo q̄ habeat substinere onera
matrimonii: potest quia maritus cō
stante mari. potest facere pactum de
non petendo dotem maritū ipsi facere
et se renuntiare favori suo vt habetur
in lege ff. facer. §. lucius. et in l. nupta.

78

79

¶ Sed per predicta non puto neces
dendum ab opinione B. glo. Bald. et
Bartol. et aliorum que videtur com
munio: et verior videlicet q̄ dispositio
dicte. L. pime. non fit specialis in dote:
sed idem sit in quolibet alio credito: quia
modo predicto cogitur recipere so
lutionem vt etiam probat text. in l. qui
balneum. in principio eodem titulo. et
text. in l. quidam cum filium. §. finali. et
ibi Raphael. cum. ff. de verborum obliga
tione. et text. in dicta. L. prima. probat ex
presso quod non dicitur esse in potestate
mariti non recipere dotem promissam
ibi nec probe dicit potest in potestate
eius esse ut pecuniam residuam reddere
retrimitis dotata mulier esse videtur
vt ibi exponit Bald. Nec videtur verum
quod maritus cōstante matrimonio pos
sit pacisci de dote: nō petenda etiam ad
sibi preiud. vt late proseguatur Alexan
der post §. mo. in dicta lege ff. facer. §. lu
cius. Unde cum secundum regulas ius
tice possit in dote intelligi dispositio dis
cre legis pime non debet trahi ad spe
cialitatem non necessariam: tuta glo.
vult. in. l. filium quem habentem. C. de
4 mil. hereditum. ff. ergo cōsilio. quod ex
pressa hypotheca in dote incipit a die pro
missionis dotis et non solutionis.

nonis: sed solum ad tempus matrimonii: nisi ratio est quia licet dos sit promissa ante contractum matrimonium: tamen tunc non est proprius dos. vt. l. fina. C. de donatio ante nupt. & videtur fuisse de mente Bart. in r. parte. Lassiduis. & ita firmat Bald. not. in r. dicta. in 1. colum. in versicu. sed tunc furtig notabile dubium est. Et hoc inferit in practica quod si esset factum infructuum dotale tempore sponsalium vt communitur fit puta per annum ante consummationem matrimonium cum expressa hypotheca: post annum sequens fuit matrimonium quod si maritus post in frumentum dotale ante tamen contra ctum matrimonium contraxisset alia quia debita cum aliis creditibus eius hypotheca expressa: mater non preferretur talibus creditoribus: sed bene prefereretur creditori qui contraxisset post matrimonium et promissionem dotis ante solutionem dotis: idem dicit pro cedere etiam si dos fuisset soluta tempore sponsalium et quo illo tempore non erat dos: sed si promissio dotis esset facta post matrimonium & dos postea per interuallum esset soluta tunc hypotheca expressa traheretur retro ad tempus promissionis quia tempore promissionis erat dos et quo erat matrimonium ita dicit ipse & relicta opinio. Cyn. firmat opinio Bart. in dicta. l. prima. si qui postea. in pigno. habet. que nota quia possunt frequenter contingere.

80

re. Quarto queritur vt vtiliter quid in facta hypotheca pro dote introdunda et dicto. §. vt plenus. an scilicet in dicta inspicatur tempus promissionis dotis vel tempus solutionis? et in hoc gloss. in dicta. Lassiduis. C. qui postea in pigno. habet. in gloss. in versicu. hypotheca tenet quod facta facta hypotheca non trahitur retro ad tempus promissionis sicut trahitur expressa vt dicitur est in precedenti questione sed vult gloss. quod incipiat dicta facta hypotheca tempore date dotis et non ante licet prius fuerit promissa: pro quo allegat. l. penultima. §. iura. C. de

donatio. ante nuptias. et. l. hac edicti. l. §. omnibus. C. de secund. nupt. et in simili. l. cum oportet. in fine. C. de bonis que liberis. & respondet ad. d. l. prima. §. qui postea. in pigno. habet. quod illa loquitur in expressa hypotheca et non habet locum in facta: et illa gloss. non reperitur alibi secundum Baldum ibi qui licet non bene se firmet tamen videtur transire cum dicta gloss. eandem opinionem tenet Specula. in titulo de solutio. §. ante omnia. ad finem in versicu. lo sed non confrari dicens quod facta hypotheca incipit a die dotis date et non a die promissionis: et mouetur per textum in dicta. Lassiduis. ibi si tamen re ipsa et etiam per textum in l. prima. C. de dot. cau. ibi re ipsa: et idem sequitur ibi Baldus in addito. dicitur hoc esse notabile. Contrariam opinionem tenet quod etiam facta hypotheca incipit a die promissionis dotis sicut expressa tenet Jacobus de areto quem sequuntur Raym. Cynus & Bartolus in dicta. l. in assiduis. intelligendo tamen quod tempore promissionis esset contractum matrimonium secundum Bartolum ibi: supple tu respectu matrimonii idem quod dictum fuit in expressa hypotheca in propria precedenti questione pro quo faciunt etiam nota. per Bartolum in l. secunda. §. fina. si de priuileg. credito. et dum text. in dicta. Lassiduis. dicit si tamen re ipsa sine rini patri mariti fuerit: vbandi tibi Bartolus vel promississet mouetur Bartolus per textum in dicta. l. prima. Et eandem opinionem tenet Salycetus in dicta. Lassiduis. in principio questionis et et mouetur vltra alia que adducuntur pro hac opinione quia in ambiguis dotis est tenendum. In ambiguis. §. de in re dotium. sed vbi sunt opiniones doctorem res dicitur dubia et ambigua vt not. in r. quibus. C. de no. co. compo. et in l. leges. C. de legi. merito tenenda videtur opin. Jacobus de aret. et sequentium que sanet doti mouetur etiam Salycetus in d. §. 2. vt plenus. in d. l. quia facta factam hypothecam et qua

dam facta obligatione quam lex sustinet maritum fecisse mulieri: sicut fingit mulierem stipulatam fuisse dotem sibi reddi. Ego autem podoero illum textum pro hac opinione alio modo: vt quod illa facta hypotheca inducitur in d. §. 2. vt plenus. in dote sine dote sine pmitatur in duobus locis ibi dederit vel pmissitatur vel suscipiatur: et sic non solum ex datione dotis §. etia: ex promissione resultat illa facta hypotheca et per hoc infero quod Bartolus in dicta. Lassiduis. recte subaudiuit in versicu. date vel promissitatur: et go in text. illo probetur inenitabiliter quod hypotheca oriatur etia: ex promissione: debet intelligi quod oriatur tempore promissionis: quia qualitas facte hypothecae adiuncta dicitur principio promissio debet intelligi secundum tempus promissionis. l. in agris. §. de acquir. rerum domi. 2. l. in delictis. §. si extraneus. ff. de nota. et ad. d. legem cum oportet. §. fina. quam gloss. allegat in contrarium respondet Salycetus. quod illa potius facit pro ista opinione quam pro contraria: sed non dicit Salycetus modo: §. tu dic quod ideo facit pro ista parte quia scilicet illa facta hypotheca que in dicta. l. cum oportet. in fine in dicitur in bonis patris pro bonis matris per eum alienatis trahitur retro ad tempus quo pater incipit administrare dicta bona materna: 2. ita illud textum in proposito intelligit Baldus not. in decima parte in decimateria columna: vbi examinat hunc articulum sed illud in principio relinquit dicendo esse super eo cogitandum quia maxima est auctoritas gloss. & Specula. sed eandem opinionem Iacobi de areto 2. ceterum tenet Imo. post Pet. in c. p. literis. de pigno. Adde tamen ad hoc quod talis facta hypotheca incipiat a die promissionis sequuta postea ratione est bona suppletoria: hanc opinionem dicit esse communem Sossi. in consilio. ceteris. pro investigatione in fertia questione & quarta columna: in

versicu. quarto & vltimo in secundo volumine. Unde cum ista opinio sit communior & verior non videtur ab ea recedendum iuxta non in c. inuit. r. i. de consil. & tenendo bene opin. non videatur obitare vnum quod in contrarium adducit Baldus not. in d. §. parte in colu. na decima: tertia vt quod secundum istam opinionem due concurrunt fictiones. prima quia inducitur facta hypotheca fauore dotis. secunda quod retrotrahitur ad tempus promissionis contra not. in l. prima. C. de do. promiss. Quia respondetur quod si retrotrahatur ad tempus promissionis non est specialiter dote vt dictum fuit supra in precedenti questione nume. 76. Imo est regulare in quolibet alio credito: quando scilicet non est in voluntate sed in necessitate: exceptio crediti: quia tunc semper hypotheca trahitur retro ad tempus promissionis vt dicta. l. prima. §. qui po. pi. gno. habet. 2. in dicta. l. qui balneum. in principio. eodem titu. merito non conueniunt nisi ipsalitas facte hypothecae in producat per dictum §. 2. vt plenus. Et licet text. in dicta. l. prima. cum concordantibus loquatur in expressa hypotheca expressa idem est iudicium. l. cum quid. ff. certum petatur. & licet aliquando expressum magis operetur & factum tamen sufficit quod regula sit in contrarium: qui vult se fundare in exceptioe non quod scilicet ipse casu expressa hypotheca operetur magis in retrotrahendo ad promissionem & facta debet probare hanc exceptionem per legem vel autoritatem: alias sanandum est regulam iuxta late not. per Iaso. in l. secunda in r. columina. ff. si quis in sua voca. non ter. 2. in l. cetera. ff. de lega. pmo. C. in de concluso quod tenenda fit opinio facta hypotheca trahitur retro ad tempus promissionis: matrimonium: prout in precedenti questione dictum fuit in expressa hypotheca que nota. quia non inuenies examinata plenus per aliquem.

81

Quinto queritur si mater habet conventionem & pactum expressam per

poteram pro dote: an etiam tunc bas
beat faciam a lege inducitur: in hoc
licet res in l. hna. c. de pac. conuen. su
per dote dicat quod illa facta hypotes
ca introducta per dictam legem h. p.
bonis parafamiliaribus vt (supra dixi)
in ampliatione huius quarti casus
numero segesimo tertio non habeat
locum quando mulier pro illis bonis
conventionalibus et expresse iam
com recepit: sic quod piousio bonis
tus in hoc facta cessare piousionem te
gis. t. Amen. glo. Joannis ibi in ver
fici. contentam. in fine. tenet aliud esse
in dote videlicet quod etiam quod mes
lier pro dote accipiat specialia piousio
tamen per hoc non cesset generale: tas
dicta h. p. dote a lege induta: et illam
glossa tenet ibi C. Bald. z. in sum. Sas
lege. qui de hoc decisione glossa assignat
etiam rationem: et est quia vix per pas
etiam non potest constituitur ius dote
deterius: ita dicit Salycetus tenent
omnes doctores. Idem firmat Sal. re.
in dicta. Lassidius. in princip. in septe
ma questione vbi dicit quod nostrum dos
cto. communitur tenent illam glossam
z assignant eandem rationem: subdit ras
me y pro veritate est distinguendum hoc
modo videlicet quod si expressa h. p. dote
reca alicuius per particularis interpos
ita fuit ante generalem faciam illa no
piousidat facie generali et hoc modo
procedit glo. in dicta. l. finali. z est ratio
secundum eum quia nihil contradicit
qn specialia h. p. dote non possit accede
re generali. l. secunda. C. de pig. z. l. do
si clausula. ff. de verborum obligatio.
sed si post generalem expresse iam velt
citam vel etiam generalem: mulier de
speciali expresse in aliqua re sibi piousi
dent: non piousidat precedentibus ge
neralibus quia scilicet ius dote deter
ius facere non potest: ipsa vero sibi pro
videt de generali expresse anteq. inez
rit: oria generalis faciam: tunc dicit Sa
lycetus quod generalis expresse impe
dit generalem faciam nasci: et ratio
est quia generalis expresse est vtilior
quam facia vel saltem equisatet tas

cite: sed subdit quod vbi possit repe
riri casus in quo generalis facia esse
maioris vtilitatis quam generalis
expresse tunc tacite generali non pous
inducatur per generalem expresse
ne scilicet per pactum mulieris ius
dote constituitur deterius et dictam
glossam dicit esse communiter appo
batam Alexander in consilio. lviij. in
casu mox numero tertio septimo vs
+ lumine. ¶ Et eandem glossam sequit
tur Baldus not. in sexta parte in pri
uilegi. l. viij. et ibi dicit per dictam glo
sam videlicet decti notabilem questio
nem in facto. Nam vir obligauerat in
instrumento pro restitutione dotis om
nia sua bona mobilia et immobilia in
qua obligatione de iure non venie
bant nomina debitorum cum illa fas
ciam tertiam spectem vt habetur in l.
quam nuberionis. §. alia. ff. de pecunia
legata. et in lege a bino pio. §. in ven
ditione. ff. de re iudicata. et mulier fos
lito matrimonio agebat hypotecaria
contra debitorum viri sanguinem illud
esse doti sibi obligatum pro restitutione
fidei dote visote tacite h. p. dote a lege
indute: sed contra eam accipiebatur
quod ex quo illa sibi piousiderat per
generalem expresse iam hypotecam con
nitum bonorum mobilium et immobili
um quod videbatur recessisse ab ex
tra: in dicta facta induta a lege. Dicit
cit ipse quod obtemum fuit contrarius
in fupio mulieris per dictam glossam
in dicta. l. fina. z mouetur ipse cas
dem ratione quia motus fuit Salices
tus supra allegat. videlicet quod mul
lier non potuit pacificando vel renun
ciando facere deterius ius sue dotis
per legem secundam z l. de die. et. l. az
tillimus. ff. de pactis dotalibus z cum
pactum expresse mulieris non possit
dote pousidicare minus debet pousi
dere faciam. argumen. l. cum quid. ff.
si certu petatur. z no habet obiare fm
eum. l. eni. z. l. i. libem. C. ad velleia. vbi
habet q. mulier pot renuuciare sue hy
potece etiam ipsi viro vt habetur ples
nius. l. l. mencia. §. j. ff. solu. matrimo. de

quo tamen videndum est ibi per Ale
xandri. Nam secundum eum pousi
cia procedere possunt in hypoteca co
ventionali quia non est tanta ratio pro
habitionis in hypoteca conuentionali
in qua mulier renuuciat suoni indus
cto et sua pousione quanta est in hy
poteca legali de qua in dicto. §. z. v. ple
nius. que tempore dictarum. l. non di
erat introducta: lex enim magis suam
quam suam auxilium conseruat dicta
Lassidius. glossa in l. prima. C. si aduer
transca. et ita dicit fuisse de mente C.
in dicta. Lassidius. dum allegat. l. vi. v.
§. quod in specie dotis. ff. de pac. quod
secundum eum est valde not. ad limi. di
cti. l. etiam. z dicta. l. i. libem. ¶ Et sed
ista ratio Bald. not. non videtur iuta.
Nam non videtur maior ratio in factis
h. p. dote: quo ad renuuciationem its
li faciendam quam sit in expresse: sed
eadem videtur esse ratio in vtriusq. ar
gumen. l. cum quid. ff. si certum petas
tur. z committit potest concludi quod
renuuciatio h. p. dote facta per mulie
rem non valeat nisi remaneat potest alia
bona apud maritum ultra ea in quibus
renuuciatio est h. p. dote: quod suffi
cientur pro dote vt habetur in dicta. l. ius
bonis. z per Alexan. in dicta. l. mencia.
§. primo nisi tamen esset renuuciatum
cum iuramento quia tunc valde indus
tinete vt ibi per Alexan. z late per Ale
xandri in consilio. lxxvij. vno processu
numero. §. v. v. ad nume. co. vi. volumi.
z in hoc non constituitur discretia ins
ter factam z expresse: sed facta esse vi
detur quod remaneant bona sufficiens
ita apud maritum pro dote. nam tunc
non confertur constitutum ius dotis de
terius et quo non incurritur danum. l.
§. banum. ff. de dan. infec. ¶ Et hoc in
dicta. Lassidius. probatur quod lex ma
gis conseruat auxilium per eam intro
ductum quam illud quod fuit intro
ditum per pousionem hominis: sed pro
tius probatur contrarium: nam et ca
sum hoc notabile q. lex multoties in
cui denegat auxilium p ipsam legem intro
ducta sed nūq. denegat auxilium intro

ductum per ipsam partem. ¶ Dispu
tatur enim in dicta. Lassidius. per glo.
et docto. an pousioem puelationis
consequat per dicta. l. tacite h. p. dote
quod mediante facia hypoteca dotis
pousio: fur culitibet alteri tacite antio
ri: extendatur etiam quod ad pousioem
dum eam expresse antiozior commu
nis est opinio secundum Barto. ibi et
alios quod dictum pousioem puel
lationis multet respectu alterius facte
re antiozior non autem respectu ex
presse: mouentur autem docto. ad hoc
quia lex alicui potest denegare z tolle
re auxilium per ipsam legem intro
ductam z sic facere quod facta antiozior
per eam concessa vni non pousioem
posteriori tacite dote concesserit non
presumitur tacite dote velis auferre ali
cui pousioem per ipsam factam et
sic quod antiozior expresse acqista ali
cui et sua pousioem postponatur fas
cite dote concessit: z ideo illatio Bald.
no non probatur. ¶ Unde ratio dicte glossa in dicta. l. fin.
C. de pact. conuen. quod quod expresse
tam pousioem non confertur deos
gatum tacite hypotece dotis: consistit
(vt dictum est. §.) in eo videlicet in ius do
tis fiat deterius quod per mulierem fe
ri non potest: vt dicta. l. attilicinus. et
l. secunda. ff. de pactis dot. ¶ Intelligit tamen quando maritus
pousidat deos: sed si viros pousidat
debet marito valere pactum etiam in
pousidat dotis: vt notat glossa in di
cta. l. secunda et tertus et glossa nota.
in l. prima circa principium. ff. de dote
puelegata et habet per Alex. in l. si fos
cer. ff. fo. ma. vbi ponitur materia an et
quod valeat pactum in pousidat
dotis tam ex parte mariti q. viros. ¶ Potest etiam fundari ratio de
cisionis glossa in dicta lege finali in
atio. videlicet quod licet dictus articu
lus an per pousioem hominis cen
satur recessum a pousioem legis bas
beat materiam diuocandam: vt has
betur per Cynum post Petrum in les
ge secunda, C. de iure empirico.
e 119

Quartum membrum

ubi late per **I**ason fol. cxiij. in prima colum. tamen ex relatis ibi per **I**acob. duc rationes adaptari possunt ad decisio- nem gl. in d. l. fi. que vult q' in dote per expressam hypothecam non censetur recessum a tacta. ¶ Prima est q' illa re- gula quod per prouisionem hominis censetur recessum a prouisione legis proccedit quando prouisio legis esset in troduceta de iure specialit' ex p'uiiugio: secus autem quando prouisio legis est facte de iure communi. ¶ Secunda est q' dicta regula proccedit quo ad prouisio- nem. n. nascituram: non autem quo ad nam natam. ita tenet **Bald.** in d. l. vbi ad- huc. in viij. colum. C. de iure do. 2. **I**aco. de bel. C. 2. **Bald.** in d. l. lina. C. de pas- citu conuen. et **I**ason in dicta. l. secun- da. ¶ **I**tem predicta procedunt quando post acquissam hypothecam ipsi mulie- ri ipsa renunciat. tunc enim procedunt dicta. **L.** iubeamus. 2. d. **Lotium.** C. ad vel. le. Sed si a principio dote promissse vel date mulier pacificet quod bona mariti non sint obligata pro dote. tunc si bona sunt apud maritum et alijs credi- toribus non sunt obligata: sic pactum non fuit in fauore tertij: sed solius ma- riti non valeret tanquam insum cons- tra naturam contractus dotis que est quod res mariti sit obligata pro dote d. §. 2. et plenius ita notat **Bald.** 2. **Saly.** post **Aco.** de mate. in dicta. l. etiam. et haberit in d. l. fi. C. de pactis conuen. et **Bald.** in rubri. C. de p'uii. dot. in secun- da colum. in versiculo item expresse. ¶ Sed licet ita dicendum sit ex parte v'oris dubitari possit an idem etiam sit ex parte mariti videly an per exp- s- sam hypothecam maritus censetur res cessisse a tacta in troduceta per dicta. §. et vt plenius. et an idem etiam sit si ma- ritus accipit fideiussorem pro dote? n. am hoc casu scilicet pro dote banda marito potest accipere fideiussor: sed non pro dote v'oris reddeta vt late per **Bald.** nota in vi. parte. l. xij. p'uii. leg. §. 1. et in gloss. in dicta. l. lina. C. de pac. conuen. que vult quod mulier per exp- s- sam hypothecam interpositam pro

dote non censetur recedere a tacta millet etiam ex parte v'ris. ¶ **I**tem vt dicitur dicendum quod non per tertium in dicta. l. lina. 2. pro hoc facere videtur tert. in. l. pe. ff. quibus modis pign' vel hypote. solu. vbi quis recipiendo a col- lono suo fideiussorem videtur renun- ciare tacite hypotheca super rebus in- uectis et illatis de qua in. litem qua. ff. de pac. 2. in. l. si certi inris. C. loca. ff. cum autem sit in expresse hypotheca. quia ab illa nunquam recedi censetur per fideiussorem postea prestitum ipsi locatori: vt est tertus not. in. litem l. beratur. ff. quibus modis pign' vel by pote. fol. ff. videtur obitare etiam in dicta. l. pe. fuit etiam interposita ex- p- s- s- a hypotheca. 2. tamen illi censetur renunciamm per fideiussorem postea acceptum: quia responderi potest qd exp- s- s- o hypotheca in dicta. l. pe. nihil operatur ex quo tacite merat super res- bus inuectis 2. illatis vt. l. non recte. C. de fideiussor. et ita videtur vera soluti- tio in dicta. l. pe. quia alias posita ibi in. gloss. et in dicta. l. item liberatur. §. fina. videtur diuiniata. et ita tenet **Bald.** nota in d. vi. parte p'ui. legio. l. xij. pro quo etiam subdit bene facere. l. prima §. sciendum. ff. de separa. qui tert. fol. et poderari pro notabili quod vnus cor- repono debendi dādo fideiussorem pro ipso debito videtur renunciare benefi- cio diuisionis de quo in autentica hoc ita. C. de duo. re. ¶ Præterea p' hoc etiā facit quia ratio que assignatur per dos- cto. super decisione. d. gloss. in dicta. l. si- na quod scilicet mulier non possit face- re ius dotis deterius nō militat sed ces- sat ex parte mariti: vt colligitur ex nos- tra per **Alex.** post **Imo.** in dicta. l. si dos cer. ff. soluto matrimonio. ¶ Tamen li- cet predicta firmiter videantur puto quod contraria opinio sit de iure v- rior videly quod idem sit dicendum ex parte mariti quod. §. dicti fuit ex parte v'oris quia licet cesset dicta ratio ta- men vt dictum fuit. §. illa non est vnica ratio dicta decisionis: sed reddi etiā potest alia ratio videly quod. d. regula

Secunde partis

So. xxxvi.

quod per prouisionem hominis cen- setur recessum a prouisione legis non habet locum in prouisione legis iam nata: sed in nascitura tantum: vt per **Bald.** in dicta. l. vbi ad huc. in viij. colum. et per **I**aso. in dicta. l. ij. et dictum est. §. sit illam rationem sentit expresse gloss. in d. l. lina. in vers. contentum. §. 2. d. re- gula proccedit quando prouisio homi- nis est eque plena sicut prouisio. ¶ Item enim censetur recessum a prouisione le- gis: secus autem quando prouisio ho- minis non est eque plena: sed prouisio legis aliquid potest addere ita not. C. y- nus et docto. in dicta. l. secunda. ¶ **I**tem propterea solet committeri concludi quod licet locator prouideat sibi de spe- ciali et expresse hypotheca in certa re. cō- ductorio. non propterea cessare debet tacta iudicia a lege super bonis inuect- cō. 2. illatis. vt firmat **Dyn.** in fine. de act. §. item seruiana per dictam. l. lina. ff. cum vnus. C. 2. **Saly.** in dicta. l. cera. t. iuris. licet ibi **Bald.** sentiat contras- riorum. eandem opi. tenet **Engel.** de arct. in dicto. §. itez seruiana. in secunda col. in versiculo quid si locator: et respondet ad dicta. l. lina. quod prouisio legis nuns- quam cessat quando prouisio hominis nō est eque plena sed prouisio legis pro- test aliquid addere prouisioni hominis ex quibus apparet quod non est illa sola ratio: vnde licet illa cesset non cessat prouisio et dispositio ex quo alie ra- tiones ad sunt argumen. §. affirmatas. et ibi nota in ista. de nupt. ¶ **A**ec obstat tert. in dicta. l. penultii. ff. quibus modis pign. vel hypote. solu. quia iura vera so- lu. in illo text. respectu ad dictam. l. lites liberatur. §. finali eodem titulo que vide- detur contrariari: est quod in dicta. l. penultii. fuit conuenium quod per sa- tisfactionem pignora essent liberata v'ris: tute ergo pacti expressi illud conuenit quod non fuit in dicta. l. item liberatur. §. finali quia ibi non fuit de hoc inter partes conuenium: et istam soluti- tem **Bartol.** in dicta. l. item liberatur: et in dicta. l. penultii. ¶ **A**ec est verum quod illa sit diuiniata ad illum tertium in

dicta. l. penultii. quia imo expresse hoc di- citur in dicta. l. penultii. ¶ Item est aduerendum quod in dicta. l. penultii. expresse hypotheca non fuit generalit' sed fuit solium de rebus inuectis 2. illatis vt scilicet illa essent expresse obli- gata donec merces facta soluta aut sa- tisfactum: illa ergo facta que inerat fu- lis proccedit quando prouisio hominis propter expresse fuit sub lata. iuris (vt. §. conclusum fuit) per parte v'oris infra distinctionem **Saly.** in dicta. l. alidius. in septima questione quando expresse est vtilit' tacta vel soluz equi- ualeat tacte. tunc per expresse fuit cof- tacta tanquam inutilis. vnde in dicta. l. penultii. per expresse fuit sub lata tas- cisa tanquam reddita inutilit' per ex- p- s- sam: nec est tollitur illud quod dice- bat **Bald.** nota quod in dicta. l. penultii. expresse hypotheca nihil operabatur: quia tacta inerat: cum imo per exp- s- sam equalem tacte fuerit ibi sub la- ta tacta: et sic ibi non fuit sub lata tacis ta per dationem fideiussore: quia tacis ta fuerat prius sub lata per exp- s- sam: sed fuit sub lata expresse per pactum conuenium quod dicta expresse duras- set donec esset satisfactum conductio: quod fuit adimpletum per fideiussor- nem prestam. vt. l. quod in non. ff. de pig- gno. actio. Aliud est ergo dicere an per satisfactionem voluntarie prestam ad- debitorz hypotheca. et dicendum est quod non est hoc modo procedat dicta l. item liberatur. §. finali. 2. aliud an pre- stita satisfactione ex pacto contento: quod pignora essent obligata donec satis- darerit fuit sub lata pignora: et dicendū est q' sic ex quo ita conuentus fuit 2 hoc modo procedat dicta. l. penultii. ¶ **I**tem probatur ista conclusio: quia quando prestat simpliciter fideiussor: qui ac- cedit veteri obligationi non nascitur noua obligatio sed fit aditamentum maioris cautionis p'imec: talii casu etiam de iure. f. non sebat nouatio vt haberet per **Alex.** and. post alios in l. iij. §. si ex conuentione. ff. de re iudica-

fa. et hoc modo loquitur reus in dicta Litz. liberatur. §. finali. Sed quando si demissio prestat per modum secunde obligationis tunc de iure. ff. inducenda notatio secundum Barto. in l. penult. ff. de pto. stipula. z habetur per omnes in l. qui vniuersum. ff. de verborum obligatio.

¶ Et si reus ptoisio hominis sit ad nouandum ptoisitionem legis: tunc ptoisio legis etiam que est de iure cōmuni tollitur per ptoisitionem hominis ita tenent Cynus et Salycetus in dicta. l. secunda. C. de iure empibiteosis et hoc habetur in dicta. Liiij. §. et consuetione. z firmat Salyc. post Pet. in dicta. l. fina. C. de pacte. conuen. et refert Jas. in dicta. l. secunda. nume. lxxvj. De rito dicta. l. penult. in qua se fundat Bal. not. non probat eius intentionem: quia si recte aduertatur ista satisfactio de qua in dicta. l. penult. prebita fuit ibi teny noua ptoisissio et obligatio et non per modum accessorium ad primam: sed potius per modum nouationis permixte de illo iure. ff. et pacto ita intro inter partes: nimirum ergo si ibi fuit sublati expressa h̄ypoteca per dictam satisfactio nem et etiam tacita que nota quia sunt aliquantulum subtilia et non inuenies per alius examinata et meo iudicio concludente probant.

¶ Et propterea puto tenendum quod in hoc articulo per expresse h̄ypotecam censetur recessum a tacita: Idē sit dicendum in marito quod dictus fuit in vtro.

¶ Certo queritur in materia an dicta tacita h̄ypoteca de qua in dicto. §. et vi plenius sit p̄uilegiata p̄uilegio p̄lationis: que mediante p̄ferri debet alij anteriori tacite alterius creditoris: et in hoc communis est opinio quod vtro in dicta tacita h̄ypoteca sit p̄uilegiata et p̄feratur aliis creditoribus p̄ferentibus etiam facti tam. iste est tertius in dicta. Laffiduis. C. qui po. in pigno. hab. ff. licet p̄uilegium tacite h̄ypotecæ sine p̄uilegio p̄lationis transeat in heredes

etiam extraneos vt dixi supra in secunda et tertia ampliatione presentis casus numero. 30. 31. et trigena. molesius do etia omnes alios ad quos transit actio de dote p̄terquam in extraneum dot. intem et stipulantem dotem sibi reddi vt dixi. §. in prima salictra nūm serpo. §. gemisimo. c. de dote. Tamen illud p̄uilegium p̄lationis de quo sit in dicta. Laffiduis. non transit ad heredes extraneos sed solum transit ad filios vt est tertius in dicta. Laffiduis. §. exceptis et ibi glossa Bartol. Bald. et alij. et tertius et ibi glossa et docto. in l. prima. C. de p̄uile. dotis. ¶ Et Sed diffisultas est an tale p̄uilegium transeat solum ad filios eiusdem matrimonij an etiam ad filios alterius matrimonij: et glossa in dicta. l. secunda. ff. soluto matrimonij voluit quod tale p̄uilegium transeat etiam ad filios alterius matrimonij et vt refert ibi Bald. cum opinio. dictio glossa tenuerunt Jacobus de Areto. D. yn. C. p. 2. etiam opinio. renuit Salycetus in d. l. j. C. de p̄uile. do. z in d. l. affiduis. §. exceptis.

¶ Sed contrarium quod non transeat nisi ad filios eiusdem matrimonij tenent glossa in l. si cum procurator. ff. de iudicio. et istam opinionem tenent ibi Barto. et Bartol. Bald. Angelus et modernio. in dicta. Leticia. et Jaco. de beluis. in sua disputa. quam posuit in l. prima. C. de rei vtro. actio. et Barto. in dicta. l. prima. C. de p̄uileg. dot. et ibi Bald. in dicta. Rubri. et Bald. in dicta. l. affiduis. eandem opinionē tenet Bald. nota in decima parte in. v. l. in. et in vltima parte in. vi. col. in versic. tertio que ro circa p̄uilegium p̄lationis.

¶ Eandem opinionem tenet Angelus de aretio in dicto. §. fuerat. in vltima columna. in versiculo in ea glossa ibi et aliis descendens. vbi etiam firmat quod tale p̄uilegium non solum datur filijs sed etiam aliis descendens dummodo sint eiusdem matrimonij: et de hoc vltimo est tertius in autentica si quid: in versiculo seu quilibet soboles eius.

¶ Qui potio. in pigno. habet. et ita etiam in predictis tenet Alexander post alios in d. dicta. Leticia. in prima columna et ita potio esse tenendum cum ista vt apparet ex relatis) sit communis opinio. z ita etiam tenet Alexander in consilio. lxxij. in causa mora. numero quarto septimo volumine. Quāuis Salycetus in dicta. l. prima z in dicta. Lassiduis. faciat in contrarium aliqua fundamenta pro defendenda dicta glossa. in dicta. Leticia. quibus de facili potio responderi: sed non curo cum vt dixi sit communis opinio. p̄not cr̄is affirmat Alexander in consilio. lxxij. numero quarto septimo volumine.

¶ Et Sed primo queritur an dictum p̄uilegium facite h̄ypotecæ cum p̄latione de quo in dicta. Lassiduis. cōpetat vni mulieri contra aliam mulierem pretendens tunc similem h̄ypotecam et causa alterius dotis: z diuenter responderi quod non vt est casus in dicta. Lassiduis. in §. exceptis et ibi per omnes. in versic. in duabus. Intellige tu nisi et rebus seclie vtrius que in dotez dote effent: aliquid superesset: quis in eo quod superesset p̄ferri deberet illa vtro cuius res essent prime vtror: tert. est in autē. si quid et rebus. C. qui potio. in pigno. §. habet. et ibi per omnes. ¶ Item intelligis que quando due dotes et eadem substantia p̄terentur actio de dote tali enim causa loquitur dicta. §. exceptis. non autem loquitur quando dos fuisset legata per maritum vtror et p̄teretur actio et testamento tunc enim p̄ferri non deberet in dote agens actio ne et testamento. Ita refert Sozi in consilio. ceteris. pio inuestigatione scilicet volumine in tertia columna versiculi. sed ab hac ratione videbatur tunc fuisse Rapha. fingo. in quadam suo consilio: et licet Sozi. in dicto loco aliter non firmet hanc decisionem: non tamen in dicto consilio. Rapha. inter cōsignaliter apud Sozi. Tamen puto de electionem esse veram: quia h̄ypoteca tacita cui accedit dictum p̄uilegium

p̄lationis competit et datur actioni de dote vt in dicto. §. et vi plenius: vnde non potest extendi vt datur in actione et testamento pio dote legata: quia de diuersis non debet fieri illatio. Lin. ff. de columna. et quia dicta. l. affiduis. est correctio iuris contra regulam qui p̄uilegio libero. vnde non debet extendi per notabil. in autentica quas actiones. C. de sacrosanctis eccles. §. et per legem ius singulari. c. et al. quod vero contra. ff. de legiti. et idco (vt dictum fuit supra) dictum p̄uilegium p̄lationis non datur in dotatione propter nuptias vt dixi in rj. ampliatione numero serageimo. non nec etiam in bonis in marito pio d̄ ministracione bonorum parafertalium vt dixi supra in decima ampliatione numero serageimo. quinto. et est tertius vbi nota. Salice. in dicta. Lassiduis. §. fina. ¶ Dum autem dictum est quod tacita h̄ypoteca pio dote posteriori p̄feratur alij tacite anteriori per dictam legem affiduis. Intellige nisi tacita anteriori esset inducta a statuto. cū hoc p̄uilegio quod habebatur pio expresse ferinde ac si instrumentum esset positum. Ita tenet Roma. in consilio. cxxvij. licet hoc pars xx. tunc enim secundum Roma. cessaret dispositio dicta. Lassiduis: sequitur Alexander in consilio quinquagesimo octavo. in causa. septimo volumine. ¶ Octavo queritur an mulier habens tacitam h̄ypotecam pio dote anteriori alij creditoribus qui habent expresse posteriori con p̄feratur dicta expresse posteriori: Ange. de are. iust. de actis. §. fuerat. in. vi. col. in glo. in versic. et creditoribus. tenet q. nō per glo. ibi: per gloss. in Lassiduis. et in cap. et licet de pigno. in d. videbitur tenere Alexander sub dubio in apoz. silad. Bal. in d. Lassiduis. in versic. expresse. et allegat D. yn. in regula qui p̄uilegio lib. vi. ¶ Et Sed aduerte q. imo D. yn. ibi. tenet expresse d̄um: vt glossa quas allegat Angel. de aretio. in d. de hoc dicitur: z Baldus Angelus et Salycetus in dicta. Lassiduis. tenet con

¶ C. qui po. in pigno. hab. ff. licet p̄uilegium tacite h̄ypotecæ sine p̄uilegio p̄lationis transeat in heredes

¶ C. qui po. in pigno. hab. ff. licet p̄uilegium tacite h̄ypotecæ sine p̄uilegio p̄lationis transeat in heredes

frariam opi. videlicet quod mulier habens tacitam anteriorem preferatur ex parte posteriori et pbatur ista opinio: quia si tacita anterior pro dote non preferatur ex parte posteriori alioquin creditum frustra disputaret gloss. in d. l. assiduis. an tacita posteriori pro dote preferatur ex parte anteriori sicut pbatur feratur tacite anteriori quia si tacita anteriori pro dote non preferatur posteriori ex parte posteriori non debet preferri ex parte anteriori et sic ridicula esset disputatio illius gl. et doct. super ea. ¶ Probatur ista opinio. per text. in l. j. c. rem alie. gerē. vbi text. quod pupillus habens tacitam hypothecam in bonis tutoris preferatur ex parte posteriori etiam ficta fortiori ergo debet preferri mulier pro dote in sua tacita hypotheca alteri ex parte posteriori cum ipsa mulier in tacita hypotheca in dubio quando contenta cum fisco et omnibus aliis preferri debeat vt est text. in d. l. assiduis. et dicam. j. in rii. q. nu. 108. Tamen mulier cum tacita hypotheca non preferatur creditoribus habentibus expressam anteriorem: vt est gloss. communiter approbata in d. l. assiduis. secundum Bartol. ibi et tenet Alexander. in consil. lviij. in causa nota numero. 4. vii. volumi. ¶ Adde quod licet ita sit in dote videlicet quod tacita posteriori preferatur anteriori tacite per dicta. l. assiduis. Tamen in aliis casibus extra dotem regulariter loquens dote sine fm? in expressa siue in tacita: semper prior in tempore preferatur etiam anteriori: esset tacita et posteriori: esset expressa: et etiam si dictus posteriori: habens expressam et preferri volens eius vigore esset sicut ita inquit Dy. in regula qui prior. lib. sexto. et Cyn. in l. si fundum. C. qui po. in pi. bab. per. l. vii. secundo responsio. c. rem aliena. gerē. et fuit de mente Bartol. in l. si is. ff. de iure si. verfica. quero 2 renouo in d. ubi dicitur. licet non ita expressa dicat prior vbi et Cyn. 2 ita expressa tenet Alexander in consilio. lviij. numero. 4. vii. volumi. de qua tamen materia la-

tus dicam. j. in effectu prioritatis et ibi limitabo. ¶ Non queritur an mulier habens pro dote expressam hypothecam preferatur aliis habentibus tacitam anteriorem? et licet text. in dicta. l. assiduis. videatur loqui quod tacita pro dote preferatur alteri tacite anteriori: non videatur loqui de expressa: tamen idem est dicendum etiam de expressa videlicet quod mulier habens expressam preferatur aliis habentibus tacitam anteriorem. ita tenet Saly. in dicta. l. assiduis. in principio. in secundo quaestio. in fine. siue distinctionis dicitur esse de hoc text. ibi sic quod pupillus pnelationis concessum ibi mulieri pro dote vt preferatur aliis habentibus totam tacitam anteriorem habet locum tam in expressa quam tacita et facit in argum. l. cum quid. ff. si certum petatur et autent. mulieris. c. licet de sacro. ecclie. 2 probatur etiam quia licet mulier acquirat expressam tamen per hoc non tollitur tacita nec ab ea censetur velle recedere quando tacita est vtilior vt fuit conclusum. §. in i. questio. si ergo tacita veniret preferenda et non expressa: tunc tacita esset vtilior: ideo ab ea non fuisset recessus: et sic cum tacita iuncta cum expressa omnino esset preferenda sicut cum sola tacita. et ita tenet. ¶ Sed dubitatur an mulier habens expressam posteriorem preferatur creditoribus habentibus tacitam anteriorem: sicut preferatur cum tacita posteriori alteri tacite anteriori vt dictum est supra priorime: Angelus in autentica de equalitate dotis. §. his consequenter: singulariter tenuit quod sic pro quo facit quia virtus taciti et expressi equiparatur dicta. l. cum quid. ff. si certum petatur. et istam opinionem sanquam magis fauorabilem doli amplexandam fualet Baldus notat. in tractatu dotis in. x. parte. in. xvj. 2 vtilitatem limitatio. 2 subdit idem posse teneri in bonis quaestis per maritum post obligationem expressam anteriorem facit cum aliis creditoribus: 2 post expressam hypothecam vtius. vt. in his mulier ha-

bens expressam posteriorem preferatur aliis creditoribus habentibus expressam anteriorem ad similitudinem ficti qui in ille preferatur aliis creditoribus anterioribus vt. l. si is qui. et ibi Bartol. ff. de iure ficti. Cum mulier in hypotheca sit magis fauorabilis quam fiscus vt dicta. l. assiduis. vt dicit supra priorime numero. 93. et dicam infra in questione de materia 2 itud vltimus tenet late Saly. in dicta. l. assiduis. in principio in tertia questione equiparanda dote fisco vt ibi per cum 2 refert 2 sequitur Soz. in l. prima in prima co. l. i. in vltimo versiculo ex qua inferri. ff. soluto matrimonio. 2 idem Bald. nonel. in dicta. x. parte in principio in prima columna et sic vera est conclusio quod sicut fiscus habens hypothecam posteriorem preferatur aliis creditoribus habentibus expressam anteriorem in bonis quaestis per debitorem post dictas expressam anteriorem per dictam. l. i. is qui. ita et mulier cum sua hypotheca expressa posteriori preferri debet creditoribus habentibus expressam anteriorem in bonis postea quaestis. ¶ Sed contra dictam opinionem. Angel. in d. autent. de equalitate dotis que est quod mulier habens expressam posteriorem indistincte etiam in bonis quaestis ante expressam hypothecam anteriorem alioquin creditorum preferatur tenet gloss. in dicta. l. assiduis. que vult quod quando coartur creditor 2 mulier et vterque habet expressam: quod tunc prior in tempore preferatur: et dictam gloss. sequuntur ibi Jaco. butr. Bald. Anac. Saly. 2 alii communiter: excepto Cyn. 2 vltroam tamen: 2 dicit ibi Bartol. 2 cum eo contrarium alii quod ita de consuetudine observatur a qua non est recedendum. l. minime. ff. de legi. et istam opinionem tenet Angelus de aereo in dicto. §. fuerat. in sexta columna super gloss. in versiculo creditoribus 2 Cor. in consilio. clyrii. penultima columna primo volumine et mouetur per regulam quod prior in tempore potior est in iure. l. po-

tior 2 l. qui balneum. ff. qui potiores in pigno. habean. 2 l. prima. C. eodem tit. a qua regula non reperitur expressa exceptiatis sic casus scilicet quod expressa posteriori pro dote preferatur ex parte anteriori alioquin creditorum: quia dicta. l. assiduis. que introdit privilegium antelationis in dote. los quiritur in tacita et cum dicta decti fit contra regulam iuris antedictam non debet extendi ad expressam hypothecam. lege precipitimus. C. de appellatione. et. Lancimus. C. de testamen. ¶ Nec obstat quod taciti et expressi idem sit iudicium dicta. l. cum quid quia illa regula procedit quando factum procedit secundum regulas iuris communis: sicut si procedat contra regulas iuris vt tenet Alexander in l. ex facto. §. siquis rogatus. ff. ad trebellian. et nos. Jaso. in dicta. l. cum quid in vltimo notabili. ¶ Non obstat quod mulier sit magis fauorabilis quam fiscus quia quando agitur de correctione iuris communis etiam a maioritate rationis non permittitur extensio de casu ad casum vt habetur in antea. quibus actiones. C. de sacrosan. ecclie. ¶ Ad de predictis quod istam questionem tissime examinat Jaso. in l. prima in prima et secunda columna. ff. soluto matrimonio. in secunda lectura: et in principio. dicit quod vna esset questio pro amico: sed postea subdit quod ista ses cunda opinio contra Angel. est magis communis et durum esset in practica consilendo 2 iudicando ab ea recedere res: postea vltimo loco subdit quod quis vellent tenere opinionem. Angel. posset ita confirmari et pluribus: 2 pro eius confirmatione adducit quinque fundamenta: primum quod est postissimum est quod. d. l. assiduis. in qua est totum fundamentum privilegii mulieris non solum quo ad tacitam hypothecam: sed etiam quo ad personales actiones vt scilicet in illis presertim alius actionibus personalibus. sicut ergo mulier preferatur aliis actionibus personalibus acquisitis per pro-

piam stipulationem ita videtur preserenda in expressa hypotheca anteriori quamvis acquisita per creditores ex propria conventionē. Sed ista argumentatio non procedit a vi dicta lex affiduis, non introduxit privilegium in personilibus pro dote et privilegium in personis sed declarat illud fuisse per prius introductum et ita etiam per lege secunda. §. fina. cum l. sequenti. et sequenti. ff. de privileg. credito. et in l. p. ma. C. de privileg. dotis. C. de dicta. L. affiduis. in hoc nihil de novo introduxit contra regulas iuris: quia qui declarat nihil de novo facit ut per Felinum in capitulo super questionum in principio de officio. deleg. et plenus in capitulo qualiter 2. quando. et pmo columna. r. id. de accus. Respondeo ad privilegium prelationis respectu tacite hypothecae dicta. L. affiduis. illud de novo introduxit contra regulas iuris ut videtur a. postior. 2. dicta. L. qui balneum. 2. sic pio cessit in hoc correctorie ad ius ergo non debet extendi ad expressam hypothecam: cum ergo sit diversa ratio inter privilegium personarum et privilegium hypothecae non valet argumentum de personilibus ad hypothecam. l. fina. ff. de columna. cum vulgata. ¶ Secundum fundamentum dicitur. est quod licet dicta. Lassiduis. non privilegiet tacitam posteriorē in predictum anterioris expressae: tamen quando mulier habet etiam expressam videtur omnino preferenda quia non videtur per ratio sed maiori sed etiam istud non obstat: quia sine fit per ratio sine maiori non debet fieri extensio ad correctionem iuris per not. in dicta antientica. quas actones. ¶ Tertium fundamentum est quod in ambiguis fundandum est pro dote. l. in ambiguis. ff. de iure dotis sed ad istud etiam potest responderi quod illud potest videri ubi non induceret correctio iuris. nam causa cuiusdam correctionis iuris est magis attendenda et favoras dicitur quam causa dotis seu eius fas

uor. capitulo cum expediat. de electis. libro tertio. et in dicta antientica quas actones. et facit quia licet in verbis talibus fiat extensio ratione pro eandem sententiam in correctis non sit regula riter loquendo ut per Barto. in l. si cōstante. in principio. in r. questio. ff. si. ma. 2. ubi per Alex. ¶ Quartum fundamentum Jof. est in l. si lecti. pecti. m. §. fina. ff. de pactis. quod scilicet si imperator 1. dicta. Lassiduis. fuisse interrogatus de hoc iudicium fuisse: sed etiam istud soluitur per responsum dicitur in precedenti fundamentum videlicet quod siante correctione iuris potius contrarium est presumendum cum semper debeat fieri in terpretatio quod ius commune minus corrigatur quam fieri possit ut l. licet in da. et ubi not. C. de norali. et siha. est fortior presumptio quam favor dotis ut probatur in dicta. L. secunda. et prescriptio debet adaptari ad id quod iustitiam est Bal. in l. generaliter. vij. questio. C. de non numerata. pecu. Quintum fundamentum Jof. est quod dicta. Lassiduis. hoc modo esset quasi elusoria cum hoc die de creditis fiant frequenter instrumenta 2. ideo raro vel nunquam privilegium tacite hypothecae poterit habere locum. ¶ Sed imo quotidie contingunt multi casus in quibus tam mulieres quas creditores habent tacitas hypothecae ut in titul. ff. in quibus caus. pign. ff. de contrab. 2. C. eodem et experientia probatur quod sepius in iudiciis occurrunt huiusmodi casus: petere quis quod etiam hodie esset verum illud quod dicitur Jof. tamen hoc non fuit in consideratione tempore condite dicta. Lassiduis. 2. ideo argumentatio Jof. non potest ediri. ¶ Concluditur ergo in hoc articulo quod expressa hypotheca dotis posterior non preferatur anteriori expressae: habet locum regula prior in tempore posterior in iure ac. ¶ Decimo queritur an privilegium prelationis de quo in dicta. Lassiduis.

habeat locum in quasi dote seu in dote putativa: puta quando mulier contrahit matrimonium illegitimum tamen bona fide. ff. gloss. in l. secunda §. fina. ff. de privileg. credito. disputat: et firmat quod huic dōti tacite hypothecae tale privilegium tacite hypothecae cum prelatione. ut ibi late in gloss. Idem tenet gloss. in dicta. Lassiduis. et Barto. in l. si cum dōtem. §. fina. ff. sol. matrimo. restringendo tamen hoc quod dōtē ille qui dicitur matrimonium contrahit et liberis: sed autem si esset servus ut ibi per eum idem tenet Salp. in dicta. Lassiduis. in principio. in l. p. ma. questione dicens hanc esse communem opinionem. ¶ Sed in contrarium videtur esse opi. Barto. in dicta. L. secunda. §. fina. ubi contra gloss. ibi dicit quod sponsa non habet tacitam hypothecam privilegiam: tamen ita dicitur notari. in l. eos. C. qui pot. in pigno. hab. 2. ita dicit tenere D. vñ. Jaco. de areti. Et hanc secundam opinionem reputat veriozem in puncto in par. Bald. not. in r. parte in secunda parte in tertia columna in versu. secundo conveniunt dos putativa 2. ubi fuit secundam probat quod duobus fundamentis ut ibi per eum. ¶ Tamen quicquid ibi ipse dicit non potest recedendum ab illa opinio. prius relata videlicet quod dōti putative competit tacita hypotheca cum privilegio prelationis: non obstant no. per Barto. solus in dicta. L. secunda. §. fina. quia ibi dicitur articulus dotis putative ab articulo sponsae. Nam fateor quod postea de futuro non habeat privilegium tacite hypothecae ut tenet Barto. in dicta. L. secunda. §. si. ut etiam ibi supra in quarta fallen. numero. 7. et ratio est quia iura dant hypothecam pro dote ut dicitur §. 2. ut plenus. sed ante matrimonium contractum per verba de presenti non est dos ut l. si. C. de dona. ¶ In matrimonio autem per ratio est secus: quia illud quando est contracta bona fide habet omnia privilegia veri matrimonij quod ad dōtem ut l. si

cum dōtem. §. si. 2. ubi not. ff. sol. matrimo. Bar. in l. si cum cubini. m. ff. cum emio. 2. in l. de iure. §. si. ad muni. ¶ Et predicta intellige ex parte vrorum nam ex parte mariti dos putativa non habet privilegium tacite hypothecae ut videtur per Alex. in d. l. si cum dōtem. §. si. in p. m. columna. post alios per eum relictos: ratio est quia non est idem favor. in marito putativo que est in vxore quia ratio quare favor vxori ut putative in dote est ut deinceps possit facultas nubere dicta. L. secunda. §. si. ff. de p. m. credito. 2. ita tenet Alex. in d. l. si cum dōtem. §. si. que ratio cessat in marito. 2. ¶ Et indecimo queritur an dicitur privilegium tacite hypothecae cum prelatione de quo in dicta. Lassiduis. possit per mulierem crediti et transeat in cessos narium: ista questio est valde dubia et in ea docto. vario modo loquuti sunt. ita ut non possit recte perpendi que sit communis opinio. 2. hanc questio. Alex. rader in l. post dōtem in vltima columna. ff. sol. matrimo. dicit esse differentem 2. venenosam: in illa D. vñ. l. si minoris. ff. de administro. tuto. indistincte tenent tale privilegium non transeat in cessonarium. et motus fuit ex parte privilegij non est transmissibile ad heredes extraneos: sed ad solos descendentes: eundem matrimonij. dicta Lassiduis. §. exceptis. cum ergo non sit transmissibile ad heredes non videtur cessibile per regulam. Lex pluribus. Alex. de administ. et cum opinio. D. tenet Ray. de sol. in l. si. ff. sol. matrimo. in d. l. post dōtem in l. p. ma. questione dicitur quod aut cessonarius vult vti se privilegio viuentis muliere cedens se vel eius filio in quem etiam transit tale privilegium dicto. §. exceptis: et tali casu tale privilegium competit cessonario aut ea motu: tunc cessos. ¶ Sed Bar. in d. l. post dōtem. in dicta. q. fuit in noua opinione videlicet quod aut cessio sit et necessitate ex

103

104

vtraq; parte: quia scilicet tam ille qui credit cogitur quam ille qui emit cogitur emere et tunc alia transit hyp. c. ssa cum privilegio prelationis et mouetur Barto. per text. in l. prima. C. de p. i. fil. s. subdit hoc verba si nescires et p. lificare venias ad me et ibi Alexan. in d. vi. questio. declarat quomodo Barto. voluerit inducere d. l. final. quia dicit q. voluit exemplificare iura terminos l. final. C. si antiqui. credit. vbi habetur q. creditor posterior conuenit solues recaria ab anteriori cogitur aut folues re priori crediti aut rem et restituere et antiquo: creditor tali casu cogitur cedere iura posteriori: 2. isto casu secum dum Barto. transit hypotheca cum privilegio prelationis. C. Subleuitate Barto. aut dicta cessio fit et voluntate 2. tunc aut cessionarius agit directa non mine cedentis et transit privilegium in cessionarium aut agit vtili actione nomine suo et ad sui vtilitatem et tunc non habet tale privilegium ita tenet ibi Barto. et idem in effectum tenet Bartol. in l. prima. C. de p. i. do. C. Imo. in dicta. l. post dotem videtur tenere contra Barto. scilicet q. sine cessio fiat et causa voluntaria sine et causa necessaria tale privilegium non transeat in cessionarium etiam si hoc agatur expresse et ita dicit tenere C. in dicta. l. prima. C. de p. i. do. per text. et in dicta autentica vt etiam in dicta. l. i. C. de p. i. do. et Salice. in l. prima. f. n. c. gunt varias opinio in hoc articulo et nullam eligere videtur sed se inuicem unde concludendo contra opinio. Barto. dicit quod tale privilegium in dicta non transit in cessionarium et hanc opinionem dicit etiam tenere Zingel. et Imol. in l. prima. ff. soluto matrimonio. C. Angelus de arctino. in d. i. cro. s. fuerat. in rj. columna. relata opinio. Imo. contra Barto. de qua s. dicit q. dictum Barto. forte est verum quans dum imminet necessitas cessionis facien de et vtraq; latere vt in casu dicte. l. vna. C. de p. i. fil. s. et respondet ad text. in dicta autentica. vt etiam in d. i. in d. do. s. i.

ribus tenebatur cedere. cum illis tenere tur satisficere: sed ille tert. partum facit quia Barto. preponit necessitatem in cessione et vtraq; parte sed in dicta autentica. s. primo. necessitas non erit ex parte creditorum quia non tenebatur recipere cessionem contra debitor res mulieris inuiti iura. l. secunda. s. primo. ff. si certum petatur. et respon det Imo. ad dicta. l. final. C. de privile. si in qua se fundat Barto. q. illa lex fit specialis in fisco qui nunq. mouetur: ideo dictum privilegium prelationis in fisco censetur esse perpetuum: cum vt dixi fiscus nunquam motatur. capitulo si gratuito. de re scriptis. libro. vi. in mtrum ergo si illud potest transire in quencunq; secus autem fit in privilegio prelationis in hypotheca competenti mulieri: quia illud finitur cum perio na mulieris et ideo non potest transferri in cedentem. C. Roma. etiam in dicta l. post dotem. tenet contra Bartol. per aliquam fundamenta que referuntur ibi per Alexan. et subdit ibi Alexan. no vt dicit quomodo possit in hoc articulo defendi opinio Bartoli et reprobanda quodam distinctione posita ibi per Roma. tenet indistincte q. tale privilegium tanquam personale non transeat in cessionarium etiam si hoc agatur expresse et ita dicit tenere C. in dicta. l. prima. C. de p. i. do. per text. et in dicta autentica vt etiam in dicta. l. i. C. de p. i. do. et Salice. in l. prima. f. n. c. gunt varias opinio in hoc articulo et nullam eligere videtur sed se inuicem unde concludendo contra opinio. Barto. dicit quod tale privilegium in dicta non transit in cessionarium et hanc opinionem dicit etiam tenere Zingel. et Imol. in l. prima. ff. soluto matrimonio. C. Angelus de arctino. in d. i. cro. s. fuerat. in rj. columna. relata opinio. Imo. contra Barto. de qua s. dicit q. dictum Barto. forte est verum quans dum imminet necessitas cessionis facien de et vtraq; latere vt in casu dicte. l. vna. C. de p. i. fil. s. et respondet ad text. in dicta autentica. vt etiam in d. i. in d. do. s. i.

do s. i. ubi antecreditibus q. ille ter. loquitur in creditoribus mariti quibus mulier non cogitur cedere sua iura: sed fimo mulier debet eis preferri tanq. anterior. d. s. fuerat. 2. imputandum est dictis creditoribus quare contraxerunt cum marito. C. Sed pro certo errat Bre. quia ille ter. loquitur expresse in creditoribus mulieris non mariti vt etiam ibi declarat glo. in ver. aut hereditibus. 2. ideo sua responsio nihil valet: sed vt s. dixi ad illum ter. potest responderi: q. necessitas recipiende cessionis non erit ex parte creditorum: quia non cogebatur multi recipere pro eorum credito. cessionem ab vxore contra heredes mariti. d. l. i. q. s. primo. ff. si certum petatur. et ideo non obstat ter. ille distinctio ni Barto. C. Item. q. etiam late examinat Bald. not. in tractatu dotis in rj. parte. in r. colum. in versic. iij. quia dixi. s. et ibi recitatis opinio. omnium 2. multis ingeniose et subtiliter additis tandem distinguit articulum in duo membra. C. Primum membrum est q. aut mulier credit iura sua que habet ad dotem contra virum aut eius heredes ad sui vtilitatem ita q. commoditas cessionis veniat in totum in vtilitatem mulieris: ita q. nisi privilegium prelationis transeat in cessionarium non esset vtiliter promissum mulieri 2. tunc dictum privilegium transeat etiam in cessionarium: quia non potest negari q. tunc dictum privilegium non deserviat vtilitatem mulieris in casibus fauoreis sui productum vt dicit ter. in d. s. fuerat. et in d. l. assiduis. et isto casu non est facienda differentia an in cessione fiat expressa mentio dicti privilegii an non: quia etiam in cessione simpliciter facta per mulierem transit simplex hypotecata de qua in d. s. et vt plenius vt habetur in l. emptioz nominis. ff. de her. vel actio. vendi. et in l. si solutum. C. de actio. et obli. et per consequens transit etiam privilegium prelationis tanq. concernens hypotecam et ius cessum vt. l. venditoribus. ff. de here. vel actio. vt. C. Et hoc etiam procedit si talis cessio heret post mortem mulieris per eius

filios euidem matrimonii: cum enim in eos transeat dictum privilegium prelationis. d. s. ex ceptis. ideo si fiat cessio pro eis concernens eorum vtilitatem transeat etiam in cessionarium: quia licet ter. in d. s. fuerat. loquatur per faras suam ibi d. s. solus solius prouidentia fas men no excludit fauorem filiorum qui eodem privilegio gaudent. d. s. ex ceptis. 2. faciunt que habentur in. Lob. ex. C. de p. i. do. vbi dixit taxatua non excludit extensionem que fit ad aliam. l. 2. habetur per Bar. in l. si constante in p. i. in r. r. q. ff. soluto matrimonio. C. Nec etiam debet heri differentia an intenter dicitur vel vtilis quia talis differentia est portus verbalis quam realis: quia satis est q. vtilis intentata tendat ad eodem modum mulieris 2. filiorum. C. Et de hoc primo membro distinctionis ponit Bald. no. exempla infra scripta: primo si mulier post mortem viri videat hereditatem mariti implicatam multis debitis: et multi creditores habent hypothecam expresse et tacitam in bonis mariti et anteriorum quam fit hypotheca ipsius mulieris: mulier ergo credit iura sua contra primum maritum vel eius heredes secundo marito: isto casu secundus maritus vtrius privilegio prelationis contra alios creditores pre tendentes tacitam hypothecam licet anteriorum. Nam si hoc privilegium non posset mulier remaneret frustrata sua doret: ideo no est dicendum q. isto casu suum transeat privilegium prelationis in dictum cessionarium. C. Secundo ponit aliud exemplum quando alius pro muliere promissum dotem. et eam soluit dicto secundo viro animo repetendi ab ipsa muliere et ipsa mulier propter hoc dedit insolutum dicto soluenti nomen heredum pmi viri debitoris mulieris pro restitutione dotis nam etiam hoc casu cesseri debet cessum dictum no nisi debitori cum tacita hypotheca privilegio prelationis: vbi alias si dictum privilegium prelationis non transeat in ipsum cessionarium: non posset fieri extractio dotis ab hereditate pmi viri propter creditores habentes tacitam hypothecam

anteriorem et sic cessionarius habet
 regreffi contra ipfam mulierem que
 se potiorum in nomine cesso non ptefi-
 tit. et etiam quia dicitur cessionarius
 qui soluit pro dicta muliere non fuisse
 qua pemptus in solvendo pro ea: si dis-
 bitalet mulierem non potest transferre
 dictum privilegium ptektionis in eam:
 et sic talis cesso tota pertinet ad com-
 modum ipsius mulieris. ¶ Secundo
 membrum dicit distinctionem esse quod si
 ta cesso fit principaliter in fauorem et
 commodum cessionarii vel alterius quam
 mulieris aut eius filiorum: tunc dicitur
 privilegium ptektionis non transeat
 in cessionarium etiam si dicta cesso fie-
 ret expresse de dicto privilegio et quo
 illud solt mulieri et eius filijs et eorum
 virilitate est indultum vt dicto. q. f. herat.
 et talis distinctio alias fieri solet in
 mila. ar. v. c. an cesso fiat ad commodum
 cedentis an vero ad commodum cesso-
 narii vt per Barto. Et alios in. l. facta.
 f. si heres. ff. ad trebellia. 2. in. l. fina. ff.
 de transac. ¶ Et istud secundum mem-
 brum exemplificat etiam Bald. no. plu-
 ribus modis. primo si mulier ex causa
 donationis cederet alteri ius sue dotis
 repetendo ad hereditas mariti: secun-
 do quando ipsa cederet ex causa onero-
 sa: puta quia esset condemnata pro aliis
 quod debito a bona ipsius mulieris mo-
 bilia et immobilia non possent obtineri
 sine controuersia: propterea creditor
 illius fecisset sibi adiudicari ex secun-
 do decreto nomen debitores dotis dicit
 et mulieris iura. l. a. diuo pio. q. fina.
 ff. de re iudi. certe in talem cessionarii
 dicitur nominis dotalis non transferri dic-
 tum privilegium ptektionis cum ta-
 lis cesso tendat in fauorem creditoris
 non mulieris ita videtur per. in. d. autē
 fica. vt expatco. do. infra. in. p. in. c.
 Et exemplificat istud secundum mem-
 brum ipse Bal. no. quando mulier pro
 restitutioe sue dotis ageret hypotheca-
 riam contra bona mariti et possessio-
 vel secundum creditor offerret mulieri
 solutionem dotis: et vellet impetrare
 cessionem a muliere iura no. in. l. mus-
 licer. ff. qui potio. in. pign. hab. et. l. paus

lus. §. primo. ff. quibus mod. pigno. vel
 hypo. sol. et. l. si res obligata. ff. de lega.
 primo. 2. l. tertio. et. l. cum secundus. ff.
 de distrac. opi. Certe tali casu non transi-
 ret in dictum cessionarium tale privile-
 gium ptektionis contra alios creditores
 res cum tunc istud non restitueret ad
 commodum mulieris sed ad vtilitatem
 dicti cessionarii: quod not. quia est valde
 de contingibile maxime scicite vbi se-
 quenter impetrantur cessiones iurium
 dotialium a mulieribus per secundos
 creditores vel tertios possessores bono-
 rum mariti: quia tales cessionarii non
 habent ius ptektionis in facta hypo-
 theca nec in pteffa contra alios has
 debentes tacitam anteriorem: respons.
 det Bald. no. ad tert. in. d. l. finali. C. de
 pteffe. ff. in quo Barto. et sequaces se
 fundant: quod ille tunc non loquitur de pri-
 uilegio ptektionis quod habet fiscus: sed
 de simpliciter hyp. quam habet fiscus ius-
 tra. l. secundā. C. in quibus cau. pig. tas
 c. contra. et licet in. d. l. fina. dicitur
 quod cessionarius fisci debet esse potior
 alius creditoribus quibus fiscus solet
 pteferri tamen debet intelligi respectu
 anterioris hypothecae et non specialis
 privilegio ptektionis: sed in intelligentia
 nullius restringit et destruit illum per.
 in. dicta. l. finali. que indistincte vult quod
 cessionarius fisci possit vti ptektionis
 prout vti potest fiscus. et propterea ad
 illum tert. aliter est respondendum et
 potest retuli supra responderi per Anol.
 videlicet quod specialis sit in fisco qui non
 mouit vt in eius cessionarium trans-
 eat hypotheca cum privilegio ptektionis
 2. ista distinctio Bal. no. tanquam ratio-
 nabilis et reduces ad concordiam opti-
 mo doctorum mihi satis placet. ¶
 Duodecimo queritur quis pteferat
 ius in hypotheca facta vel expresse an
 ius in vero fisco? fer dicendum
 est quod respectu hypothecae mulier et
 fiscus pari passu ambulant et vnus non
 pteferat alteri: ita tenet Barro. in. l. p.
 prima. ff. soluto matrimonio. in. secun-
 da et tertia vtilitate publica per tert. in.
 l. secunda. C. de pteffe. ff. et cum Barto.
 transeunt ibi alij doct. et est gloss. not. in

l. dotis. C. de iure do. vbi gl. dicit quod
 fiscus et mulier paribus passibus am-
 bulant et qui prior illorum est in tempo-
 re potior est in iure. probatur etiam per
 tert. 2. ibi glo. in. d. l. assiduis. vbi habet
 quod mulier non vtitur dicto privile-
 gio ptektionis de quo ibi contra fiscum
 2. facit tert. in. l. C. de iure fit. lib. xj. vbi
 fiscus est pteuilegiatus ceteris parti-
 bus circa pteuilegiatam hypothecae. facit
 etiam tert. 2. ibi no. Bar. in. l. si is qui. ff.
 de iure fisci. vbi fiscus in questis post
 suam hypothecam pteferatur omnibus
 alijs creditoribus etiam anterioribus:
 et ista opi. scilicet quod fiscus et mulier
 in dote paribus passibus ambulant tenet
 per pau. de ca. in. consi. ccc. c. iij. quams-
 quam multa copiose in. d. colum. ¶ Et
 ista conclusio clare procedit quando co-
 stat de prioritate hypothecae. tacite vel
 expresse inter fiscum et mulierem dotas
 tam quod tunc ille pteferatur qui est prior
 in tempore per supradicta. ¶ Sed disti-
 cultas est in dubio: quando scilicet non
 constat de prioritate tempore: puta qui
 apparent eodem de duo instrumenta co-
 secta vnus. l. pio fisco 2. alterum p dos
 l. mulieris: et non constat de prioritate
 alicuius dictorum instrumentorum: neq.
 per ordinem nature neq. per bote appo-
 sitionem quia tunc esset pteferendus
 anterior in tempore vt declarat Sosa.
 in. l. in. iij. colum. ff. de ma. 2. dicta fuit.
 §. p. p. p. ¶ Dubitatur ergo in casu
 dubio quis veniat pteferendus an mu-
 lier an fisco? Bal. in. d. l. dotis. C. de
 iure do. tenet quod iro casu mulier sit
 pteferenda fisco allegat. l. non puro. ff.
 de iure fisci. 2. hanc opi. tenet etiam Ric.
 de neapo. in. d. l. j. ff. de ma. vt ibi refert
 Alex. in. p. l. colum. Et Alex. ibi dicit
 se semper fuisse dubium de hac decisio-
 ne Ric. de neap. late in iussit circa in
 relectum. d. l. non puro. 2. nihil determi-
 nat tamen dictam opi. Ric. de neap.
 sequitur Sosa. in. dicta. l. prima secun-
 da colum. in. vers. iij. 2. vltimo limita-
 illam confirmat optimo fundamēto vt
 delict quod quando due persone pri-
 uilegiatae contendunt ad inuicem tunc
 pteferatur magis pteuilegiata vt vult

Cyri. et sequuntur alij in auten. quas
 actiones. C. de sacrosan. eccl. argumen-
 ty. l. verum. in. ff. de mi. ff. de mulier. et
 magis pteuilegiata quam fiscus quia
 mulier pteferatur habentibus pteuilegi-
 aciam tacitam dicta. l. assiduis. quibus tamen
 non pteferatur fisco. l. prima. C. de alie.
 geren. ¶ Et fer hoc infert Sosa. quod quod
 mulier contendit cum fisco potior dote
 non habet locum. d. l. prima. C. de iure fit. et
 idem est dicendum secundum eius in ter-
 minis. d. l. si is qui. ff. de iure fit. ¶ Eandem
 opinio. quod in dubio mulier pro
 dote sit pteferenda fisco tenet Zafu. in
 dicta. l. prima. ff. sol. ma. in. rj. colum. in
 sequendo Ric. de neap. 2. Bal. eandem
 opi. tenet Bald. no. in fractatu do. in. i. p.
 parte in primo dictum. sub dubio tamen
 quia dicit quod pteffe. Bald. in. d. l. do-
 tis. non videtur vsq. quousq. verum cum
 concurrant duo privilegia qui ambu-
 lant pari passu vt dicit glo. in. d. l. dotis.
 et aliquando etiam fauor fisci pteferatur
 fauori dotis vt habetur in. l. satis notū.
 C. in qui. cau. p. facti. contra. Ba. tamen
 omnino tenendum puto conclusionem
 Ric. de neap. 2. Bald. quod in dubio
 mulier pro dote sit pteferenda fisco. p. in
 in ambiguis. C. de iure do. ¶ Et non ob-
 stat quod vterq. eorum sit pteuilegiatus
 tunc quia videtur magis pteuilegiata
 mulier pro dote dicta. l. assiduis. et not.
 Sosa. in. dicta. l. prima et ibi supra.
 ¶ Hoc obstat dicta. l. satis notum. quia
 ibi est casus specialissimus fauore pri-
 uilegi vt ibi declarat Bald. idco non
 est trabendum in consequentiam. l. ius
 singulari. ff. de legi. et ista est etiam ma-
 gis communis opinio. quia illam tenet
 Bal. Ric. de neap. Sosa. Zafu. et ses-
 quaces. ¶ Sed pro declaratione pte-
 ctorum inquantum dictum fuit quod
 dubitatis potest insurgere ex eo quod
 duo instrumenta videlicet fisci et mulieris
 sint confecta eodem die et aduersus
 tendum quod etiam quod duo instrum-
 enta sint confecta eodem die tas
 men ex aliquibus possent consistere de
 prioritate: et primo ex ordine natu-
 re: quia scilicet in vno esset habitus
 et in alio pteuilegiato. secundo quando

vnium esset publicum & aliud priuatu
 iura. L. scriptura. C. qui po. in pigno.
 habe. tertia quando in vno esse boia.
 vt pulchre per Sost. de omnibus istis
 in. l. prima. ff. solu. mari. quatuor quan
 do dicta duo instrumenta confecta co
 dem die essent confecta ab eodem nos
 rone. nam tunc ex ordine scripture 2 pro
 hoc illi prius scriptum censetur prius
 2 anterius in tempore argumen. l. i. q. s.
 et argentarius. §. si initium. ff. de edend.
 2. l. quoties. ff. de viusu. ita tenet Bal
 d. in no. in. ix. parte. in. ii. puille. ¶ Et
 ista conclusio cõprobatur ex eo quod vob
 luit Ange. in auten. de hered. 2. falci. §.
 2. enim. vbi voluit q. si in eodem insiru
 mento bona sunt obligata sicut fitio
 deinde seio. q. hypotheca scrij cõfenda est
 posteriori propter ordinem scripture qz
 vt inquit Bald. in. Ladnerus. C. de iur.
 prioz est tempore qut prioz est in ordine
 scripture. 2 faciunt nos per. sely. circa
 ordinem scripture in. c. cum dilecta. vi.
 columna. de rescrip. per. Jaso. in. l. i. §.
 prius. colum. iij. ff. de vulg. 2 pupilla.
 per. Sost. in consilio. ix. prosequendo o2
 diuina. v. colum. j. volu. ¶ Et de eodem
 iure queritur an istud priuilegium de quo
 dictum est in p̄xima precedenti ques
 tione v3 q. mulier pro dote in casu du
 bio p̄ferri debeat non solum priuilegiu
 sed etiam sisco detur soli mulieri. In ve
 ro transeat ad quencunqz actum extra
 rem ad quem transit actio dotoz 2 et
 Bart. in. d. l. i. ff. sol. ma. tenet q. tale pri
 uilegium nõ solum detur mulieri: sed
 etiam q. transeat ad quencunqz extra
 rem ad quem transit actio dotoz 2 nõ
 solum competat ex parte mulieris: sed
 etiam ex parte viri. Et ratio est fin eum
 q. huiusmodi priuilegium datur ipsi doto
 2 nõ autem ipsi mulieri per. d. l. in amz
 benignis. ff. de iur. not. ideo d3 transire ad
 quencunqz transit ipsa doto. ita firmat
 Bal. in. d. l. i. in. ii. col. in. p̄nc. super. ii.
 glo. ¶ Sost. ibi in. ii. col. in. p̄nc. super. ii.
 dicit q. l3 ista op̄. Bart. ab omnibus app
 pobetur. tamen per. ibi dubia v3
 fuit. cõtra Bart. adducit quatuoz arg
 umentata. sed vltimo loco relinquiqz cog
 nitandum. Jaso. autem in. d. l. i. in. ii. col.

lum. in. vers. sic. iij. adde in. p̄nc. tum Bart.
 dicit q. licet omnes tenent cum Bart.
 tamen q. disputando potest tenci con
 trarium 2 ibi adducit quatuoz argumen
 ta contra opin. Barto. ¶ Subdit tamen
 quod ad omnia argumenta facta contra
 Barto. potest responderi q. licet priuile
 gium p̄lationis quod habet mulier
 de iure specialiter per. d. l. assidue. non
 transeat ad extraneos (vt. s. dictum est)
 illud est quia dictum priuilegium est
 in mims epobitans a iure communi scilicet
 licet q. mulier in dote posteriori in tem
 pore ex facta hypotheca p̄ferat aliis
 creditoribus quos certe scimus esse an
 teriores in facta. 2 ideo non transit ad
 extraneos: sed istud priuilegium p̄la
 tionis in casu dubio non est adeo ex
 ceptans. nam in veritate post instru
 mentum doto esse anterius. nimirum
 ergo si istud priuilegium tanq. minus
 epobitans potest transire ad extraneos.
 et ita resistet Jaso. istam opinionem bar.
 etiam tenet Bald. not. in tractatu dotoz
 in. ix. parte. in. ii. p̄nc. leg. vbi etiam re
 spondet ad argumenta que sunt contrã
 Barto. et eius responsio est in effectu
 eadem cum responsione data per Jaso.
 supra relata: et ideo concludo nõ esse
 recedendum ab opinio. Barto. 2 commu
 ni. ¶ Ultimo dubitatur an priuilegia
 dotoz de quibus supra est facta mentio
 competant pro dote etiam solum ma
 trimonio et breuiter dicendum est quod
 competant etiam solum matrimonio
 ante dotoz restitutionem: sed restituta
 dote non. vt late per. Jaso. post alios in
 rub. ff. solu. mari. in. ii. 2. iij. col. vbi dis
 tulse disputat an dos propter dicatur sol
 luto matrimonio. et habetur etiam per
 Sost. in consilio. cter. vii. v3 facti. in. ii.
 colum. j. volumi. Et ista po. nunc fuis
 sicut circa materiam factis hypothecæ
 introduce in fauorem dotoz quedam
 alia dicentur. J. in materia priuilegiati:
 et per hoc sit expeditus quartus casus
 in quo de iure introducta est facta hy
 133 poteca. ¶ Quintus casus in quo in
 ducitur facta hypote. est in sisco per. l.
 i. et. iii. C. de p̄nc. ff. et ideo inferitur
 quod si quis emat aliquam rem a sisco

¶ Item illi bona pro p̄cio tacite obli
 gata sisco per. d. l. i. intellige tu 2 des
 clara q. emptor esset maior. sed si em
 ptor esset pupillus esset obligata sisco
 sola res empta: non autem alia bona
 pupilli pro p̄cio dicte emptoris. sicut
 est per. in. l. i. in. vers. q. si sisco. iuncta
 glo. ibi in. h. emeri. ff. de reb. eo. 2 ita
 intelligit 2 declarat Jaso. in repe. l. i. cõ
 stante. in. ii. q. iij. p̄nc. in. r. clar. bar.
 nu. 67. ver. ii. diligenter cõsidera. ¶ Et
 dicãt factam hypothecam habet sificus
 priuilegiatam: qz l3 alius priuatus ha
 beat generale vel speciale hypothecam
 anteriorem. in sificus ex speciali priu
 legio p̄ferit anteriori creditori in bos
 nis questis p̄ debitorẽ post obligatio
 nem contractã cũ sisco: vt est text. et ibi
 not. Barto. in. l. i. sificus qui. ff. de iure fisci.
 ¶ Item intellige predicta in sisco p
 p̄ sumpto 2 propterea videbatur dis
 cendum q. predicta procederent solum
 in re publica romanõiu quia sola illa
 dicitur habere sificu non autẽ alie ciuis
 tates ita habetur in. l. propter idem. in
 p̄nc. 2 ibi Bal. C. de iud. 2 Bar. in. l. i. C.
 de bon. vac. lib. 2. r. in. d. l. sificus qui. circa
 medium. Tamen idem etiam est dicens
 dum in omnibus alijs ciuitatibus et
 populis nõ recognoscensibus superio
 ribus: etiam in populis vel principibz
 recognoscensibus superiorem tñ ex p̄
 uilegio vel cõcessione superioz habet
 sificus merũ 2 mixtum imperium 2 iura
 regalia 2 fiscalia: tunc est sales ciuitas
 tes 2 populi. habet sificus vt no. Bar. in
 l. i. in. p̄nc. ff. de iure fisci. 2 in. l. non tan
 tum. Sait senatus. ff. de peti. here. 2 ibi
 per. Alex. 2 habetur per. Bal. late in. l. i.
 ff. de h. c. de here. vel actio. vendi. ¶ Et
 predicta militat in cõtrariis 2 talis
 p̄põsis turbis sifici sed dubitatur et
 dicendum sit de peniõ pecuniariis et ali
 quo delicto sisco applicatis an p̄ illis
 bona delinquentium sint tacite obligata
 sisco: 2 in hoc glo. 2 doc. varianter vt
 habetur in. Lanfertur. §. sificus. ff. de iur.
 re. fisci. in. l. i. C. de pen. sic. debi. p̄fer.
 lib. 2. ¶ Tame in ista materia Bal. de
 s. latus post alios in. l. rescriptum. in
 p̄ncip. ff. de pag. vt ibi referi Bald. d. 2

stinguitur quando ex delicto sequitur
 bonorum confiscatio sificus nullam habe
 bet hypothecam nec ante nõ post cõdã
 nationem: nam ante cõdãnationẽ sificus
 nullum habet ius in bonis delin
 quentis. Let. qui delatoz. ff. de iure
 fisci. post cõdãnationẽ aut 2 publicationẽ
 sificus est cõfiscatus bonis dõno cõfiscã
 toz vt. l. cõfiscata. ff. de publica. 2 pro
 p̄erea iam res sua sibi obligata esse nõ
 potest. l. nec p̄neg. ff. de reg. iur. Sed
 quando ex delicto nõ sequitur confisca
 tio bonorum: sed aliqua pena pecuniã
 riaz: tunc h sumus ante cõdãnationẽ
 sificus nullum habet hypothecam quia
 nondum dicitur creditor. l. i. qua veno. 2
 l. l. in. d. l. i. inter multa. ff. de p̄ba. sig.
 Si autem sumus post cõdãnationem
 et tunc quatenus est respectu aliozum
 creditorum 2 in eorum p̄iudic. etiam
 sificus non habet hypothecam. l. quod
 placuit. ff. de iure fisci. forte essent cre
 ditores ciuilem tituli puta ex delicto
 quia tunc ceteris paribus sificus debe
 ret p̄ferri. ¶ Menus autem est respec
 tu delinquentis vel aliozum possiden
 tium sificus titulo sificus dicitur habere
 factam hypothecã ex die sententiẽ: que
 non porrigitur ad bona ante sententiã
 alienata vt. l. post contractum. ff. de do
 natio. 2 predicta procedunt tam in pes
 nis que imponuntur ex dispositione iu
 ris communis q. ex dispositione statu
 tozum ita voluit Sost. 2 Bald. in. d. l. re
 scriptum. in. p̄ncip. dicitur ista esse
 bene tenenda ment. ¶ Item questio
 nem late examinat Alexander in. d. l. re
 scriptum. in. p̄ncip. in. gloss. in. vers. i.
 hypothecas. 2 in effectu licet 2 p̄ alia h3
 ba tamen idem concludit quod Sost. et
 Bald. dicit enim q. communis opinio
 est quod ante inchoatum iudic. crimis
 nale sificus nullam habeat hypothecam
 in bonis delinquentis et similiter post
 iudicium inchoatum ante sententiam
 quia ante sententiam nullum ius has
 bet. l. ex indicio. m. ff. de accusato. sed
 post sententiam sic quia per illas quasi
 contrabatur. l. i. et. iudic. scribit. ff. de pe
 cu. 2 quod pro cõtr. d. 2 pari ratione
 pro quasi contractu sificus habet h3

potecam. d. laufferur. §. fucus. ff. de ius
re fisci 2 banc opinionem dicit Alexan
der esse veriorum: quicquid in contras
rium voluerit ibi §. pre. filig. 2 Paul.
de castro qui voluerit talem hypotec
cam incipere a lisis contestatione per
quam quasi contrahitur vt not. glo. in
116 l. ij. §. fina. ff. de preto. si pu. 7 q. secundum
dum Alexand. ista ratio non concludit
nam quasi contractus qui inducitur p
lris contestationem operatur q
sicut auctus instantie non pene in qua
quis potest venire condandus per sensu
sentiam vt declarat 2 Barto. in. d. §. idem
scribit. Tenet etiam Alexander ibi quod
talis tacita hypoteca compta fons non
non preiudicat aliis creditis? ex alia
causa q̄ ex delicto p̄ont tenet G. in 2
Bald. sed quod talis hypoteca solum
operetur contra delinquentes vel ter
tios possessores possidentes sine titulo
2 in ceteris. 3dem tenet quod G. et
Bald. ¶ Subdit tamen vnum Alexan.
post Bald. ibi in lectura antiqua quod
reputat valde notabile videlicet quod
quando fiscus prosequeretur rem fa
miliarem puta q̄ ageret ex dano dato
in fundo fiscali quod tunc incontinenti
ti haberet bona dicti damnium dantis
obligata: tunc enim non confertur pro
prie profecti penam: alias secundum
eum melioris esset conditionis delin
quens in damnium fisci q̄ contrahens
cum eo quod non est dicendum secun
dum eum et ita est sequitur ibi Jaso.

¶ Sed contingit dubitari quando
concurrat fiscus 2 priuatus 2 non const
stat de prioritate iurium: sed sumus
in casu dubio quis debeat preferri in
hac distributione Alexan. in l. prima. ff.
sola. matrimo. in prima colum. p̄ces
dit in cum in causa dote 2 alterius
priuati cum sit 2 multa disputat super
intellectu. In d. puto. ff. de iure fisci. tamē
nihil determinat. ¶ Sed quicquid sit
circa prelationem in casu dubio inter
mulierem pretendentem causam dote
2 fiscus de quo supra diximus in quar
to casu in duodecima questione numes
ro. 108. vsq. ad. 112. Quando concurrit
simplex priuatus 2 fiscus Bossi. in dis

cta. l. prima in primis colum. disputat
de etiam de intellectu. d. l. non puto. fir
mat quod fiscus preferri debeat priua
to etiam quod priuatus pretendere
causam onerosam: et mouetur quia fis
ci causa dote in dubio preferitur pri
uato vt tenetur committere in dicta. l.
prima et dictum fuit supra. Ita debet
preferri causa fisci. Nam etiam fiscus ha
bet multa privilegia de quibus p̄ Bal.
in l. prima. C. de her. vel actio. vendi.
2 fiscus 2 dote ambulant pari passu se
cundum glo. in. l. ij. C. de priuileg. fisci.
et tacita hypoteca dote non preferitur
tacite hypotece fisci vt habetur in. d. l.
ij. 2 fiscus in bonis questis post fiam
obligationem preferitur priuato habet
ti anteriorum hypotecam vt habetur
in dicta. l. i. §. qui. ff. de iure fisci. et
go in his preferitur in quibus priuatus
est posterior: similiter debet preferri quan
do sumus in dubio. ¶ Jaso. autem in
dicta. l. i. ff. solu. matri. l. ij. colum. dicit
q̄ dicta. l. non puto. procedit quando
fiscus pretendit causam lucrativam: pu
ta quia venit contra indignum vel pes
tit penam et causa delicti: tunc enim
priuatus preferitur fisco. Sed quando
fiscus pretendit causam iuris propiū
vel agit et aliquo contractu tunc secun
dum eum tenendum est potius fisco q̄
priuato allegat. l. vni. §. h. 2 ibi Jacob.
de belui. C. de cadu. tol. 2 non obstat
q̄ Alex. in dicta. l. ij. dicit q̄ iste intellectus
3 diuiniatur: quia respondet ipse q̄ in
hoc nulla est diuinitas: sed est propria
natura illius. l. non puto. considerato re.
sub quo sita est argum. l. imperator. ff.
de in diem adiectio. 2 istum intellectus
ad dictam. l. non puto. dedit Rapa. c. in
ma. 2 ibi 2 cum refert 2 sequitur An
gelus de aretio in l. sciendum in prin
cip. ff. de appel. recipi. 2 in iur. quibus
modis testa. in iur. §. fin. ad finem 2 istud
concordat Jaso. in dicta. l. prima 2 ibi
citet hanc esse veritatem a nemine des
claratam: sed in hoc articulo Baldus
nota. in tractatu dote in. ir. parte in p̄
mo privilegio late disputat 2 refert opi
nio. tenentium quod vtraq̄ parte: tan
dem concludit q̄ quando contenditur

inter fiscum et priuatum quod in du
bio quando non constat de prioritate pre
feratur fiscus priuato: siue sumus in
causa lucratina: siue in causa onerosa:
2 ad dicta. l. non puto. respondet quod
illa procedat quando est aliqua dubie
tas super aliquo articulo iuris: tunc
enim fiscus admittit quod interpretat
tio fiat contra ipsum maxime in pena
sibus et ita secundum eum intelletus
ibi glo. in vtri. opi. q̄ semper videtur
p̄sentanea gl. vt vult gl. in. l. qui filii. §.
8. fabri. ff. ad t. reb. ¶ Ego aut puto q̄
magis vera 2 cōis op. sit illa quae firmat
Jas. videtis q̄ q̄ sum? in causa oneros
a in dubio s̄ferri debeat fisco? priuato
q̄ aut sum? in cā lucrativa s̄ferri de
beat in dubio priuatus fisco: hanc enim
opinio. tenet Jaso. de belui. in l. prima
in fine. C. de ca. tol. 2 Rapa. c. Ange.
de are. 2 Jaso. supra relati 2 sic quod dis
cta. l. non puto. loquatur in causa lucra
tina: alia autem iura que allegantur
in contrarium loquuntur in causa onerosa.
¶ roset quod dicta opinio procedat si
ue dubium versetur in articulo iuris
siue in articulo facti: quia cum leges
loquuntur indistincte: indistincte debet
intelligi. l. de p̄tio. ff. de publi. Nec pos
set reddi ratio concludens diuersitas
istis inter articulum iuris 2 inter arti
culum facti: tanto magis placet ista
opinio. quia per eam reducuntur opi
nio. doctorum ad concordiam. Hā opinio.
no. d. v. Barto. et sequacium in dicta
l. non puto. qui tenent quod in dubio
priuatus preferatur fisco debet intelli
gi in causa lucratina: opinio autem il
lorum qui tenent contra 2 v. et sequa
ces quos refert Alexan. in dicta. l. i. ve
delict q̄ fiscus preferatur priuato des
bet intelligi in oneroso. et ita tenendū
hio est meo iudicio. ¶ Sextus casus in
quo inducitur de iure tacita hypotes
ca est in administratoribus ciuitatum
quia scilicet eorum bona p̄o dicta ad
ministratione sunt tacite hypotecata
ciuitatibus quarum gesta est admini
stratio. quod est nota. Quia licet alias
ciuitas que non habet fiscum non has
beat priuilegium tacite hypotece vt 113

L simile 2 ibi glossa. ff. ad municipa. et
nota gloss. et docto. in l. secunda. C. in
quibus causis pig. faci. contra. 2 Ro
ma. in consilio. cccviii. p̄belsa. 2
sulfatio. et firmat Alexander post Jaso.
de arti. l. prima. §. h. heres. ad fin. §. ad
trebel. Tamen bona administrato
rum bene sunt obligata (vt dicit) et ita
firmat ibi Alexander post glossas ibi in
ver. sequitur per terrum in l. hanc. C.
quo quis ad. c. conu. lib. 2. rj. quem ita
debere et intelligi tradit Alexander in dicto
110 §. h. heres. ¶ Septimus casus in quo
inducta est tacita hypoteca est in bo
nis prelatis ecclesie p̄o mala adminis
tratione bonorum ecclesie: sicut in mas
tacite obligata bona tutoris p̄o mas
la administratione. l. pro officio. C.
admirat. tuto. 2 diti late. 3. in p̄mo
casu numero. 6. ista est glo. not. in cap.
et literis. de pigno. quam ibi sequitur
Abbas et illam p̄o singulari allegat
idem Abbas in capitulo episcopus de
preben. ¶ Et p̄o hoc etiam facit q̄
prelatus in multis equiparatur tutor
ri vt per Ab. in capitulo cum deputati.
de iudi. 2 ibi late per Sely. in col. penul.
versum. quando prelatus equiparatur
tutori 2 isto casu ecclesia habet priuile
gium tacite hypotece: sed non in alio;
quia ecclesia equiparatur ciuitati et nō
fisco 2 sicut ciuitas non habet tacitam
hypotecam ita nec ecclesia nisi in casu
p̄mo. vsq. vt per Bald. in l. hanc. in. iiii.
col. in versum. quero hic an ciuitas. C.
de sacro. eccle. 2 per Bald. post gl. in l.
secunda. C. in quibus causis pig. faci.
contra. 2 per Cyn. 2 Bal. in l. dotis.
C. de iure do. 2 per Alexandrū in. l. si
110 §. fina. in. iiii. col. in versu. ad quod
istud dictum. ff. solu. matrimonio 2
eundem in cons. ciui. plura super his
112 vt. vol. ad si. ¶ Et idem est et in
nata episcopali. quia scilicet illa non
habet priuilegium tacite hypotece. vms
de si quis contrahat eus q̄ bona illius
nō sunt tacite hypotecata evisc. p̄o nec
episcopati quia de hoc nulla lege cas
netur ita tenet Bal. in rubi. C. de p̄s.
iudic. ff. in fine. et Alexand. in d. cons.
ciui. in fi. ¶ Octauus casus in quo
f. iiii

¶ Quartum membrum

Inducta est facta hypoteca est in bonis orphanotrophi seu hospitalarij vt scilicet eorum bona sint tacite obligata pro mala administratione quia scilicet etiam ipsi equiparantur tutoribz vt. Lopphanotrophi. C. de episc. clerici. 2. ita tenet Bald. in. l. i. qui scilicet pster. in. 12. 4. punci. eod. titu. ¶ **H**onnis casus in quo inducitur facta hppo. est in bonis defunctis puto furis p. resti. rem. rem. ablatarum: qd dicta bona etiam contra heredes delinquentis qui quencumqz aliu possunt a damificato vigore tacite hypotece peti 2 hoc saltem er equitas re iuris canonici ita tenet Ba. in. l. fur. tit. c. de fur. arg. c. parochiano. de sepul. 2 ibi plenius comprobat Saly. dicens bona delinquentis esse tacite obligata pro male ablati 2 hoc pro liberatione anime dicti delinquentis per text. in. d. e. parochiano. 2 per. l. i. in. c. i. de sa. cr. eccle. vbi anima pferuntur cunctis rebus 2 quia anima defuncti aliter statet in captiuitate cum non remittatur peccatum nisi restitatur ablatum vt in regula peccatum. lib. vi. ¶ **¶** Que non. quia de iure ciuili non reperitur q. bona furis vel alteri delinquentis sint tacite obligata pro male ablati: sed contra furem vel eius heredem datur conditio furtiua que est re persequutoza l. si pro fure. §. i. ff. de cod. fur. 2 hoc etiā si res furtiua non extaret quia datur ad estimationem illius vt. l. in re furtiua. in. prin. eod. titu. ter. glo. 2 Ang. de are. in. si. de obli. §. e. de del. nat. §. i. ¶ **¶** Et licet Bart. in. l. j. in. li. col. ff. de pua. del. teneatur q. actiones descendentes ex defuncto que sunt penales ex parte rei delinquentis: et ex parte actiouis sunt rei persequutoze de iure canonico duntaxat contra heredes delinquentis in solidu: licet de iure ciuili dentur in tantu qm tum penent ad heredes per. c. j. de ra. pro. 2 q. ibi non per doc. Camen. Ab. in. d. e. parochiano. referendo dictam decisionem Barto. in. d. l. j. dicit non esse sciendum differantiam in hoc inter ciuile 2 canonicum: respondet ad ins. ra allegata per Barto. q. illa procedat quando delinquens in articulo mortis

fuit contritus et mandauit res restitui per heredes tunc enim non dicitur agi ex delicto sed ex quasi contractu: 2 ideo tunc datur actio contra heredes in solidum etiam vltra facultates heredes delinquentis: sed in alijs casibus in quibus delinquens non inuitur illud omnis heredi ex penitentia et contritio neam: de iure ciuili quā canonico heres ex delicto defuncti conuenitur non potest vltra vires hereditarias fed solū quantum ad eum penentit a defuncto 2 hoc etiam si heres non fecerit inuentarium 2 ita etiam tenet Ab. in. c. i. in. ter. de raptu. 2 Jo. an. i. c. q. de usu. lib. vi. in nouella. 2 fede. de sen. in. coll. vi. vt referet Ab. in. d. c. in. literis. 2 itam opi. videtur tenere Alexan. in. apost. ad Bar. in. d. l. j. et ipsam lege disputando tenet Pet. de ancha. in. cons. cccxi. in. capien. 2 prima facie. Ita etiam tenet Bald. in. d. l. furti. 2 in. l. in. penul. col. C. ne ex deli. defun. 2 flozia. l. i. l. inde notatus. ad. la. q. i. Et sic est communis conclusio q. heres teneatur ex delicto defuncti solū vsqz ad vires hereditarias 2 non vltra etiam nulli caso in uentario 2 hoc tam de iure ciuili q. canonico: quod pro dicta satisfactione omnia bona delinquentis sunt tacite hypotece dammificata. siue penentes ruit ad heredes delinquentis siue ad alios tertios possessores. vt. §. est conditutum. ¶ **¶** Decimus casus in quo facta hypoteca de iure inducitur est in collectis: quia scilicet factore collectarum bona allibata et anacustrata pro illis sunt tacite obligata. ista conclusio probatur per text. 2 ibi glo. in. l. j. c. in quibus cau. pi. ta. contra. et ibi hoc not. Barto. 2 Bald. firmat Jaco. de care. C. Bart. Brei. Alex. et Jas. in. Lapud in. hannm. §. heres. ff. de lega. i. et Soz. in. consilio. c. liti. 2. col. in ver. pter. ea videtur quod bona 2. volumi. faciat not. in. l. Imperatores. ff. de public. ter. 2 ibi not. Bald. in. l. h. c. sine cent. vel re. li. 2. scilicet soluantur collecte possunt bona allibata vendi vt est glo. not. in. ver. distrahatur. 2 ibi Barto. C. de venden. do. in. libro. 2. 2 non solum possunt veni

¶ Secunde partis

si pro collectis non solutis: sed etiam pro penis impositis contra non soluentes vt not. Alexan. in. apost. ad Barol. in. l. creditor. in. punci. ff. de actio. emp. 2 si bona ex causis vicis soluitur dicitur sint non auctetur psterius doctinas volens offerre collectas pro quibz vendita sunt vt not. Bald. in. l. j. in. versu. c. i. Item possunt eius bona occupari 2. c. si propter pen. pens. et licet Bald. in. loquatur in tributorum: tamen idem est in collectis quia rubi. ibi loquitur de publicis pensationibus: quarum appellationem veniunt solutiones omnes que fiunt in publico annuatim vt declarat ibi glo. et probatur in. l. j. 2. ff. eod. tit. Secus autem si bona non essent solentes inter vendita: quia tunc dominus res nens pro venditionem potest illa recenperare vt. l. j. ibi meq. ordine peracto. C. de ff. in. strumen. libro. j. qui ter. solet alii legari ad retractionem substatuonum factarum minus solenniter in venditione rerum captarum pro erecutione nec rei iudica. nam tunc dominus potest offerre debitum et renouare venditionem: si non fuit in ea seruatus ordo 2. c. ¶ **¶** Undecimus casus est in de 128. c. x. c. in illis sunt tacite obligata pcedia et quibus solui debent decime prediales ad similitudinem eorum que dicta sunt supra in collectis vt not. Joan. And. 2 Ab. in. c. cum homines. de decimis. 2 idem tenet Fede. de mouet in consil. lxxij. Incipit latius et fenit argum. d. l. Imperatores. ff. de publicis. et idem tenet Ab. in. capi. pastoratus. in. pu. col. in. versu. sed quero quid si venditur ipse ager. de decim. per eas dem fundameta que sunt in collectis.

¶ **¶** Sed Barto. in. l. fina. C. de iure communi. tenet contrarium: et istam opinionem Barto. contra Bald. tenent Bino. de But. et Jmo. in. c. postuit. de loca. fur. per glo. ii. et Ang. in. l. vniuersas. C. ne rei domi. vel templ. 2 mouentur quia licet de iure pro tributis soluedis sit obligatus fundus tributarius per d. l. i. in. versu. perato. 2. l. i. §. c. ii. C. sine cen. vel r. c. tam in canone debito pro emptio: in istud non reperitur etiam si sumus in emphiteosico ecclesiastica ita dicit Ang. Bino. de but. 2 Jmo. in. dicit locis: 2 ita tenet Alexan. in. l. quod dicitur. in. decima colom. in. versu. c. sic et prae dictis patet. ff. de verboum obligatio. dicentes quod de. §. scribit. in. quo fe sunt d Bald. non probat. quia ille tert. non dicit quod pro canone bona sint obligata. ¶ **¶** Aduerte tamē quod si res emphiteosice efficitur in illate in predictis emphiteoticum ille bene essent tacite obligate pro canone iura. Item quia ff. de pactis. 2. l. c. i. iuris. C. loca. quia talis contractus dicitur conductio vt in. l. i. in. loca. §. adeo. et ita potest saluari opinio Bald. in. d. autenti. si quas ruis nas. ¶ **¶** Duodecimus casus in quo de iure inducitur tacite hypoteca est in terminis. d. litem quia. ff. de pac. 2. l. i. c. certius. C. loca. videlicet qd res inuacete 2 illate in domum conductam tacite re sine obligate pro pensione seu afficiu domus locate. ad idem text. in. l. i. ff. quibus modis pig. ta. contra. et in. l. i. in. inducta. C. cod. titu. 2 inuete fure inducitur duntaxat manu: illate autem duntaxat docto ita exponit gloss. in. d. l. i. in. inducta. in. glo. j. 2 ibi Salyce. et ista sit regula. ¶ **¶** Quas regulam ampliat et limita pluribus modis. ¶ **¶** Et sic mo ampliat vt illa procedat non solum pro pensione: sed etiam pro deterioratione praedij locati vt scilicet etiam pro deterioratioe res inuete vel illate. sint tacite obligate vt est tertius in. l. i. ff. in quibus causis pi. fact. contra. et notat Bartol. in. l. solutum. §. solutum. ad ff. de pigno. actio. f. ubi etiam plures iuri. videlicet quod res inuete seu illate in domum conductam possint re

125

129

127

fineri per locatorem pro alio debito tanquam facite obligatorem pro hoc facit tert. in l. prima. C. etiam ob chirographa. que quem ad hoc allegat Barto. in dicto §. solutum. ¶ Sed istud vitium quod dicit Barto. scilicet quod res inuente vel illare possunt retineri pro alio debito reprobantur per Zas. in dicta. l. item quia in princ. in. §. requiritur dicit tunc quod d. l. j. §. ii. §. qui. et causis pig. facti. contra. per quas se mouet Bart. nihil faciunt et quod in contrarium facit. l. fin. que incip. pterteru. C. commo. 2. se ita alias tenuisse in. l. si non forem §. si centum. ff. de condi. ind. per ea que habentur per Barto. et alios in. l. si filio fami. in princip. ff. soluto matrimo. ¶ Sed per hoc non puto recedendum esse ab opi. Barto. que videtur de iur. verior. Nam Bartol. fundat se in. d. l. j. C. etiam ob chirograf. pecu. que bene probat quod res obligata pro vno debito potest retineri pro alio et ibi per Barto. et alios: sic licet. d. l. j. et. ii. ff. ex quib. cau. pa. contra. bene probatur in. d. l. j. cui non responderet Zas. etiam opinio. Barto. tenet Ange. de arc. insti. de actio. §. item seruiana. in. §. col. in versio. quero an inueta et illata per allegata ibi per eum: probatur etiam ista opi. Barto. ex eo. per eum in. d. si non forem. §. si centum. vbi Barto. in primo membro sue distinctionis tenet quod res obligata pro vno debito potest retineri per creditores rem pro alio debito 2. mouetur per eandem. l. j. C. etiam ob chirograf. pecu. in proposito autem bona inueta et illata sunt facite obligata pro pensione domus merito dicendum est quod etiam pro alio debito possunt retineri per locatorem. ¶ Non obstat dicta. L. pterteru. in etis non. per Bart. in dicta. l. si filio fami. in princ. quia non faciunt ad propositum: sed loquuntur quando creditor volebat retinere rem que non erat obligata pro alio debito (vt est res commo data) et ideo regulariter retineri non potest dicta. L. pterteru. ¶ Et tamen 132 l. fallit in causis dotis. Nam vbi alias non datur retentio debet dari fauore

dotis et ita procedit dicta. l. si filio fami. l. vbi ibi notat Barto. et pro clario r. in responsione ad dicta. L. pterteru. vide omnino Bart. in dicta. l. si non inducta. C. in quibus causis pig. facti. contra. vbi vult quod illa procedat quando res peruenit ad creditorem eo animo vt et in illa nullum ius constituitur: tunc cum retineri non potest pro alio debito: fallit in dot. dicta. l. si filio fami. Secus autem si res peruenit ad creditorem eo animo vt in ea ius aliquod et constituitur: quia tunc potest retineri pro alio debito 2. hoc modo procedant nota. in dicta. l. si non forem. §. si centum. secundum Bartol. l. i. ¶ Insuper aduerte in hoc ad vnum aliud v. delict. d. v. Zas. in dicta. l. item quia in princ. col. in versio. ites aduerte. dicit tas lia inueta et illata cum sint generaliter et facite tantum obligata non impediunt alienari ita quod in dicta alienatione transeat in acquirentem vis tunc omnis facite hypothecensis prius essent inclusa id est descripta per manum notarii in presentia festum per ter. in. l. est differentia. ff. in quibus causis pig. facti. contra. 2. propterea secundum casus talis tacita hypotheca ante inclusionem videtur inanis et cloniosa subdit postea quod in hoc d. Bart. laus des. tenet contrariis videlicet quod ista tacita hypotheca impedit alienationes sicut conventionalis expressa per. l. si debitor. C. de distract. pigno. et responsio ad dicta. l. est differentia quod ibi est casus specialis fauore libertatis. ¶ Sed Zas. dicit quod imo dicta. l. est differentia loquitur generaliter: licet exemplificet in libertate vnde regula non debet restringi per exemplum. l. damni infecti stipula. pertinet. ff. de d. i. insec. conclusit tamen Zas. quod dicta solutio d. Bart. est tenenda de necessitate vt tollatur dicta difficultas que aliter cutari non potest: et pro hac allegat tert. in. l. si gratuitam. §. finali. ff. in quibus causis pignus facti. contra. ¶ Sed certe ista difficultas mota per Zas. meo iudic. est leuissima. Nam clarum est quod sicut pro expressa hypo-

poteca datur hypothecaria contra tertium possessorem vt. l. si debitor. cum c. cordan. C. de distract. pigno. ita etiam datur pro tacita hypotheca argumen. Licet quid. ff. si certum petatur alias esset manisor de hoc rebus secundum intellectum glo. 2. aliorum in. l. prima. C. de ptecar. 2. salus. interdicit. Nam ille tertius intelligitur in locatore 2. conduttore. Idem expresse tenet Barto. in. l. tertia in reposito. C. de pigno. in quarta questione in princip. in versio. sed contra predicta potest quis iniare locatore 2. vbi determinat quod quado res conditoris que est facite hypothecata locatori peruenit in tertium habentem causam a conductore non potest locatorem contra dictum tertium possessorem exercere eius executum de ingrediendo propria auctoritate quia illud pactum executum censetur limitatum ad certum locum 2. donec res sunt in domo: sed quando sunt extra domum penes tertium habentem causam a dicto conductore debet agi contra eum hypothecaria et allegat tert. in dicta. l. prima. ¶ Sed salus. inter. ¶ Ptererea clarum est quod pro rebus coloni inuictis 2. illatis competit locatori directi salutianum interdictionum: vtile autem competit locatori pro rebus inquilini 2. etiam quilibet alteri creditori vt est casus in dicta. l. j. et competit non solum contra conductorem et debitorem fem inquilinum 2. eorum heredes vt dicta. l. prima et ibi Bald. sed etiam copiet contra que libet extraneum possessorem vt est tert. in. l. j. §. i. vbi vtilis actio aduersus extraneos. ff. eod. titu. 2. ibi non. Bart. 2. sic est clara conclusio q. interdicit salutianum seruiana actio copiet locatori pro rebus inuictis 2. illatis etiam contra extraneum possessorem vt habetur in locatis predictis. In hoc tamen est differentia: q. salutianum interdictionem vel seruiana actio datur pro rebus coloni est directum et est propria seruiana sed q. locatori pro rebus inquilini vel alterius debitoris est vtile interdicit 2. quasi seruiana que idem est cum hypothecaria vt declarat Barto. in. l. fina. ff. de salu.

inter. 2. habetur in. §. item seruiana. in situ. de actio. 2. ideo concluditur quod quando res inuente 2. illate alienantur per colonem vel inquilinum in tertius possessorem copiet locatori salutianum interdictionem vel seruiana vel hypothecaria contra dictum tertium possessorem. ¶ Et non obstat. d. l. est differentia quia vera solutio illi? est quod ibi est causa specialis in libertate vt probatur per tertium 2. gloss. in. l. licet. ff. in quibus cau. pignus. rati. contra. que est l. sequens post dicta. l. si gratuitatis. §. fina. quam Zas. per errorem allegauit nam debuit allegare dicta. l. licet. quia in. d. l. licet. dicitur q. tacita obligatio serui non impedit quin seruus manumitti possit: 2. gloss. ibi dicit quod idem est in generali obligatione vt scilicet p. illam non impediatur manumissio seruus: secus autem est in speciali obligatione serui vt dicit ibi in gloss. et aliter gar. tert. in. l. secunda et in. l. ab eo. C. de serui. pigno. da. ma. et quod dictum est de tacita hypotheca serui quod illa non impedit manumissionem: intelligi debet nisi tante manumissiones esset inclusio: quia tunc propter talem inclusionem non potest manumitti vt est tertius in dicta. l. est differentia: in qua verisus fuit Verua iurisdictionis: qui putant per senestram seruum inclusum non manumitti posse vt etiam meminit Bald. ibi et in. d. l. ab eo. ¶ Implia secundum dicta regulas vt procedat etiam si primus conducto: locaret secundo conductori: q. etia bona inueta et illata p. hunc secundum conductorem essent facite hypothecata pro pensione domus pro locatori: quod ex duobus est satis mirabile. primo quia res expresse obligate per secundum conductorem primo conducto: non sunt per illa eductioni nali obligatione obligate: primo locatori: vt est tert. 2. ibi Bart. in. l. si colonum. ff. loca. nisi forte in primis locato: acquisiuerit a pmo conductore etia ipse generale obligatione expressam naz res ubi primus locator haberec vtiliter hypothecati nomic secundi conductoris q. directo est obligatio pro ius. l. hom. c.

que res p. obli. pof. z habetur per bar. in d. folium. §. foluta. in fecunda colu. ff. de pigno. actio. Et tamen bona fecis di conductoris inuenta z illata funt facite hypothecata etiam pimo locatori per glo. z Barto. in d. §. folutam.

¶ 17 Et fecundo mirabile etiam videtur qd licet fecundus conductor non fit per fonaliter obligatus pimo locatori: et sine personali obligatione non poffit a principio induci hypotheca. vt. l. iudicis for obligari. in prin. z ibi Bart. ff. de fiducis. tamen hoc non obfiate res inue cte z illate per fecundum cōductorem funt tacite obligate pimo locatori pro obligatione primi conductoris.

¶ Et ratio est quia vnusquisq; pofeft obliga re res suas p debito alterius vt. Lallie nam. ff. de pigno. actio. ita declarat gl. z Bar. in d. §. folutam. ¶ Intellige tam men predicta pro ea rata domus tantū quam conduxit fecundus conductor: a pimo: non autem pro tota penfione si totam domum non conduxit vt est ter. in d. §. folutam. z dictam conclusionem tenet etiam glof. in d. l. i. gratitiam. in prin. dum intelligit illam ter. ibi quod bona per fecundum cōductorem inue cta z illata non funt tacite obligata pri mo locatori quando fecundus conduc tor gratis habuit rem conductam a pimo conductoro vt etiam expresse ibi dicit iurifcōfultus z tenet Bar. in d. §. folutam. ad ff. Sed quando illam gra tis non habuiffet tūc tenet gl. ibi quod bona fecundū conductoris inuenta z illata fecundū obligata pimo locatori per d. §. folutam. ita tenendum puo qmuis uis Roma. in singulari. lxxv. z. cor. q. lxxij. in d. §. in prin. inuenta. tenet cōtra rium scilicet quod bona fecundū cōduc toris non funt tacite obligata pimo loca tori diceno de hoc esse ter. fing. in d. l. si in lege. §. si columus. ff. loca. sed ille ter. fecundum glof. z Bar. ibi intelligi debet de expresse conuentionali hypo theca: non de tacita (vt. §. dicitum fuit).

¶ 17 Et fecundo dubitatur an fecundus ere ditor qui gratis a pimo cōductore do mnum recipit e qui vt dictū est non te netur ad penfionem: an faltem si domū

deteriorant tenent de dicta deteriora tione: z eius bona inuenta et illata funt tacite obligata pro dicta deterioratioe pimo locatori: z glo. in d. l. i. gratitiam. in prin. tenet qd sic allegat. l. non folu. eo. ff. de pigno. actio. in d. litem q. in. h. m. r. p. obli. dictam gl. nam fecidū ca ineptus effec dicere in illo ter. quod iu rifcōfultus dedit diffet qd bona illi qui gratis inhabitat effent tacite hypotheca pro penfione cum ipse ad penfios nem nō teneatur ergo de necessitate qd ille ter. intelligit de deterioratione qd bona illius qui gratis condurit a pmo conductoris non funt tacite obligas

¶ 18 Ita pro dicta deterioratione. ¶ Ad id hi autem videtur quod illa gl. indēbite reprehendunt a Jaf. qz nulli est vniūū quod ille qui deteriorat rem alterius etiam cōmodatam tenetur de deteriora tione vt habetur in l. iij. §. in hac. ff. compo. cum concordantibus allegatis ibi per glo. z Bar. z licet ille fecundus conductor qui gratis condurit a pmo non teneatur actione personali pimo locatori: neq; pro penfione qd ad illam non tenetur illo modo: neq; p deterio ratione per cum facta in domo qd inter pimo locatorem z ipsum fecundum cōductorem nullus contractus inrens: cessit tamen hoc non obfante volunt gl. et Bart. quod bona inuenta et illata per fecundum cōductorem funt tacite obligata pimo locatori pro penfione debita ei per pimum conductoris: qua si fecundus conductor in inferōdo z inue hendo bona fua in domum cenfatur. illa tacite obligare pro penfione debita ipfi locatori per pimum conductoris rem: sic quod fecundus cōductor obli gauerit bona fua pro penfione alteri. ¶ I. primi conductoris iuxta d. l. item nam. ff. de pigno. actio. z ita declarat glof. et Bar. in d. §. folutam. vnde licet bona fe cundi conductoris inuenta z illata nō cenfentur obligata pimo locatori p penfione per ipsum debita pimo loca tori quia per eum nō debetur penfio: in cenfentur obligata p penfione debi ta per pimum conductoris: z pari rā tione videbitur dicendum in fecō condū

ctore qui gratis condurit a pimo qd si licet pro penfione fua bona inuenta nō cenfentur obligata et quo gratis con duntur tamen quod cenfentur obligata pro penfione debita a pimo conductori rez fuper ifta ratione dubitandū: pro eius dēfitione fundata est d. l. i. §. grati tam. videlicet qd fecidus cōductor qui gratis condurit a pimo non cōfegat obligare fua bona inuenta et illata pro penfione pmi conductoris: ratio dēci dendi fuit quia ino cafu quando fecun dus condurit gratis a pmo nō tenebas tur ad penfionem pmo conductoris: put tenebatur quando non gratis cōduxit vnde non militat illa ratio obligandi fua bona p pimo: conductoris: que mi litat quando ipse tenetur ad penfionē pmo: quia quando tenetur ad penfios nem pmo cenfetur quali p fuo debito obligare fua bona: sed quando non te netur ad penfionem quia gratis cōdux it cessat p fūmptio voluiffatis quod vti fuerit obligare fua bona p debito pto z fuis alieno. arg. l. cum de indēbito per ba. cum vulgaribus: sed refpectu tene ratiōis nō ad quam ipse omnino tene tur nō pmo locatori: sed pmo cōductori quia ipse gratis condurit per. no. in d. l. iij. §. in hac. subest illa ratio scilicet quod et quo ipse pro ea tenetur pimo conductori cenfatur habuiffet animus obligandi bona inuenta z illata pmo locatori pro dicta deterioratioe ad quam tenetur pimus conductor: locatori fua z ipse fecundus conductor pmo loca tori: tunc licet fic cenfetur obligasse bona pmo locatori p dicta deterioratione nō tanquam p fuo debito: quia ipse nō te netur pmo locatori: sed p debito primo conductoris caufato tamen et fua dete rioratione: fic non potest dicti incepta decisio. d. l. i. §. gratitiam. relata ad penfionem z non ad deteriorationem z gl. habuit bonum fenfum z recte loquuta fuitque no. quia funt aliquantū sub filla zc. ¶ Tertio amplia regulam vt pcedat non folum quando locatio facta fuit p mercede debita in pecunia numerata que pprie dicitur locatio: ficut etia i fi effec facta p mercede debita in

certa fpecie z hē i ptopria locatione ita tenet glof. d. infti. de actio. in d. §. ite fer tiana. quā etiam fequitur Bald. in l. ij. ff. loca. in certis lecturis z eius opt. di cti esse equioctem z magis et pffice tenet idem Bal. in d. l. ceteri iuris. in. iij. que fto. pof. Cy. ibi etia tenet Saly. ibidem z Jaf. in d. litem q. in. iij. iij. iij. quicquid in contrarium voluerit Spe. in fit. de loca. §. pofquam. verfi. p. ortu. et quidam actio pccotat: dicta opti tanq; veriorum z magis communē la probat Ang. de arc. in d. §. item feruias in. iij. col. in verfi. in gl. in ver. quia. et ita etiam tenet Roma. in fing. uis. 23. car. vlt. in prin. fu. fciis quod inuenta.

¶ Quarto amplia dictam regulam vt illa pcedat etiam si locator pccotauiffet fibi de fpeciali hypotheca: quia per hoc non videtur voluiffet recedere a di cta hypotheca inducua a lege de inue etis z illas. ita tenet Bal. in d. l. ceteri iuris. car. h. z ibi respondet ad illa re gulam que videbatur faceret in contra rium videlicet quod per pccotationem hō minus cōfetur quos velle recedere a p niffione. l. iuxta not. in l. h. c. de pac. com nentis. Ita etiam tenet Jo. fab. in d. §. item feruiana. in. iij. col. z banc optiam quam veriorum amplectitur ibi Ang. de arc. in. iij. col. in verfi. quid fit loca tori: prouidet. ff. item videtur tene re Jaf. in d. litem q. in. iij. no. z hīc puo to tenendam licet contrarium opte nuerit Cy. ibi d. l. ceteri iuris. in. iij. q. ibi dem Saly. in. §. z Dy. in d. §. ite feruiana. z Alber. de rota. in d. litem q. quā omnes mouentur per. d. l. f. cum refo dent Sal. lret. z Jaf. in f. cum pteallego tis: et eorū refponfioes vixiffime funt maxime et his que p. nic. §. oicta funt in. §. q. facite hypothecae. dor. nome. p. c. ¶ Quinto amplia regulam vt pcedat etiam in inuentis et illatis in hoz reo vbi area cōducta iuncta domui ter. glof. z Bar. in l. iij. in quibus cau. pi. facti. contra. et item est dicendus vbi inuentis et illatis in stabulum comunē ctum domui vt ficilicet pro penfione fta buli funt tacite obligata vt est ter. in l. eo iure. §. stabulis. eodem rit. quod pro

¶ Quartum membrum

cedit etiam si habulum esset in comita tu vt ibi declarat Bart. post Nico. de maria. et ratio est qd habulum vel arca que proprie dicitur curtis sui curiam habentem iuncta domui vel in domo si sit sine pcedia vbiانا vt not. Cleron. in tract. de seru. vbi in r. ca. in pma colum. per iura de quibus ibi per eus. **¶** Secundo Amplia regulam vt pcedat etiam in rebz inuictis et illatis in portica iuncta domui. Nam licet appellatione domus proprie non veniat porticus vt declarat Bart. in l. cetera. §. hoc fenatus. ff. de leg. 2. cum quo tras eunt ibi Alexander. Inf. a. l. i. tamē quia locata domo censetur etiam locata porticus: quia licet porticus non sit proprie domus de per se videtur Bart. nam est de domo idē accedit domui et est pars domus vt declarat Bart. in d. §. hoc fenatus. 2. etiam dicitur edificium licet non sit domus vt ibi per Bar. 2. vt sit locus regule. d. l. certi iuris. nō requiritur de necessitate quod res sint illate in domum sed satis est quod res inuectę in area vel portico vel habulo domui cōiunctis vt in precedenti ampliatione dicitur: vel etiam in aliquo alio edificio vt est text. in l. i. ff. in q. cau. pt. faci. contra. h. Cum ergo porticus sit pars domus 2 domus cōmittat ad sit edificium merito inuectę et illate in ea venire debent in facita hypotheca de qua in d. l. certi iuris. quamuis non sit proprie domus: ita potius tenendum: licet Bald. in d. l. certi iuris. in 2. et in 3. sed pone cc. reliquerit in eadem hoc 2. **¶** 4. miserit se ad no. in d. l. cetera. **¶** Tercio primo Amplia regulam vt pcedat etiā in rebus inuictis et illatis in nauis conducta: quia etiam ille censetur facite obligate pro pensione nauis. nam nauis usque equiparatur predicto vbiانو nō tras sic argu. l. i. §. si quis de nauē. ff. de vi et vi arma. ita 3. Bald. in l. certi iuris. in 4. q. in versiculo quid ergo. **¶** Ergo non scio colligere quomodo. d. §. si quis de nauē: tamen decisionē potius vt sumamus: quia vt dicit nauis equiparatur vbiانو predicto vt no. Cleron. l. tra cra. vbi in Rubrica. r. in prima colū.

in versu. quid de nauē. et inter magistra nauis 2 illum qui pro mercede conductus nauem ad vclendum res ad aliquo locum outur actio et locato 2 conducto vt est text. in l. 2. ita in p. in d. §. ff. nau. cau. sabu. et in. i. ff. sim. rad. l. Rodia. de iur. C. de cum finis in locacione 2 conductioe predicti vbiانو habere debet locum regula de qua in d. l. certi in ris. **¶** Et probatur optime per text. in l. huius. ff. qui po. in pl. hab. vbi est text. quod pro mercede horet vel aree vel vtetur inuentiois res inuectę et illate sunt facite obligate etiam cū pris uilegio pccationis nauis creditio: quali dicta merces debita sit pro necessaria conseruatione dictarum reru: ergo qui Bart. ibi infert quod priuilegium dicit pccationis competit etiam pro nauio domus conducte pro retentione seru. conseruatione rerum: secus autem si domus esset conducta ad habitandum pondero ergo in proposito quod ibi est text. quod etiam pro vectura inuentio: rī res inuectę et illate sunt facite obligate: quod talis merces equiparatur rī mercedi debite p horeo vel area: et merces nauis equiparatur mercedi vehiculi vt est text. in d. §. si quis de nauē: necum ergo pro mercede vehiculi res inuectę et illate sunt facite obligate: ita et debet esse pro mercede nauis etiam cum priuilegio pccationis. per text. et ibi Bart. in d. l. huius. faciunt etiam not. per Jo. in l. p. l. r. in 2. in 3. Ampliatione. ff. de in ius vocan. vbi allegat Bald. in dicta l. certi iuris. **¶** Sed in contrarium allegat Iudo. Romanus in l. i. prima. §. domini appellatione. ff. ad sille. que dicit moueri per text. optimum in dicto. §. si quis de nauē. **¶** Cetera men vt dicit non videtur mihi quod ille text. probet contractum: quia dicitur ibi qd ille qui delectus est de nauē non habet interdictionem de vi et vi arma. propt̄ etiam non habet ille qui de vehiculo delectus est et ratio est quia illud interdictionem non datur nisi illis qui delectantur de solo vt dicta lege p. ma. §. hoc interdictionem. cum autem nauis 2 vehiculi nō coherent loca: nisi

¶ Secunde partis

So. lxxv.

tm si delectis de eis nō datur tale interdictionē: sed per hoc non tollitur quin nauis non possit locari et conduci ad similitudinem predicti vbiانite: ideo concluditur qd tem pro vectura nauis quā vehiculi res inuectę et illate sunt facite obligate etiam cum priuilegio pccationis nauis creditio: quod nota quia in locis maritimis potest de factis contingere in factorē etiam in terris lombardie vbi res vehuntur cum plaustris quia in illis magister nauis et dominus plaustrī pro eorum vecturis habent factam hypothecam 2 pcceteri debentur et creditoribus etiam anterioribus. **¶** Octauo Amplia regulam vt pcedat in rebus semel inuictis et illatis: nam etiam qd postea mutato proposito: moueantur: tamen cum semel inuictis et illatis fuerit hypothecam duras debet obligatio etiam post amissionem ita tenet Bald. in l. certi iuris. in vi. q. in versiculo quid si inquilinus arg. uter. in l. Lynde salam. ff. de constitu. pecu. Sed errauit in allegando et vos liti allegare. l. vtrum. §. vnde salam. eodem titulo. que bene facit: et puto de filionem esse veram quando res in domum conductam inuectę et illate sunt eo proposito vt in ea sint perpetuo durantes locacione. Nam si hoc proposito non fuissent illate non incidissent in ita citam hypothecam vt est text. in l. debis tot. ff. de pigno. et no. Barto. in l. si non inducta. C. in quib. cau. pign. faci. contra. et dicitur opinionem Bald. sequitur Ange. de are. in dicto. §. item seruiana. in prima. colū. in versu. quero quid si inquilinus. vbi etiam no. respon. det ad l. cum fabernam. ff. de pign. que prima facie videbatur facere in contra. **¶** Et cōprobatut ita opin. qd hypotheca semel acquisita in rebus nō tollitur per alium subsequenter contractum factum sine consensu creditoris cui acquisita est hypotheca vt. l. si de bifos. in p. inci. et §. primo. et l. volens tate. ff. quib. mo. pigno. vel hypo. solu. contractus enim a principio sunt voluntarij et ex post facto necessarij. l. si cut. C. de actio. et oblig. l. licet predicta

loquantur in expressa hypotheca tenentur in eadem dandum est in facita. l. cum quid. ff. si certum petatur. **¶** Lxxv. tatur modo dicta regula pluribus modis 2 primo vt non habeat loci in molendino quia res illate 2 inuectę in molendinum non sunt facite obligate pro pensione molendini prout sunt res illate in predictis vbiانو sed solum prout sunt obligate in pcedium rusticum: quia molendinum est pcedium rusticum: potius quam vbiانو sit nota. Bald. in d. l. certi iuris. in. i. ii. q. in versulo quid in molendino: licet nisi allegerit et ita refert et sequitur Cleron. in tractatu vbiانو rī. in c. r. in prima colū. limitando tamen vt ibi per eus nisi molendinum esset iactum domui. per not. in l. eo iure. §. stabula. R. in qui. cau. p. faci. contra. vbi nisi esset molendinum in quo etiam habitarctur vt ibi per eus quia tunc non esset pcedium rusticum sed vbiانو per not. per Cleron. in d. c. r. et tunc diceretur esse de eo. pnt de vbiانو et non prout de rusticode quo dicam in sequenti limitatione. **¶** Secundo limita regulam vt pcedat in predictis vbiانibus quia res illate in illis indistincte ceteris facite obligate vt dictum est. 3. in regula et ampliationibus: sed res inuectę et illate in pcedium rusticum non intelligitur facite hypothecate nisi ita demum si domus predicti sciat dictas res fuisse illatas in dictum pcedium: et sic in predicto vbiانو inducitur facita hypotheca in rebus illatis abigē alia scientia domini predicti: in predicto vbiانو rusticum non inducitur facite hypotheca in rebus illatis abigē alia opin. qd in dicitur talis facita hypotheca absq. scientia domini predicti ita tenet gloss. et sequitur doc. in d. l. certi iuris. et in situ. de actio. in §. item seruariae: 2 ratio differentie inter pcedium vbiانite et rusticum est fm doc. in locis predictis: qd in vbianis rebus interest nostra. ne res nostre pandatur vt. l. i. C. qñ et qui. quor. pars debe. l. r. 2 ideo induci hypotheca in illis absq. scientia domini predicti sciat dictas res fuisse illatas in dictum pcedium: et sic in rebus rusticis: quia rusticis conducti plaustra ligata 2 illata 2 facta rusticis: et alia palā hz ita 3. gl. i. d. §. itē

130

142

143

144

ferriana cum qua communiiter docto.
 146 transeunt. ¶ In quantum tamen glo.
 in. d. §. item ferriana. in verbi. colom. d.
 cit. q. colonus dicitur in villa: in quomodo
 autem in ciuitate. dicit. D. q. glo. me.
 lins dixerit: dixerit colonum in agro
 2 inquilinum in domo: quia etia in villa
 la potest esse pcedium vrbianum 2 con
 tra rusticum potest esse in ciuitate. Hanc
 pcedium vrbianum non distinguunt a
 rusticum pro locum. sed per qualitatem
 vr. vrbiana pcedia. in princ. 2. vrbiana
 familia. ff. de ver. signi. Tamē illa de
 are. in. d. §. item ferriana. in. §. col. in gl.
 in ver. coloni. dicit q. glo. habuit in gl.
 intellectum q. vt plurimū pcedia rustica
 ea sunt in villa: vrbiana autem in ciuitate
 2 leges adaptat ad ea que frequen
 tius accidunt. Nam ad ea. ff. de legi. et
 ita etiam tenet. Jaf. in. d. l. item quia. in
 iiii. col. licet de Ang. mentionem. nō fa
 147 cit. ¶ Illud tamen quod dictū fuit
 q. res illate in pcedium rusticum non
 sunt tacite obligate domino pcedii nisi
 data eius scientia declarari debet pro
 cedere pterea in fructibus quod si fun
 do colligantur quia illi sunt ipso iure
 obligati etiam sine scientia pro tert. in
 l. in pcedijs. ff. quib. mo. pl. facti. contra
 h. ita limitat et declarat. Jaf. in. d. l. itē
 quia. in. iij. col. ¶ Sed indicio meo
 ille tert. non probat hoc. Nam tert. ibi
 simpliciter dicit q. fructus qui nascuntur
 in pcedio locato intelliguntur tacite
 obligati domino fundi etia si de hoc
 non fuerit cōuentum: probat ergo ille
 tert. solum q. fructus sunt tacite obliga
 ti: non autem probat q. non requiritur
 scientia domini pcedii prout regulariter
 ferri requiritur in pcedijs rusticis: vt ha
 betur per glo. 2 doct. in. d. l. c. l. certis iuris:
 nec ille tert. in. d. l. in pcedijs. est super
 uacuum in sua decisione q. dubitabile
 erat an fructus qui non erant illati et
 inuncti in fundum: sed ibi erant nati ta
 cito essent obligati ratione ergo istius
 dubitatiois tollēde fuit edit^o ille tert.
 2 sic non est sine virtute operadi vt des
 claret. glo. in. l. si feruus communis. §.
 locati. ff. de fur. in gl. in ver. conuenit.
 2 q. etiam in terminis. d. l. in pcedijs. re

quiratur scientia domini tenet gloss. in
 l. si nō inducta. in gloss. j. C. in quib. cau.
 pign. facti. contra. ¶ Hecio ergo vt
 dere vnde. Jaf. in. d. l. item quia. extra
 bas suam limit. scilicet q. in fructibus
 natis in pcedio nō requiritur scientia
 domini: cōcludo ergo q. idem fit in fru
 ctibus quod in alijs reb⁹ illatis in pce
 dium rusticum. v. 3 q. scientia domini
 148 pcedii requiritur. ¶ Item subdit ibi
 Jaf. q. istud est intelligendum de fru
 ctibus naturalibus: secus autem de in
 dustrialibus: quia illi non sunt tacite
 obligati pro pensione pcedii rustici ita
 refert singulariter tenet Barto. in. l. si
 fiduis. C. qui po. in pigno. hab. in. ij. col.
 lum. in verbi. quero an habeat locum
 ista facta hypoteca? ¶ Sed errat Jaf.
 manifeste: quia Barto. in. d. l. si fiduis.
 loquitur de fructib⁹ perceptis per he
 redem mariti ex bonis olim mariti et
 dicit q. fructus naturales percepti per
 heredem mariti ex bonis olim mariti
 sunt tacite obligati pro dotē sed nō in
 dustriales pro tert. in. l. iij. C. ex quibus
 cau. pign. facti. contra. Hos autem
 non sumus in herede conductoris sed
 sumus in ipso conductore in quo nō est
 faciēda dicta differentia inter fructus
 naturales et industriales prout fit in
 herede: et ratio est quia res 2 bona he
 redis non veniunt in obligatione con
 tracta pro defuncto nisi sint res que
 immediate descendant ex bonis defun
 cti in ipsum heredem prout sunt fruct⁹
 naturales: qui licet ex bonis defuncti
 percipiuntur: tamen percipiuntur im
 mediate sine facto heredis sed fructus
 industriales licet percipiuntur ex bonis
 defuncti: tamen percipiuntur median
 te industria heredis et ideo illis non
 sunt obligati pro debito et obligatio
 defuncti vt dicit Barto. in. d. l. si fiduis.
 et habetur in tert. not. in. l. paulus. in
 princip. ff. de pigno. ¶ Nam vt dicit ibi
 gloss. in obligatione defuncti non veni
 unt bona heredis que nunq⁹ fuerunt
 defuncti: sed fructus percepti pro debi
 torem obligatum cum hypoteca expel
 la vel tacita sine sint naturales 2 in
 dustriales veniunt in obligatione 2 hy
 poteca:

poteca: quia verum est dicere vtrosq⁹
 esse ipi⁹ debitoris vt est ter. in dicta. l.
 paulus. §. primo. qui loquitur in ex
 pressa hypoteca: et in tacita hypoteca
 est ter. in. l. tertia. C. in quib. cau. pign. facti.
 et. contra. et late ibi per Salt. de ma
 ter. ¶ Unde vera est cōclusio q. in. d.
 l. in pcedijs veniunt et censentur tacite
 obligati fructus percepti in fundo los
 cato tam naturales quam industriales
 domino ipsius fundi data eius sciens
 149 tia. ¶ Intellige tamen predicta do
 nec dicti fructus extant. Nam si essent
 alienati eorum pretium non venit et in
 facta obligatio: quia quādo sumus in
 actione singulari pretium in hypotes
 cartia non succedit loco rei vt est ter.
 et ibi Bart. in. l. prima. ff. de distrac. pig. et
 in. l. qui a debitor. in princip. ff. que in
 frau. credi. et in. l. si rem 2 pretium. ff. de
 peti. heredi. 2 sicut non venit in obliga
 tione pretium redactum ex fructibus
 ita et fortius non venit pcedium quod
 est emptum ex pretio dictorum fru
 ctuum vt est ter. in dicta. l. iij. C. in quis
 cau. pig. facti. contra. et ita etiam
 tenet Jaf. in. d. l. item quis. in. iiii. col.
 150 §. si. ¶ Tertio limita dictam regulā
 vt scilicet bona inuncta et illata in do
 mo cōducta sint tacite hypotecata pro
 pensione ita demum si probentur per
 locatorem fuisse inuncta et illata: et sic
 quos probandi incumbit ipi locatori
 alias autem per eum retineri nec peti
 possunt tanquam tacite obligata tert.
 2 ibi Barto. Bald. et Sali. in. l. si nō in
 ducta. C. in quibus cau. pl. facti. contra.
 2 adde q. etiam nō sufficeret solum
 probare inductionem 2 illationem: nisi
 etiam probetur ista qualitas scilicet q.
 inducta et illata fuerūt eo animo vt in
 domo essent perpetuo donec vniuersura
 esset conductio ter. est in. d. l. in pāis.
 §. primo. ff. in quib. cau. pig. facti. con
 tra. 2 ita tenet glo. in. d. l. si non in
 ducta et ibi Bartol. Bald. et Solice. quod
 tamen vltimum probabitur ex qualis
 tate rerum vt habetur in dictis iuris
 doctis 2 optime colligitur ex ter. in. l. des
 bito. ff. de pigno. 2 sic erit arbitrarium
 iudicis an bona inducta in domum cō

ductam fuerint inducta vt in ea essent
 durante locatione: puta si esset vnus le
 ctus 2 alia ex quibus solent ornari cas
 mere 2 instrumenta ad conficiēdi pa
 nē et similia. ¶ Quarto limita dic
 tam regulam vt non procedat in reb⁹
 famuli quia res famuli illate per eum
 in domum domini non sunt tacite obli
 gate domino pro seruitio famuli: quia
 famulus non dicitur conductor sed los
 cator: et quia de hoc non reperitur les
 ge cantum ita. nō. Bald. in. d. l. certis iuris.
 in. iij. q. ¶ Quinto limita regulas
 vt non procedat in reb⁹ de quibus in
 l. obligatione generali cum tribus les
 gib⁹. seq. ff. de pigno. quia sicut ille non
 veniunt in expresse hypoteca ita non
 debent venire in tacita: nam non debet
 plus operari tacitum quam expessum
 l. cum. ff. si certum petatur. ita te
 net Bald. in. d. l. certis iuris. in. vj. q. ha
 ciunt. nō. per Bartol. in. l. prima. C. que
 res pign. obli. pos. ¶ Sexto limita di
 ctam regulam vt non procedat in reb⁹
 alienis: quia ille inuncte et illate nō ve
 niunt in tacita hypoteca. Nam sicut res
 aliena obligari non potest expresse vt
 late per Barto. in. l. prima. §. primo. ff.
 de pigno. ita nec tacite arg. d. l. cū quid.
 et ita tenet glo. in. d. l. certis iuris. in hoc
 cōcludo q. in omnibus casibus in quibus
 res aliena potest expresse obligari
 quos notam. §. in. iij. membr. secunde
 partis numero. §. 6. 7. In omnibus
 illis potest etiam tacite hypotecari ar
 glo. d. l. cum quid. ¶ Sed dubitatur vtrū
 lister an ipso q. ille qui est dominus
 rei que per conductorem in domū con
 ducta inducta et scit et patitur illam
 inserti in dictam domum: videatur con
 sentire in hoc: adeo q. res illa censetur
 ex hoc tacite obligata pro pensione
 domus: §. not. in. d. l. certis iuris. tenet
 q. sic. ¶ Sed Jaf. de are. C. vj. Bald. et
 Sali. ibi tenent contrariū: videlicet q.
 taciturnitas non necat dominum rei ad
 inducendum in illa tacitam hypotecas
 nisi in hoc volens dominus interuenire
 vtrpua quia pateret quia obligari
 rem suam a debitore asserente illam es
 se ipsius debitoris obligantis per. l. i. in
 d. l. de fa. de fa. de pig. 2 h. p. 8

fine. Cad. velleia. et. l. i. c. si res alie. pi.
da. sit. i. in am opti. tenet etiam Bald. in
d. l. i. c. in qua. Sed primam opti. glo.
73. q. ad q. solo pro iolam sciantem
2 patientem dominus inducitur tacite
obligatio in re inuecta et illata tenet
Bartol. in l. que dotis. in vlt. colum. ff.
solutio matrimonio. 2 respondet ad alle-
gata per Cy. vt ibi per eum 2 istas opti.
tenet etiam Iacob. butri. in d. l. i. c. fine.
i. in am videtur teneret Alexan. in d. l. i. c.
qua. in primo colum. item etiam tenet
Bartol. in d. l. i. prima. §. primo. ff. de
pigno. 2 i. in am opti. tenet et Alexan. in
d. l. c. l. i. in ap. ad Bal. et ista opti.
videtur magis vera et communis. Et se-
ptima limita dictam regulam in mercibus
venalibus inuectis et illatis: quia
ille non veniunt in facta hypotheca: et
ratio est bona dicta facta hypotheca re-
stringitur ad qua inuecta et illata in
domum conductum et sic ad certum lo-
cum. d. l. c. l. i. iuris. cum. c. o. c. d. m. i. s.
supra in regula allegatis: et merces ve-
nales non ducuntur esse in illo loco ubi
ibi non sint vt perpetuo permansit vt
l. venditor. ff. de pigno. 2 ideo non veniunt
in dicta facta obligacione: et ita tenet
Alexan. in l. si conuincite. in principio. in
i. i. q. tertie partis principalis in versu.
item quicquid Bart. hic in d. q. tans-
sit an implet. ec. ff. sol. ma. iunctis. nos.
per me. §. in secundo membro secunde
partis. nu. i. ¶ Octaua limita regula
non procedat in instrumentis crediti-
stiliatis et inuectis per conductores in
domum conductum quia illa non com-
prehenduntur in facta hypotheca: 2
ratio est iam dicta in precedenti limi. 73.
quia non videtur illibata omnino 2 pro-
posito vt ibi perderio non dicitur dura-
tura est locatio sed solum donec crige-
tur credita in illis descripta merito non
conferuntur facte hypotheca vt dicit. l. i.
in vlt. limi. et ita tenent de. Cy. et Sa-
lis. in d. l. c. l. i. i. iii. q. 2 referet 2 re-
quisit Ang. de are. in d. §. i. te. si se. no.
in i. i. colu. in versu. quero inquilin. ec.
14. et 7. ¶ Nono et vltimo limitant aliqui re-
gulam predictam vt illa non procedat
in rebz minoris. x. an. inuectis 2 illi

latis in domo conductum in fine entis
ritate tertioz vel caretis quia illi no
comprehenduntur in facta hypotheca
maneta pro persone domus ita tenet
Dy. in d. l. c. item seruans. et Bart.
in d. l. item. qua. et plenius in l. si con-
uincite. in principio. in i. i. q. tertie partis
primo. ff. solu. ma. 2 Fulg. 2 Salic. in d. l.
i. c. in qua. et Salic. in d. l. c. l. i. iuris.
in i. i. q. et Imo. C. i. in d. l. i. c. non
stante in punci. ¶ Tamen contrarium
opti. 73. in consequentem actus per-
missi inducitur facta hypotheca legas
in l. i. c. vt minoris videtur teneret
tenet Bald. Angel. et Pan. de casu.
in d. l. item. qua. et dicit ibi Pan. de casu.
gratia opti. et equatidem tenet Bal. in d.
vlt. §. et vt plenius. C. de re. yto. actio.
et in d. l. finali. C. de legi. tunc. vbi dicit
istam esse communem opinionem et illi
etiam tenet Joan. andr. in add. Spe.
in i. i. d. de dona. inter vi. 2 vto. §. finali.
verficu. quid si mulier. et Bald. Angel.
Roma. et Alexan. in d. l. i. c. conuincite. in
princi. et videtur sequi Jas. in d. l. item.
qua. vbi refert quatuor opinio. et ma-
gis videtur adherere huius. 3. i. in et in
opti. magis late tenet comprobat et dicit
esse communem idem Jas. in d. l. i. c. §.
stante. in i. i. q. tertie partis punci. vbi
omnia referet: et ita tenendum puto per
fundamenta de quibus ibi per Jas. et
ideo ista limi. non est vera: et sic habes
regulam cum octo ampliationibus 2 to-
tidem limitationibus ec. ¶ Tertius casus
in quo inducitur facta hypotheca est in
bonis emptis et vsuris pro restitutione vsura-
rum secundum Bald. in l. penult. C. de
ter. pi. da. ma. mouetur per tert. in. c. c.
tu. de vsur. idem tenet Bald. in l. Lerecu-
toem. in i. i. q. i. colu. in versu. et dicit q.
pro vsuris. C. de eccl. rei iudi. allegata
e. quanquam de vsur. libro. vi.
¶ Sed aduerte q. in contrarium esse
communis opti. 73. q. bona vtriusq. ius
non sunt facte hypotheca pro restitu-
tione vsurarum ita tenet Jo. an. in d. c.
qua. q. in nouella et fede. de sen. in. con-
silio. eccl. i. i. sen. c. c. r. et in consilio. l. i.

¶ Ite non multum e. et dicit. c. cum
Bar. in l. ma. cel. us. in punci. ff. de h. es.
possessiones empte de pecunia fenebit
debent vendi 2 pccius iolui illis a qui
bus extorite fuerunt vsure. Nam istud
ide fieret si possessiones empte fissent
de pecunia licite acquisita: canesq. vis-
cent Jo. de ligna. in d. c. quam qu. vis-
cent et consiluisse pro dicta opti. dicit
tenet Anro. de bu. in. c. tua nos. de vsur.
inducendo tert. illum vt ibi per eum: et
idem tenet Laur. de rodul. in tractatu
de vsur. q. lxxvi. 2 Pan. in d. c. cum in
super glo. fi. 2 Domi. de. s. semi. in d. c.
quamquam. in punci. penult. colu. et
Anro. q. de signate in rupe. c. salubiter.
num. 13. vbi dicit hanc esse commu-
nem. i. i. a est tenendum: 2 sic ille. xii. ca.
sus non est verus. ¶ Quartum fidem
16. sit in bonis vicinijs: quando mater tris-
fuit ad secundas nuptias antequam
filijs suis pupillis alium tutorem fac-
tatis ordinari 2 ei reddat rationem ad-
ministratae futele et reliqua resurta.
¶ Nam talia bona secundi mariti et
sic vicinijs sunt facte hypotheca: pu-
illis 2 restitutione reliquoms vt et ter.
in l. i. c. quando mut. tute. off. iung. po-
tan. p. i. act. contra. ab. 2 ibi Bart. 2 Bal.
ita tenet Sosin. in cons. c. lxx. 2 volu.
diligenter. i. colu. in versu. confirmas-
¶ Iur hoc ec. ¶ Quintus casus
17. fuit in quo de iure introducitur facta
hypotheca est in bonis testatoris pro le-
gatis ad eos factis vt est tert. in l. c. co.
mu. de lega. 2 insti. de lega. in §. nostra.
et ista fit regula ad quam pone primo
tres ampliationes 2 postea fer limitas-
¶ Primo ergo amplia regulam
vt procedat non solum quando pro le-
gato datur actio: sed etiam quando co-
peteret solum officium iudicis: quia tunc
datur saltem utilitas hypothecaria ita
tenet Bar. in l. j. ad fin. ff. de leg. j. in i. i.
membro: quem sequuntur ibi Joan. de
lmo. Aleri. Jase. Alex. non per iura al-
legata per Bar. sed et alia ratione vide-
licet quod cum fideiussio accedat et 173.
officio iudicis vt per glo. 2 Bar. in l. c.

quis. §. i. quis pro co. ff. de solu. et per
Bar. in l. ma. cel. us. in punci. ff. de h. es.
tute. ergo etiam et accedit hypotheca: ca-
ratione qua bonis et arg. de fideiussione
ad hypotheca. vt est tert. not. in l. i. c. lega-
tu. in ff. de pigno. ita tenet Jus. in d. l. j.
ad h. ff. de leg. j. ¶ Sed subdit Jus. quod
istud fundamentum Imo. et Alexan. ibi
non placet quia illud procedat in fide-
iussione et hypotheca expressa solum
tenem loquimur in hypotheca generalit
cite inducta a lege: que no probatur co-
peteret pro legatis pro quibus solum
competit officium iudicis. ¶ Tamen ista dubitatio Jolo. videtur
leuis: quia si facta hypotheca expressa post
ten accedere officio iudicis ita videtur
dicendum in facta arg. cum. quid. qu.
si certum petatur. et probatur per tert.
in d. l. c. de lega. in §. primo. vbi
imperator dat hypothecariam omnibus
bus legatis nummo eorum natura
non respugnet: subdit in versu. cum
enim. quod sicut testator in tuo testame-
to potest cum vlt. hypothecam rerum
suarum dare ita placet imperatori faci-
tam hypothecam et dispositione sue
legis concedere: et sic in omnibus equi-
parat factam hypothecam inductam
per lege expressa hypothecam contra-
tor: tunc vnde non videtur faciendam dis-
ferentia inter expresse hypothecam
inductam a testatore et factam indu-
ctam a lege pro legatis 2 per consequens
etiam expressa potest accedere officio iud-
icis ad ea et facta. ¶ Preterea Sosin. in
d. l. j. ad fin. de lega. j. subtiliter defendit
decisionem Bar. et equationem ab fins
pignatione Imo. et sequuntur et fms
mat. quod vbi pro legatis competit sol-
lum officium iudicis ibi etiam facta
hypotheca accedat vt ibi subtiliter per
eum: et sic tam et ratione Imo. 2 se
quuntur vera et conclusio not. vbi pro
legatis competit solum officium iudic-
is ibi etiam facta hypotheca accedat.
¶ Secundo amplia regulam vt proce-
dat etiam si testator in testamento oblis-
gauerit in specie vnam rem pro lega-
to non obstante. lege finali. C. de pac.
6 ii

B. O. C. P. 2. D. 2

conuen. vbi habetur quod pousio hō
minis facit cessare pousitionem legis
quia dicta. l. fina. loquitur de remedio
extraordinario a lege introducto in des
sectum pousitionis hominis a quo bes
ne censetur recessum per pousitionem
hōis vbi habetur per gloss. docto.
sed dicta. l. prima. c. communi. de lega. in
trouit hypotecam factam & ex ea hy
potecarium actionem pro legatois factā
ordinarium remedium ad vbertorem
cautelam & ideo illud non cessat p. pousi
tionem reatoris ita tenet Bald. in di
cta. l. prima in tertia colum. in versicu.
quero si testator. Et istam conclusionem
tenet etiam Roman. suis singularib.
car. 17. colum. ii. in princip. licet de Bal
do non faciat mentionem de allegat
alia de quibus ibi per eum. ¶ Tertio
ampia dictam regulam vt procedat
non solum in rebus reatoris ratione
domini sed etiam in rebus que testato
ris non erant. sed ad heredem perne
runt per ipsum reatoris vt dicta. l.
prima in fine. c. communi. de lega.
¶ Nec mirum quia sumus in hypote
ca legali que etiam in rebus alienis
contrahitur vt. l. satis notum. c. in
visis causis pigno. facti. contraha. ita re
net Bald. in. l. cum res ad finem. c. si
elic. res pigno. da. sit. eandem opinio. te
net Angel. in dicta. l. prima in lectura
florentina dicens q. agēs hypotecarta
pro legato non habet necessario proba
re res ad quas agit fuisse in dominio
reatoris. sed satis est q. probet illam
rem peruenisse reatoris per tert. ibi
in versicu. in rebus quas a reatoris cō
sequitur est tibi in fine sed tantum
modo carum rerum que a reatoris per
uenierunt. Illam refert ibi Jas. in vlti
ma colum. in tertio not. sed de Bal. non
facit mentionem: & ita firmat Jas. q. v. 1.
Dy. assid. ibi intelligit solum quod ad
hoc vt legatarius consequatur immisi
sionem in possessionem: nō autem quod
ad auocandum rem per hypotecariam:
nam tunc secundum Barto. in. l. prima ad fi
nem res fuisse in dominio reatoris cū
in re aliena non possit cadere pignus.
l. fundus. ff. de annu. leg. sed ad hoc re

spōdet Jas. post Angel. quod imo ita
cūta hypoteca a lege inducta potest in
dici etiam in rebus alienis per dictam
legem satis notum cum aliis notatis
in titul. ff. in quibus causis pignus tu
§ c. contraha. ¶ 12. imita modo dictam
regulam: et primo vt procedat solum in
aliis rebus reatoris non reatoris: non
autē in re legata vt not. gloss. in dicta. l.
prima in versicu. in multis. et in dicta. §.
nostra. in versicu. hypotecaria. in iustit.
de lega. 2. dictas glossas sequuntur C.
mus et Barto. in dicta. l. prima in versicu.
cu. oppono res sua nemini. 2. Bald. ibi
dem in versicu. quero nunquid si testat
or legauerit et ibidem Jacob. butriga.
sed ibidem Salice. in versicu. nunc que
ro cum gloss. tenet quod cum vere domi
nium rei legate non sit penes legatari
um etiam dicta res legata potest dici
hypotecata vt ibi late per eum Angel.
de are. insitu. de lega. §. in. iiii. colum.
in glo. in versicu. hypotecaria tenet con
trarium vtz q. hypotecaria complet
solum in aliis rebus reatoris: non leg
gatis non autem in re legata: quia illud
quod dicit Salice. procedit solum an
re aditam hereditatem: nunc tunc non
potest peti legatum quia nondum est
cōfirmatum vt. l. si nemo. ff. de rebus tu
to. sed postq. hereditas est adita cum
tunc vere sit acquisitum dominium le
gatario vt. l. si tibi homo. §. cum seruus.
et ibi not. Barto. ff. de lega. 1. non potest
res legata esse hypotecata. l. nec pi
gnus. ff. de regu. iur. sed statim subdit
q. non potest malum dicere q. etiam post
aditam hereditatem res legata sit hy
potecata quia dominium quod habet
legatarius in re legata est de iure spe
ciali cum transeat in eū sine traditione
et sic contra regulam iuris. l. traditionis
fide. c. de pactis. et ideo videtur q. tali
casu etiam res propria possit esse hy
potecata argumen. l. in bello. §. si quis her
uum. ff. de capti. ¶ Sed aduerte quod
ita fuit opinio Barto. in. l. prima ad fi
nem. ff. de lega. primo de quo Azerti. non Jas.
in mentionem: que opi. vt refert Jas.
in. d. l. j. vlt. colū. communiter reproba
tur per modernos & tenetur prima opo

supra relata scilicet q. hypotecaria cō
petat contra alias res reatoris: non
autem inper re legata. 2. d. §. si ser
uum. per quem se mouit Barto. parum
facit: quia loquitur in dominio quod
quis habet sed reuocabilitatem: non pos
test compleri per prescriptionem: sic
per eam acquiri irrevocabilitatem: no
tur enim ibi quod ille qui habet domi
nium reuocabile potest illud stabilire
per prescriptionem 15. in legatario hoc
non est ita quia ei ab adita hereditate
sequuta agnitio legis acquiritur ut
demum irrevocabilitatem. l. si quis ita he
reditatem. 2. ibi gloss. ff. de conditio. ins
titu. ¶ Subdit tamen Jas. in dicta. l.
prima in vltima columina quod pro opi
nio Barto. potest allegari bonus text.
in. l. idem q. iuncta glo. 2. Barto. ff. qui
potio. in pigno. habet. vbi secundum eū
habetur quod res empta ex pecunia
pupilli efficitur pupilli de iure specias
suz: tamen potest esse et hypotecata: sed
ad hoc etiam potest responderi: quod
non est verum simpliciter quod res em
pta ex pecunia pupilli efficitur pu
pilli: sed hoc pendet ex electione pupil
litania si pupillus eligit velle dictam
rem emptam per tutorem ex pecunia
sua: est verus q. facta electione illa res
efficitur de dominio pupilli: secus au
tem si pupillus eligit velle suam pecu
niam & non rem: quia tunc illa non effi
citur sua et isto casu erit et hypotecata
tamē autē in primo q. eligit rē. ita ins
telligit gl. 2. Bar. in. d. l. idem q. 2. Bar. in
l. prima 2. secūda. ff. quando ex fact. tu. 2.
ita etiam no. Bald. in. l. si tutor. c. de ser
uo pigno. da. ma. 2. sic ille tert. non ob
stat commu. opinio. ¶ Secundo si
mita dictam regulam vt non procedat
in rebus hereditatis: quia ille non sumit
cite obligare pro legato sicut sunt res
reatoris vt not. Barto. in dicta. l. pri
ma in fin. c. commu. de lega. 2. dicit Jas.
de. are. insitu. de lega. §. primo in ter
tia colum. q. in teneris annis dum effert
docto. nouel? 2. voluisset praticare cō
trarium succubuit. Sed si post ser. mē
ses a die mortis defuncti 2. adite heres
ditatis heres non solueret legatari

beneficere fieri immisso ad instantias
legatarij in bonis heredis pro legato:
2. per talem immisionem constitueret
tur pignus pteritum sic est tert. in. l.
certa. c. vt in possessio. lega. 2. ibi Bald.
& Salycetus licet gloss. in dicta. l. pri
ma in fine. c. commu. de lega. aliter di
catur male secundum Barto. ibi 2. alios
docto. 2. ita etiam tenet Azerti. in dicto
§. primo in tertia colum. ¶ Tertio si
mita regulam 2. de clara q. dicta hypote
ca facta que competi pro legato ha
bet diuerfam naturam ab aliis hypote
catis: quia scilicet ab hypotece com
petunt in iudicio cōtra quolibet ex her
edibus vt. l. prima. c. si vnu. pub. her.
red. credi. vel de. pto pro minima parte
debiti tota res remanet obligata vt. l.
residuum. 2. l. q. d. de distrac. pign.
ita autem hypoteca que datur pro les
gato committitur actioni personali
qua heredes tenentur et sic ista actio
hypotecaria datur contra heredes ad
quos peruenit res reatoris sed testato
ris pro quibus sunt heredes ad simi
litudinem actionis personalis vt est te
nus in. d. l. j. in fi. istud est speciale in
legato vt vult ibi Barto. in pen. oppo.
idem sequitur ibi Bald. in. iū. colum.
in versicu. item not. hic q. hypotecaria. et
reddit rationem differentie q. scz ideo
in aliis hypotecis non fit dimissio quia
incipiunt in persona vni? pmissiois 2.
in sensu coniuncto: hypoteca autem
que datur pro legato tranfmittitur in
sensu diuisi. idem tenet Jas. in. l. cum
qui res in fin. c. de procurato. idem in
simili not. Barto. per dictam. l. j. in fine
in repetiti. l. si constante. in tertia que
stione. iū. partis principallis. ff. solutus
matrimonio. ¶ Quarto limita regulam
quando alie res reatoris non sunt les
gate alijs personis quia si alie essent
legate in illis non competeret alteri le
gatario hypoteca ne quod vni datur
alteri benegetur ita tenet glo. in dicta
l. prima in versiculo in multis. in versicu.
cu. hoc fit. vnde si vni esset legata certa
quantitas et alteri esset legata cer
ta species puta fundus. ille fundus nō
diceretur hypotecatus pro legato quā

titatis et quo alteri legat^r est ita vult dicta glo. ubi ita tenet Jaso. in d. l. j. vltima colum. pro quo allegat tertius opri-
 ma in l. si iudicium commissum. ff. de in poss. legat. 2. l. procurator. ff. penult. ff. de tribu. ¶ Et tamen intelligi debet quando legata non sunt relicta vitra vires hereditarias: sed vitra legata su-
 perint etiam alia bona testatoris: sed quando in bonis testatoris non erat nisi species legare: tunc in illa specie vtriusque legataris videlicet illius spes-
 ciet etiam quantitatis pro rata con-
 curre et debet per tertius no. in l. que-
 batur. ff. ad. l. falcid. ita dicunt Angel.
 2. Paulus ad casu. in dicta. l. prima. Quod
 dicitur Jaso. in dicta. l. prima dicit se
 non ponere pro constanti. ¶ Sed istam
 questionem late examinat Alexander
 in dicta. l. querebatur. 2. refert q. Bald.
 in l. si vero composita. ff. de testam. m. l.
 i. tenet contra opinionem. Angel. sed
 quod cum opinio. Ange. tenet Bald. in
 l. secunda. §. primo. ff. de condi. inde. et
 dicit Alexander q. opinio Ange. probat
 per dictam legem querebatur inder
 cendo vt ibi per eum: hanc opinionem
 ¶ dicit ibi Alex. 3. esse equiore. ¶ Quin-
 to limita regulam quando testator in
 suo testamento remittit dictam facis-
 tam h. potestatem introducit pro lega-
 tis: nam illam remittere potest vt tenet
 glo. in l. si vt in poss. legat. argumē.
 illius. l. 2. dicitam glossam approbat ibi
 Barto. 2. ita etiam tenet Bald. 2. Saly-
 cetus ibi 2. sequitur magis communi
 ter doctores excepto p. 2. Cy. in d. l. 1.
 2. quos reprehendit Bald. in l. prima
 in ferra colum. C. de his que pene no.
 istam etiam opinionem tenet Barto. in
 l. nemo potest. ff. de legatis primo. 2. ibi
 sequitur Alexander in quarta columna.
 ¶ 7. Sermo limita regulam in donatio-
 ne causa mortis q. licet illa solcat in
 multis equiparari legatis vt. l. secunda
 2. ibi per docto. ff. de legat. primo. C. de
 in hoc dissentit scilicet q. tacita h. potes-
 ta in dicta pro legato non censetur in
 dicta in donacione causa mortis: quia
 hoc non reperitur iure cautum vt has
 datur per Alex. 2. alios in d. l. 1. per

Ang. de are. insti. de dona. in prin. in d.
 colum. ¶ Sed viderimus casus est in
 mutante ad refectione nautis vel pro
 olincuris nauarum quia tali casu indu-
 ducitur tacita h. potestata in bonis ma-
 gistri nautis pro restitutione talis pecu-
 niæ etiam cū privilegio prelatiis alio
 non priorum creditorum vt est ter. in l.
 interum. cū. l. seq. ff. qui portio. in pig.
 habe. 2. ibi hoc no. Barto. qui etiã istud
 extendit ad pecuniam mutuatam pro
 refectione edificij vel pro quaciq. alia
 conseruatione rerum vt ibi per eum et
 est ter. glo. 2. docto. in l. prima. ff. in qui.
 cau. piguis taci. contra. 2. ita etiam
 vult 2. Alexand. in cons. c. xvij. vno quos
 dam 2. n. me. 2. vj. volumi. ¶ 8. Septi-
 midicimus casus est in pecunia pur-
 pillari mutuata ad rem emendam: q.
 res empta et illa pecunia est tacite h. p-
 potestata pupillo etiam cum privilegio
 prelatiis pro restitudo pecunie mu-
 tuate vt est ter. 2. ibi glo. Barto. 2. alii in
 dicta. l. idem q. ff. qui portio. in pignoi.
 habe. 2. istud est speciale in pupillo. Na
 pecunia alterius inuoluta expresse ad
 merces seu alias res emendas non ha-
 ber in dictis rebz tacitam h. potestates
 nisi de hoc per pactum expresse ius
 uentum fuerit: sed tantummodo habet
 privilegium in per sonali actione vt sci-
 licet in dictis rebz prestatat aliis cre-
 ditibus non privilegatis pretendē-
 tibus solam personalem vt. l. quod q.
 2. ibi gl. ff. de privileg. credi. ita 2. Bar.
 in d. l. interdam. 2. Bal. in l. quanis et
 ea. C. de pigno. 2. Bal. in l. quanis et
 in pig. habe. 2. Saly. in auten. quo iure in
 secunda questione. eod. tit. in quibus
 locis repobatur glo. in dicta autē. quo
 iure. que voluit contrarium scilicet quo
 res empte et pecunia expresse mutua-
 ta ad illam emendam essent tacite h. p-
 potestate pro pecunia mutuatata tra-
 net Alexander. in l. si cum dotem. §. fina.
 in penult. colum. in versu. postremo.
 Barto. ff. sola. matri. 2. q. dicitur est de
 re empta et pecunia pupilli q. illa sit
 hypothecata intelligi quando res ems
 pta fuit et pecunia pupilli per alium
 q. per tutorem: tunc enim illa res non

efficitur p. p. illi: sed solum in ea acqui-
 ritur et facta hypotheca. sed si res ems
 pta. est: per tutorem et pecunia pur-
 pillari tunc est in electione pupilli an ve-
 lit illi rem sanquam suam: An vero
 velit ibi restitui nam pecuniam et ita
 in re sua pro restitutione pecunie esse in
 di obligata tacite vt habetur per Bal.
 in l. si tutor. C. de seruo pi. da. ma. post
 glo. ibi 2. per glo. in l. secunda. ff. quas
 do et facturo. et veri. §. in. xv. casu in
 l. prima limit. numero. 138. ¶ 9. Octi-
 midicimus casus est in re empta et
 pecunia militie: quia illa res est tacite
 hypothecata pro restitutione pecunie
 militis et speciali privilegio sicut vi-
 dum est in pupillo in priorio preces-
 denti casu ita nota glo. in l. que minus.
 C. de pigno. 2. ibi Barto. et Salycetis
 2. etiam Salyce. in dicta. l. licet. in pri-
 ma et secunda opposi. C. qui po. in pig.
 hab. ¶ Non solum casus est in mi-
 litia empta et pecunia expresse mu-
 tuata ad illam emendam: quia illa mi-
 litia erit tacite hypothecata creditori
 mutuantii cum privilegio prelatiis: et
 hoc et speciali fauore vt est tertius et
 ibi notat omnes in l. fina. 2. in auten. ibi
 posita. C. de pigno. et privilegium pre-
 latiationis in hoc conceditur non solum
 respectu aliorum creditorum: sed etiam
 respectu dotis: quia scilicet creditor
 qui mutauit expresse ad emendam mis-
 litiam prestat etiam vtori dicti em-
 ptoris militie 2. fitis eiusdem repetē-
 tibus dotem. vt est ter. in dicta. l. fina. et
 in auten. ibi posita. ¶ Intellige tamen
 in quando dos esset posteriori credito
 predicto tunc enim ille creditor: cum
 illa sua tacite hypotheca privilegiata
 prestat etiam dori: secus autem si
 mulier in dote esset anteriori dicto cre-
 ditor: quia tunc mulier prestat etiam
 cuiusque privilegiato etiam si foret ex
 pta sola causa dimipiari vt. l. fians
 notum. C. in quibus casibus pign^r taci.
 contra. ita notat Bald. non. in tra-
 ctatu dotis in x. parte in xi. colum. in
 versu. xii. limita. de quo tamen dicam. in
 membro prioritatis. ¶ C. G. casus
 casus est quando debitor obligatus ere

ditori bona alterius puta sempionis q.
 sempionis postea licet fideiusor in
 dicto debito pro ipso debitore: nam tas-
 liter fidei iudicando videtur tacite appo-
 bare obligationem anrea factam de res-
 bus suis: tertus est et ibi notat Barto.
 in l. pomponius. §. primo. ff. in quibus
 causis pignus facti. contra. 2. Secus
 autem esset si sempionis prius fides
 iussisset pro dicto debitore: 2. postea des-
 titit: et tunc bona obligasset quia per an-
 tercedentem fidei iussorem non inducit
 tur tacita appobatio surse obligat-
 tionis suorum: bonorum vt est ibi ter-
 tus 2. tenet glo. Barto. 2. Bal. quod
 nota. nam licet propter istam non tras-
 tur tacita hypotheca: sed potius facis-
 tur appobatio precedentis obligatio-
 nis: quia tamen quasi in idem tendit
 idem placuit ponere. ¶ C. G. casus
 primus casus est quando quis obli-
 gatur et causa transactionis super ves-
 teri obligatione: non tamen animo non
 nandi: prium: sed simpliciter: quo
 casu non inducitur nouatio iurta les
 gne finalis. C. de nouationi. vel si fiat
 expresse circa nouationem iurta an-
 tiq. quom p. iur. hodie practici non a-
 rri faciunt. Nam si isto casu transgens
 non seruat transactionem potest con-
 tra eum agi primena actione. l. cum
 proponas. C. de pactis. et. l. fine apud
 acta. C. de transi. et. pro illa veteri
 et primena actione bona dicti trans-
 genti qui non seruat transactionem
 erunt tacite hypothecata: res eius est no-
 ta. secundum Barto. in l. finali. ff. in
 quibus causis pign^r taci. contra. l. is
 cet glossa ibi volucrit aliud: videlicet
 quod bona non essent tacite hypotheca-
 ta: sed quod retineri possent quasi obli-
 gata: sed glossa in hoc male loquuta
 fuit secundum Barto. ubi etiam videtur
 velle ibi Salycetis quod not. quia fer-
 quenter potest contingere. ¶ C. G. casus
 secundus secundus casus est in ter-
 minis dicti. l. fina. quando transi-
 tio facta animo nonandi: sed transi-
 gens per dolum transiit vel per dos
 lum transactionem non obstaturs

ta nota in l. actione. C. de transac. tunc enim in odium committentis dolus boni illius censetur facite obligata. Ita Bart. in dicta. l. si. in quibus causis pign. facti. contra. quod etiam est menti tenendum: quia potest in facto contingere. ¶ C. de summo tertius casus est: quando aliqua res specialiter designat pro prestatione alimentorum vel alterius annue prestationis: tunc enim ille fundus specialiter designatus ad hoc onus ceteris obligatus: ita notat Barto. in l. Lucius. ff. de ali. r. cib. leg. per tex. in l. i. eodem titulo. quem ita intelligit post quedam docto. loms bar. r. ita etiam tenet Bart. in l. fundus quem. ff. de annuis lega. vbi decidit qd si testator leget centum annua super tas in fundo quod ex hoc censetur ille fundus expresse obligatus: quia secundum eum tantum est dicere lego super illo fundo quantum obligum illum fundum vt probatur secundum eum in rubri. de rebus eorum qui sub tuto. vel cur. non alibi. vel supple. idem tenet Barto. in l. codicillis. §. in iustro. ff. de lega. secundo. ¶ Et predicta tanto fortius procedentur quando talis annua prestatio designat certo fundo esse solvenda in perpetuum: tunc enim insubstanti proceditur conclusio supra firmata: videlicet quod dictus fundus esset hypothecatus et quilibet possessor ad quem ille transiret teneretur ad dictam prestationem. l. haecenus. ff. de usufructu. et notat post eum in summa titu. de loca. §. que actio. versum. an tepenulti. r. vltimo. r. referet et sequitur Guido pape. in questione. 43. ad fi. et ita videtur tenere Joan. fab. in iustro. de actio. §. itez seruata. in vltima colum. vbi late prosequitur materiam et Cor. in consilio. cccxvi. primo volumine. in l. i. ra. §. r. p. r. ibi declarat r. firmat dictum Barto. in dicta. l. codicillis. §. in iustro. ¶ Sed aduertendum est quod Roma. in consilio. cccxviii. in casu postpositi thematis in primo argumet. tenet qd dicta oblatio fit specialis in causa alii mentorum vt scilicet speciale fit sanore alimentorum quod fundus expresse

se designatus ad eorum prestationem sit hypothecatus: hoc etiam extendit ad annuam pensionem quam summus pontifex constituit clerico super redditibus certe ecclesie: vt scilicet illi redditis r. bona ex quibus percipiuntur sint obligata pro dicta annua pensionem Pau. de castro in consilio. l. i. qua excoptiones in penultima colum. tenet qd res non sit obligata pro annuis prestationibus seu pensionibus impositis in bonis ecclesie: r. quod fit speciale in alimentis quod res designata pro illo eorum prestatione censetur obligata. l. i. et l. Lucius. ff. de ali. r. cib. leg. et ff. de l. i. in cap. ad audientiam. cl. l. i. in §. columna in versu. quinta conclusio. de rescrip. recitatis opinionibus Roma. r. Pau. de castro dicit quod forte opinio Pau. est verior. ¶ Ego puto tenendum quod nulla fit specialitas in alimentis: quia certi sunt casus in quibus insubstanti ducitur tacita hypotheca vt in titu. ff. C. in quibus causis pign. facti. contra. Inter quos non reperitur casus alimentorum. merito ille non censetur habere de iure tacitam hypothecam vt hoc arguuntur vtriusq. Barto. post dictum docto. l. obardum. in d. l. Lucius. facit tex. in iustro. de actio. in §. actionum. vbi enumeratur actiones bone fidei: r. alie que ibi non sunt numerate sunt stricti iuris: sic alimenta non habent ius tacite hypothecae nisi quando sint legata in testamentis: quia tunc habent tacitam hypothecam prout habent alia legata iuxta. l. i. C. communi. de lega. ita tenet Barto. in dicta. l. Lucius. r. in l. gano. ff. de annuis lega. Sed ratio predictae decisionis est quod certa bona fuerint specialiter designata pro alimentis seu aliis annuis prestationibus: tunc enim illa specialis designatio facit qd illa bona censentur obligata pro dictis prestationibus vt firmat Barto. in locis supra allegatis et maxime in d. l. fundus quem. ff. de on. lega. r. in d. l. codicillis. §. in iustro. ff. de on. lega. r. in d. l. Lucius. r. ita fuit etiam opi. glof. in dicta. l. Lucius. in glof. in versu. et redditu. ita puto tenendum cum non inueniam de

cisiones glof. r. Barto. reprobari per alios quem. ¶ Vigintiquartus casus secundum aliquos est in legitima debita de iure nature descendens in bonis ascendens iuxta. l. p. papinianus. §. quarta. ff. de inoff. testamen. et autem. nouissima. C. eodem titu. vt scilicet bona ascendentium sint facite hypothecata descendentibus pro dicta legitima eis debita: et itam opinio tenet Bal. in consilio. cxxi. condemnatus fuit quidam primo volu. vbi equiparat filios vtriusq. §. fulgo. in consilio. lxxviii. Bonacursus in secundum colum. ad fin. et Arcti. in consilio. cxxi. diligenter visis in penulti. colum. in princ. Eandem opinio. tenet Paul. de monte pteo in repe. l. in quartam. ff. ad l. falci. in colum. 49. nume. 17. vbi audacter dixit quod Alexander. qui ibi tenet contrarium errauit in terminis: et secundum eum ista opinio. probatur insubstanti fundamento: nam lex fasuet magis filios in legitima qd alios legataris: quia statim deducto ere alieno detrahitur legitima. d. l. papinianus. §. quarta. et filius dicitur creditor in sua legitima: et creditores preferuntur legataris. l. i. §. si vero. C. de iure debite. Cum autem quilibet simplex legatarius habeat bona testatoris obligata vt. l. p. i. C. communi. delegata. fortior videtur quod bona debeant esse obligata pro legitima. et dicit quod istud est suum fundamentum et alii docto. non probauerunt istam conclusionem: sed iuxta istud fundamentum ante eum fuit fulgo. in dicto consilio. lxxviii. qd fortasse potuit ipse non vidisse. Amen contrariam sententiam videlicet quod filius non detur hypothecaria pro legitima tenet Alexander. in dicta. l. in quarta. in septima colum. in versu. C. confirmo predicta. dicens non reperiri iure casum quod filius habeat hypothecata bona insubstanti pro legitima iuxta. l. i. C. de iure. ff. de distract. pigno. Idem tenet Alexander in consilio. lxxviii. cl. r. i. ff. de iure. in versu. Non obstat id quod dicitur de legitima. vbi dicit quod bona non sunt obligata pro legitima filij sed

solum pro ea filius habet conditionem et lege contra heredes vt est casus in §. ceterum. in autent. vt cum. de appella. cognio. et est communis opinio. in dicta l. in quartam. cum alijs allegatis ibi per Alexand. Idem tenet Alexander in consilio. cxxv. vbi titulo questione. vj. volum. in numero. 8. per allegata ibi per eum et in consilio. 94. duplicato per errorem numero. 13. et 14. septimo volumine. Idem late firmat insignis docto. d. Bulgarinus teneb. in quodam suo consilio. vbi diligenter considerato quod est impessum post quasdam suam dispositionem: quae incipit symptomis consudit testamentum quod consilium est subscriptio ad quedam consilium docto. Barto. Sostini qui idem consilium per optima fundamenta de quibus ibi. Ita etiam opinio. tenet Idem ceteris notis tatis facie le pumaris in consilio. cxxv. et ibi cit esse verior: et respondet ad fundamenta tenentium partem contrariam. et primo quod Bald. in dicto consilio. cxxi. non dicit quod pro legitima sint hypothecata bona et si diceret hoc non probat de iure: et ideo procedit fundamentum. §. factum per Alexandrum quod iure hoc casum non reperitur argumet. l. itam. C. de colla. et effo. quod ratio nec fulgo. sunt parum efficaces. Nam dum arguit a legataris ad filios quod ex quo legatarius habent hypothecam filij non debent esse deterioris conditionis: dicit ipse quod argumentum pro cederet data paritate terminorum quod do scilicet filij pro legitima haberent expressam voluntatem testatoris prout habent legatarii: sed quia legitima debetur ex dispositione legis non mislit argumentum de hypotheca concessa pro legato iuxta. l. p. i. C. communi. delegata. ad legitimam que non habet expressam voluntatem testatoris et quod ex hac ratione magis fauatur legatis cum legitime tenet Sylvester in l. i. scimus. §. repletione. in fine. C. de inoff. testamen. et sequitur Alexander in l. in ratione. la. si in princip. in vltima columina in versu. Item non est

Actur bene dicere. ff. ad. l. falcidiam. pro quo optime factis quia alimenta de iure multa habent privilegia vt per Bartol. in l. mella. in p. incip. ff. de ali. et cib. leg. 3. et tamen alimenta non habent factam h. potestatem nisi sint relicta in testamento. quia tunc habet h. potestatem sicut cetera legata vt per Bartol. in l. gatus. ff. de onus leg. et in l. Lucius. ff. de alimen. et cib. leg. et tunc dicitur fuit in p. cedenti casu. et tunc ita tenendum par. ¶ Quam tamen conclusio non limitat nisi ageretur pro supplemento legitime habito respectu ad id quod relictum fuit in testamento sicut non sufficiens ad legitimam iura terminos. L. omni modo. C. de inofficio. testam. sicut in testamento. ¶ Aliud etiam quod debet impleri censetur relictum vt in nota. que dicitur Bald. in l. hac edictali. columna. in. verfic. et primo quero. C. de legum. nupt. quia tunc sic ut pio aliis relicta competat tacita h. potest. dicta. l. prima. C. communia de leg. 3. ita et pio supplemento legitime hoc modo debitor: ita tenet Decius in dicto consilio. cccxxv. in fine. et de ne. Conclusio ergo supra firmata quod in legitima non sunt bona tacite h. potest. recata procedit. quando nullo modo lesio prima est relicta: sed petitur et dispositioe dicte. l. papinianus. §. quarta. et dicta autentici. nouissima. et ff. de iur. iud. casus non est verus. ¶ Non reperio alios casus in iure expressos in quibus datur tacita h. potest. nisi duos alios quos vide infra in tertia parte p. incip. p. in primo membro numero duodecimo et deinceps: quos oblitus fui ponere hic idcirco eos supple. hic quamuis non sit proprie dicta h. potest. in eis. sicut tamen quod per statuta possit induci etiam in aliis casibus. sicut enim potuerunt leges ciuiles introducere h. potest. in casibus predictis ita et statuta municipalia possunt etiam in aliis casibus introducere iura tertium in. L. omnes bonis. ff. de iust. et iure. et quia sicut pacto potest h. potest. induci ita et statuto: quia quod potest fieri

per pactum arguendo affirmatiue potest etiam fieri per statutum. L. non inu. possibile. et ibi Bartol. et docto. ff. de pactis. et gloss. in rubrica. C. de derte. decem. libro decimo. et ita firmat Bartol. in l. fima. C. de iure rei publice. libro. et c. 3. per plura alia ita tenet in consilio ceteri. circa presentem secundo volumine 165 prima colum. ¶ Insuper et declarata tenent presentis quarti membri huius secunde partis in quo tractatum quod in tacita h. potest. est notandum quod in tacita h. potest. veniunt bona presentia et futura et etiam nomina debitorum tam presentia quam futura vt per Bald. in l. prima penul. colum. ff. soluto matrimonio. et in l. hac edictali. §. omni bus. post Cynum ibi. C. de iure. nup. et in. l. vbi adiac. ad finem. post Jaco. de rou. ibi et Cen. C. de iure do. et ita etiam tenet et corroborat Salicetus in l. fima. C. de res. pigno. oblig. post sequendo in hoc opinio. primam glossarum et res probando opinio. Joan. glossatoris et ita etiam tenet Roma. in singul. 4. 6. car. 5. et ita videtur verior: et communior opinio de iure quicquid in contrarium vult h. Bald. in l. tertia. C. de heredi. actio. vbi voluit quod in tacita h. potest. ca. veniant presentia tantum: et in. l. iij. C. de priuileg. sibi vbi dixit esse speciale in sico quod in tacita h. potest. eius fauore veniat futura: quia (vt dixi) tenendum est quod in tacita h. potest. veniant bona et nomina debitorum tam 166 presentia quam futura. ¶ Et 33 dubitatur quid dicendum sit de pecunia an scilicet illa veniat in tacita h. potest. ca. Et videtur dicendum quod sic per textum et ibi Bartol. in. l. cum habes nam. §. finali. ff. de pigno. vbi dicitur quod in generali obligatione bonorum venit pecunia: tamen Bald. in l. ceteri iuris. in. vj. questioe. C. loca. tenet quod nec merces nec pecunia veniant in tacita h. potest. ca. talia non videntur inesse tacite h. potest. propter ceterum motum. l. debitor. ff. de pignori. cum aliis allegatis per eum. Idem videtur tenere Alexander in dicta. l. cum tabernam. in apostol.

ad Bart. ratio rationis est: quia pecunia dicitur semper venalis et parata aliter rationi. l. 7. pro. §. leg. au. ff. de leg. in. 2. no. Bald. in l. fima. ad finem. C. de cõ p. n. 2. sequitur Alexander in l. genera li. §. v. et ff. de usufruct. de lega. 3. pro. p. n. non videtur esse in certo loco. ¶ Tamen est aduertendum quod predicta sunt intelligenda in tacita h. potest. ca. de qua i. dicta. l. ceteri iuris. que est restricta ad certum locum videlicet ad domum locatam et in illa militat ratio assignata per Bald. in dicta. l. ceteri iuris. in sexta questioe. q. pecunia 2. et res venales nõ videntur esse in domo locata cum sint venales vt per Alex. in d. rum in locis preallegatis: sed in alia tacita h. potest. ca. extra terminos dicte l. ceteri iuris. 2. nõ non restricta ad certum locum vt patet in casibus vigintrif. supra enarratis: quia in illis cessat ratio restrictionis predicte dicendum videtur quod pecunia comprehendatur sicut comprehenditur in generali h. potest. ca. expressa dicta. l. cum tabernam. §. fima. argumento. l. cum quid. ff. si certum petatur. 2. facit quia etiam in tacita veniunt nomina debitorum vt dixi supra et habetur per glossam et docto. in dicta. l. tertia. C. de hereditate. actio. 2. per Paul. de castro in consilio. cccxxv. notandum primo. et non videtur ratio differens inter pecuniam et nomina debitoris: et quia lex parificat tacitam expressam et scilicet in vtraque veniat bona presentia et futura. d. l. hac edictali. §. omni bus. cum ergo veniat omnia bona ergo venit etiam pecunia: quæ appellacione bonorum venit etiam per eum. et l. prima 2. ibi nota. Baldus et Salicetus. C. de usufructu. et propterea concludo quod licet in tacita h. potest. ca. de qua in dicta. l. ceteri iuris. nõ veniat pecunia per rationes adductas per Baldum et Alexandrum: tamen 167 in aliis casibus h. potest. ca. sic. ¶ 2. doct. sibi non in materia tacite h. potest. ca. standum est quod statim statuto quod instrumenta confessionata vel quarens sigillata debeant executionem paratam

tale statuto militabat etiam si petatur executione vigore instrumenti et quo relinquitur tacita h. potest. ca. ita communiter concluditur vt habetur per Bartolum Baldum et Larius Zmol. in l. prima ma. ff. de his que in rebus. de len. et per Bald. in l. ynicia. §. 2. vt plenius. C. de re iud. et in l. ad probationem la prima. C. de probatio. 2. ita tenet Bland. in l. iij. §. 2. quod ser. in vltima columna. ff. de p. n. et licet loquatur in supradicta pecunia id est in tacita h. potest. ca. tenet Baldus non in sexta parte in septimo primo loci in prima colum. Subdit tamen quod vidit esse consilium quod dicta consilium opinio. procedat quando agitur via executionis vigore tacite h. potest. ca. contra ipsum principalem nominatum in instrumento: ita dicit esse de mente Bald. in l. prima. C. communia de lega. ¶ Et istud idem est etiam quando datur executione instrumenti in quo est expressa h. potest. ca. quia illa datur solum contra principalem debitorem et eius heredem non autem contra tertium possessorem vt per Benedic. etum de baris de aretio in tractatu quarentis: et in columna trigesima 2. secunda. verliculo descendam nunc ad. et ita tenet Baldus et Angelus in l. secunda. C. si aduersus credi. Baldus in l. hac edictali. C. de securis nuptus. et in l. i. pro. C. de iure dot. Bartol. in repetitione. l. tertia in quarta questioe. C. de pignori. Angelus 3. mol. Alexander. et alij in l. prima. §. si heres. ff. ad. rebellia. ff. in capitulo cum super. in sexta colum. 2. na. in verliculo et nota quod tertius. de re iudicata. Et hanc conclusionem quod scilicet executione concessa per statuto habeat etiam locum quo ad h. potest. ca. faciam virtualiter subintelligam in instrumento firmat Alexander in consilio centesimo vigesimo sexto repetitus numero septimo et per totum in sexto volumine. Et per ista sum expressus de h. potest. ca. tacita.

Tertia pars principalis.

Enio nunc ad tertia pars
tem principalem tractat
in qua tractandum est de
pignoriibus. Et pro intel
ligentia primo premitres
dij est quod quadruplex
est pignus. Primum pignus est con
ventionale quod est parium concen
tionale procedit de quo est glo. magistra
et ibi clarus per Bar. in l. i. in pnci. ff. 1
de pigno. actio. Secundum est pi
gnus legale quod facit a lege conis
6 fuitur. l. certi iuris. C. loca. 2. in fin. de
actio. §. item feruliana. cum alijs casibz
notatis. §. in quarto membro secunde
partis. Tertium pignus est pignus 7
pretorium quod constituitur quando
nulla precedere sententia diffinitiva
proceditur contra reus in contumacia. 8
2 fit immisso et pmo decreto in bonis
debitis. iura. l. si vnus. ff. de bo. aut. 9
fudi. possit. Quartum pignus est pi
gnus iudiciale quod constituitur qua
10 do precedente sententia diffinitiva p
et e recitise fit immisso in bonis de
bitis condemnati et pmo decreto.
vt. l. a dno pio. per totum. ff. de re iudi. 11
Actio etiam istud quandoqz appellatur
pretorium. vt. l. C. de pigno. pign. et ra
12 tione. quia vtriusqz expeditur a iudice. 2
I. suo loco dicatur in quibus differat p
13 gnus pretorium et iudiciale. Sicut
ergo ista pars continet tria genera pis
14 gnorum obmisso legali de quo iam dis
ctum est. §. in quarto membro secunde
15 partis. Ita dividitur ista pars in tria
16 membra. In primo membro videbimz
de pignoriibus et hypothecis conventio
nalsibus quomodo scilicet 2 quibz ver
17 bis constituantur et per quos. In secun
do tractabitur de pretorio pignore. et
18 in quibus differat pignus conventio
nale et pretorij. In tertio tangetur de pi
19 gnore iudiciali.

Summarium.

- 1. Res reale constituitur per pignus: 2 hoc est speciale in pignore. 2 quare.
- 2. Pignus conuentionale potest inter ob

senes constitui: 2 per literas.
Pignus conuentionale quibuscunqz
verbis contrahz potest et sine scriptis
ra. Item in quacunqz obligatione pot
contrahi: Item potest constitui pro to
tempore 2 pro parte temporis. Item
de nocte: 2 pro quacunqz causa. 2c.
Hypoteca constituitur per pactam inis
tum inter debitorem et creditore: quod
licet alienare rez debitoris.
Hypoteca constituitur per verbum mu
tuo.
Subscribens contractum vel scriptum
ram in qua res sua est obligata dicitur
pignus constitucere nisi subscribat se
tanqz testem.
Pignorum suam possessionem: vtens
do verbo possessionem intelligitur is
l. pleno iure pignoriare.
Pignus vel hypoteca an possint acce
dere obligationi nulli et inefficaci.
Pignus vel hypoteca non constituitur
suz nisi aliqua obligatione precedente.
Hypoteca introducta a lege in bonis
paternis pro administratide facta per
patrem in bonis filij dupliciter consi
deratur.
Actio pignoratitia directa que datur
debito quando nascatur.
Actio semel nata non potest iterum
nasci.
Filiusfamilias imo et feruus pro nes
gocio et causa peculiaris si liberam hab
beant administratione possunt res pes
ciliares pignori dare.
Filiusfamilias potest cedi sine principalit
cuius sit effectus talis cessio.
Hypoteca potest remitti pacto debitor
principali non satisfacto.
Hypoteca potest legari per testatorem.
Retentio an locum habeat vbi ipa hy
poteca nulla est vel saltem viciosa.
Accedens pignori an dicatur pignus.
Pignoriatio vnus rei pro alia an sit va
lida.
Tenditio vnus rei pro alia an sit va
lida.
Tenditio vedens rem alteri obligat
a offensus illam esse liberam et nemini
obligatam pena falsi tenetur: diffinitio
lans autez tenetur crimine fissionis?

- 22. Pignora data locatozi in contractu loc
cationis an per reconductionem cen
seantur repetita.
- 23. Contractus pignozis dicitur nomina
tus.
- 24. Hypoteca in instrumento non adiecta
an per notarij et suo officio possit sup
pleri et apponi.
- 25. Clausula in instrumentis et contractis
sup apponi solite an semper subintelli
gantur.
- 26. Substantialia et naturalia contractus
que dicuntur.
- 27. Pignoriatio vel hypothecatio facte p
toto tanto debito quod nulla sit spes iuris
nis potius dicitur alienatio qz pignoz
ratio.
- 28. Statuto dicente quod quilibet teneas
rei facere describi res suas in estim
an creditor teneas res pignozatas des
scribi facere: et sub qua forma.
- 29. Res pignozata qualiter dicatur a cre
ditore possideri.
- 30. Fructus rei pignozate quo casu cedat
creditori.
- 31. Creditor turbatus in possessione rei pis
gnozate habet interdictum vti possi
detis.
- 32. Creditor habens castrensi pignozatus
potest exercere iurisdictionem.
- 33. Debitorem possidere rem pignozatam
quod ad effectum vsucapiendi qualiter
sit intelligendum.
- 34. Creditor qualiter dicatur pignus pos
sideret qualiter debitor.
- 35. Hypoteca conuentionalis per quas
personas possit vel non possit consti
tui.
- 36. Pignus non constituitur mandato nis
si sit ad hoc speciale.
- 37. Obligatio conditionalis purificata co
ditione retrotrahitur nisi obliet deses
ctus rei vel persone.
- 38. Regula quod rati habitio retrotrahit
2 mandato comparatur pluribus caus
sis limitatur.
- 39. Obligatio pignozis an possit alieni qri
per alterum.
- 40. Rei venditio differ ad hypoteca.
- 41. Pater an vt administrator legitimus si
li accipiendo pignus vel obligatio

acquirat vtiliter hypothecariam filio.
Pupillus an possit rem pignori dare.
Aditus alieni pecuniam pignori suo pro
pio nomine et pro ea accipiens pignoz
non acquirit hypothecam domino pecu
nie sed sibi multanti.
Administratores ciuitatis an possint
obligare bona ciuitatis quado p ciuis
fate accipiunt aliquam pecuniam.

Tertie partis primum membrum.

Sciendo itaqz primis
membrum in quo vis
dendum est de pigno
re 2 hypoteca conuen
tionalis. primo inuesti
gandum est quomodo
2 quibus verbis cons
tituatur pignus vel hypoteca conuen
tionalis. deinde per quas personas co
stitui potest vel non. primo itaqz nos
sandum est qz licet alia iura realia non
constituatur solo consensu: sed requi
ratur traditio. vt. l. traditioibus. C. de
pact. et. l. iij. §. 2. l. l. partem. in pnci. ff.
quemadmo. ser. am. i. tamen speciale
est in pignore per quod etiam ius rea
le constituitur: vt. l. pignozis. ff. de pi
gnoz. l. pignozis. C. eodem. vt. nudo co
sensu constituitur: vt. l. si tibi. §. de pi
gnote. ff. de pact. et. l. et ibi no. Bar. ff.
de pig. ac. C. Et ratio est secundu Bar.
in d. l. q. constituitur pignozis est modi
ci pignozis. et similis ratio est in l. si
C. que res pigno. pos. Sed Bal. in d. l.
traditioibus. vt. l. si tibi. §. de pi
re. 2c. in. iij. col. assignat aliam rationem
videlicet qz si cōuenio hypotece no p
diceret ius reale: alis mibi operaret
cum ins personale inist et preambulo
contractu cui hypotece adiectur. cum
ergo hypotece non pariat personale
merito parit realem actiones alis esse
frustra. sed promissio facta in contractu
circa dominium non est frustra: qz illa
parit actionem personale contra p
mittentem: sed quo ad dominium exp
ctatur traditio. et itam etiam rationes
tenet ibi Sal. et sequitur Galo. Et sic
habet quod pignus constituitur solo

2. consensu. ¶ Item constituitur pignus conventionaliter inter oblientes. v. l. cre ditore. s. si. de pigno. et ideo etiam per epistolam. contra. ibi potest et non vicias tur. licet non sit in ead. des. consil. v. l. cum f. bernam. s. idem querit. et ibi Barto. ff. de pigno. 2. Bald. in. consil. C. in. s. quibus. in. i. columna in versu. vtrum pignus. ¶ Item constituitur quibusvis verbis 2 sine scriptura. vt est text. in l. contrahitur. ff. de pigno. et text. et ibi Bald. in. l. in. princ. C. que res pigno. ob. post. ita quod ad eos fit sitationem improba. verba sufficiat in tantum quod verbum deus quod de sui natura importat translationem do. minii. vt infra. de act. in. s. sic itaq. et verbum consigno et concedo dum mos. do subiecta materia non repugnet. im. portant constitutiones pignoris. vt per Soz. in d. colu. reu. circa primum. in secunda columna primo volu. ¶ Item constituitur potest in quatuor obligatio. nes. videlicet tam pura quam in die vel sub conditione. 2 sine procedat obliga. tio sine sequatur et tam pro toto debito quam pro parte. et tam pro sua obliga. tione quam aliena. 2 tam p. ciuili obli. gatione quam pro naturali tantum vt est text. plenus in l. res hypothec. ff. de pig. ¶ Item potest constitui pro toto re. p. 2 pro parte temporis. v. l. item si de. ratum in princ. cum glo. ibi. ff. in. mo. pig. vel hypothec. sol. Et non solum pro debito pecuniar. sed etiam pro alia causa. puta si de pignus alium vt pro me fideiubeat. vt l. rem alienam. s. ff. de pigno. actio. ¶ Item potest consti. tuti etiam de nocte. vt est gloss. in l. mo. re. ff. de fer. sicut ceteri contractus. vt est text. 2 ibi per doct. in l. non minor. C. de transact. ¶ Item potest constitui in rebus alibi sitis. et quo ad hypotec. coram soluetur debitor solum in loco contractus. vt per Bald. in l. secunda si. C. man. ¶ Item potest constitui pi. gnus in testamento. vt not. Barto. in l. non est mirum. per illum text. ff. de pig. ac. ¶ Item constituitur pignus sine hy. poteca per pactum inuim inter cre.

ditorem 2 rebitorum. quod licet cre ditore sit. h. nate aliquem rem pro. ue. cres ditore. non est hoc p. cre intelligitur illa res obligata creditore. text. et ibi no. Barto. in l. tertia. s. in. l. ff. qui po. in pigno. habet. et. ff. qui po. in l. creditore. in. sine p. in l. et. C. de pi. gno. per dictum. s. in. quem dicitur non esse ab. ¶ Similiter dicit Baldus per licentiam datam creditore 2 in. grediendo propria auctoritate aliqua bona debitoris. Nam per talem licen. tiam consentur illa bona obligata ip. si creditore. in quod illa non fuissent et p. esse obligata. ita dicit ibi Bal. per textum in dicto. l. tertia. s. sine. 2 ita res fertur et sequitur Alexander. in dicto. s. sine. in. apost. ad Barto. ¶ Item cons tituitur pignus vel hypotheca per illa verba videlicet mutuo mihi decem sis per l. i. libro. vel super ista re. vt per Barto. in l. codicillis. s. instituto. ff. de lega. secundo. et faciunt not. per Barto. in l. fundus quem. ff. de annu. lega. et per Baldum in l. prima. C. commu. de lega. 2 per cor. in consilio. c. c. re. l. secunda columna primo volumine. in l. t. era. g. 2. b. ¶ Item constituitur pign. si quis subscribat contractum vel test. puram in qua res sua obligatur. Nam est hoc videtur obligationi consentire. text. et ibi not. Barto. in l. fideiussor. s. primo. ff. de pigno. post gloss. ibi. ¶ Similiter si quis fideiubeat pro eo qui re. suam pignus obligauerat. nam et hoc est setur approbare obligationes p. in. de re sua factum. secus autem esset si obli. gatus et hypotheca de re fideiussoris sub. sequeretur post fideiussorem. textus est in lege si gratuitam. alias incipit componens scribit. s. in. ff. in. quibus cas. pignus vel hypotheca. text. contra. hatur. Et sic est ibi tertius. quod quis fideiubendo consentit approbare 2 con sentire. de quo tenet Baldum est. vt habetur per glossam Baldum et Sal. etiam in lege exceptione. C. de emctio. nibus. ¶ Intellige tamen predicta nisi quis subscriberet se tanquam testis. quia per

talem subscriptionem non censetur ap probare obligationem 2 hypothecam de re sua factam in scriptura. text. et ibi Bar. post glossam in l. i. de pigno. actio. De qua tamen decisione late dictum est vt habetur per Barto. Alexander 2 alios in l. que dotis. ff. soluto ma. trimo. in. i. in. p. m. s. queritur modo in materia de nullius questionibus. ¶ Et primo queritur si quis pignus vel suam possessionem vtend. hoc ver. do possessione intelligatur pignosare rem pieno iure. et sic respectu possessio nis et proguetatio. Et dicendum est q. siue et tertius in l. prima et secunda. C. si pig. da. fir. et no. gloss. in dicto. l. prima. in versu. possessionem. que erpos. ut id est p. nam proprietatem. et ibi de hoc not. Bald. et facit quia inter. dum poss. ff. o. capitur pro proprietate. vt lege interdum. ff. de verborum signi. ficatione. et ita refert et transi. Alexander in lege si rem aliquam. in penult. ma. columna in versu. extra glo. Barto. in l. i. de acqui. re. da. possessione. ¶ Et se. cundo queritur an pignus vel hypo. teca possit accedere obligationi nulli vel inefficaci. Et dicitur dicendum est quod non. vt est glo. no. cum qui transi. eunt ibi Bartolas et alii in lege secun. da. in glo. finali. ff. de conditione ob. tur pem causam. et not. Jason. in l. et. bis. ff. de conditio. ne. debiti. vbi et hoc no. et paria sunt aliquid esse nullum de ius. re vel ineffic. et multa ad hoc cum in. l. idem Jason. in l. finali. ff. de officio i. eius cui manda. est iur. s. et idem Jason. in l. si dari. ff. de verborum obliga. tione. ¶ Et ratio istius decisionis est. quia hypotheca vel pignus constituit non pos. set. nisi aliqua obligatione precedens. text. et tertius. 2 ibi no. Bartolas in l. contra. p. tur. ibi propter aliquam obli. gationem. ff. de pignobus. paria au. tem sunt nullam obligationem prece. dere. vel aliquam sed nullam vel ineffi. caci. argumentum. l. quoties. ff. qui fideiuss. cogantur. et l. quarta. s. con. demnatum. ff. de re iudicata. Et quod

ab initio hypotheca constituit non possit sine principali obligatione est tertius. v. l. ibi not. Barto. in lege fideiussor. obliga. rian. princ. pro. ff. de fideiussor. et tenet Alexander in consilio. c. p. y. in. animad. uersis numero. r. r. sexto volumine. ¶ Et hoc habet obiare predictus tert. in lege cum opoat. s. in. l. i. C. de bon. que liber. vbi habetur vt hypotheca in. ducta a lege in bonis paternis pro administratione facta per patrem in bonis filii incipiat tempore inchoare administratione. et sic videtur incipere ante obligationes periculis. Item qua. patet incipit obligari demum post ma. iam administratorem. quia responde tur ad hoc secundum Bald. et Salice. post p. c. ibi quod duplex est obligatio principalis quia pater tenetur filio. vna scilicet generalis et p. me. n. a. qua pater obligatur filium cum incipit ad. ministrare. quia et tunc obligatur re. sili filii scilicet facere et bene res filii admi. nistrare et sine fraude quantum ad sum. m. utilitatem et hanc non precedit hypo. teca sed subsequitur. Altera est specia. lis et secundaria que incipit et mala administratione vt est glo. p. s. ff. est. eius. tem. et. s. si apud. et. l. si duo. ff. de pos. et. s. i. in tempore antecedit hypotheca. et sic verum est dicere quod omnino ali. qua obligatio principalis antecedit hypothecam et hanc intelligendam ser. fert 2 sequitur Socius in q. i. i. ff. quarto volumine. columna quinta. in. versu. et facit ratio. ¶ Et pro ceteris bonatione predictorum sciunt not. per Bartholum in lege si rem alienam. s. omnis. ff. de pig. actio. vbi querit quid do nascatur actio pignoratitia directa quod tenet debitor. et concludit quod nascatur tempore solutionis debiti. sed quod nascatur et contracti dudum ante celebrato et sic non nascatur bodie ex materia antiqua et idem dicit in m. ius. tuo reconciliato et consumptione vt te. ge nam et si tur. et lege si a furioso. ff. si certum petatur. et in actione iurele. vt l. si tutor. in fine cum lege sequenti. ff. de tute. et ra. di. 2 in actione ex stipula

sa pro dotem. l. si constante. §. primo. ff. soluto matrimonio. et plura alia addu-
citur ibi per eum. ¶ **¶** Dum ergo dicitur
q obligatio hypothecaria non oñitur an-
te principalem obligationem suppleri
debet vel ante contractum celebratum
et quo postea oñitur ipsa principalis
obligatio et ista videtur melius intelli-
gentia et magis ex mente iuris proce-
dens quam illa Bald. et Salice. Cum
non vidatur iure probari q generalis
actio oñitur ab initio cōtractus: quia
illa que oñitur a principio est actio cō-
petens ad implementum cōtractus: illa
autem que competit sequuta mala
administratione dicitur ad damna et
interesse et sic ad diversum effectum q
competit illa prima. ideo non videtur
per eadem actio sed diversa. ¶ et sic
facta actio semel nata non potest iterum
nasci. l. si duo. §. finali. de arbi. et. l. si ita
quos stipuletur. et. l. si stipulantis. ff.
de verbo. obligatio. et not. Bartol. in l.
pompouius. la secunda in vtrima co-
lunna. versiculo de cōtra predicta. ff.
de negotiis gestis. Cōcluditur ergo q
vera est decisio q hypotheca non potest
constitui nisi precedat contractus vali-
dus et aptus ad obligationem produ-
cendam: et q quando obligatio princi-
palis est nulla. vel inefficax illi non po-
test accedere hypotheca. ¶ Et ex hoc in-
fertur q sicut obli. siliū familias in mu-
tuo est inefficax iuxta totum titu. ff. et
C. ad nacedo. et similiter fideiusilio seu
intercessio mulieris propter beneficium
velletianū iuxta totum titulu. ff. et C. ad
velletia. Ita et obligatio seu hypotheca
accedens dicte principalis obligatioi
est invalida et obliat exceptio pñot
obliat princip. illi obligationi vt est ter.
in l. si nullus. ff. que res pign. obli. pof. 2
ibi Bartol. Intelligit famen et declara
predicta notabiliter pluribus modis.
¶ Et primo id quod dictum est in mu-
liere q sicut ex beneficio velletiani in-
tercessio per eam facta est nulla ita et
hypotheca est accedens q non procedat
quando mulier esset in aliquo debetrix
ipsius mariti. Nam non obstante velletia-
ano potest pro ea quantitate pro qua

est debetrix obligare rem suam pignus
ri pro marito vt est ter. et ibi not. Bart.
in l. prima. §. finali. ff. de pigno. ¶ Se-
cundo intellige predicta procedere
etiam quando non ipsa mulier vel si
lusuam. sed alius pro eam constituit
hypotecam vel pignus nam etiam sic
non valet hypotheca vt est ter. et ibi no.
Bartol. in l. secunda. ff. que res p. obli.
non pof. ¶ Tertio declara id quod
cum est de filiofamil. pedere. pterer
quam in causa peculiari. Nam pro ne-
gorio et causa peculiari tam filiusfam.
nisi q feruus si liberam habeat admis-
nistratioē possunt res pecuniare pis-
gnori dare vt est tertius. et ibi gloss. et
Bartol. in l. si conenerit. §. finali. cum
l. sequenti. ff. de pign. actio. et hoc quis
do obligatio sit in vtilitatem peculi-
aris autem si pro aliis negotiis: quia
tunc etiam q habent liberam admis-
nistratioē et obligaret res pecunia-
res obligatio non valeret vt est ter. et
ibi declarat gloss. 2 appobat Bartol. in
l. prima. §. primo. ff. que res pign. obli-
non pof. Nisi forte in concessioē libere
administrationis fuisset eis permissio
etiam facultas donandi: quia tunc in-
distinere dictas res obligare possent vt
subdit ter. in dicto. §. primo. et declarat
ibi gloss. ¶ Tertio queritur an licita
principio hypotheca vel pignus non pos-
sit constitui sine aliqua obligatione vel
contractu precedentetamen an postea
est constituta potest diuidi et separari
ab illa principali: et breuiter responde-
re q sic non potest cedi hypotheca vel
pignus sine principali. vt. l. iulianus in
principio. ff. de leg. tertio. et. l. grege. §.
cum pignori. ff. de pigno. et lege secun-
da. C. si pig. p. da. sit. et not. Bartol. in l.
fideiusso. obligari. in principio. ff. de si-
detur. Cum concord. ibi allegatis per
Alexandru. Cuius autem effectus sit
hoc hypotheca sine principali vide ibi
per Bartol. ¶ Et ex predictis inferunt
quod hypotheca et pignus potest remitti
quod licet debetum principale non sit
factitium et sic potest tolli hypotheca
remanens debito principali vt. l. si tibi.
§. de pignote. ff. de pactis. cum ibi ple-
ne not.

ne not. per gloss. Bartol. Alexandru et
alios et est ibi in hoc glo. ordinarie co-
muniter approbata que disputat an si
remissio principalis debiti vitiatu: vi-
tiatur etiam remissio hypothecae et glo.
distinguit q aut vitiatu remissio prin-
cipalis debiti ex causa que respicit
etiam pignus et tunc vitiatu etiam re-
missio pignoris: aut causa ex qua vitia-
tu remissio principalis debiti: non re-
spicit remissionem pignoris: et tunc li-
cet vitiet remissio principalis debiti:
tamen non vitiatu remissio pignoris: et
ita refert et approbat Soci. in d. con-
silio. rj. in presenti consultatione in vlti-
tima colum. in versi. primum est. quare
to volu. et isto casu habet locum requi-
la quod vtile p inutile non vitiatu de
qua. in l. prima. §. si stipulanti. ff. de ver-
borum obligatione. et per Bartol. in l.
grege. §. illud. ff. de fidei. quia obliga-
tio hypothecaria recipit separationem et
diuisionem a principali: et ita tenet
Socius in d. consilio. rj. ¶ Tres ex
predictis inferunt quod hypotheca pos-
set legari per testatorem sine principa-
li actione vel credito vt expresse not.
Bartol. in d. l. fideiusso. obligari. in prin-
cipio. et late firmat Alex and. in l. si do-
mus. §. finali. in quinta limi. ff. de lega-
tis primo reprobando ibi Paulum de
castro. et ibi hoc etiam firmat Jas. in
quinta ampliatione et Alexandri in
consilio. rj. vltis instrumente in ter-
tio volumine. ¶ Quarto queritur an
si obligatio hypothecaria non valet sal-
tem si locus retentioni: et videtur di-
cendum quod non per ter. in l. cum vi-
tiose. ff. de pigno. Tamen in hoc Bart.
in l. prima. §. primo. eodem titu. oppos-
uendo de. d. l. cum vitiose. soluit disti-
guendo q aut hypotheca non valet q
res non erat debitoris et tunc sic res
fictuatur debitoris vitium quod obstat
aut inuenit purgatum et datur res re-
tentio et habet locum. d. l. prima. §. pri-
mo. Vbi hypotheca non valet ex alia
causa vitiosa que non fuit purgata et
tunc non datur retentio et procedit. d.
§. l. cum vitiose. ¶ Quinto queritur an
illud quod accedit pignori dicatur

etiam pignus et breuiter dicendum
est quod sic per ter. in lege si conuen-
rit. §. si nulla. et ibi Bartol. ff. de pigno.
accedit. Ideo dicitur quod alitum que
accedit rei pignorate credit etiam obli-
gationi pignoris vt est ter. in d. §. si nu-
da. et ter. in l. si fundus. in principio. ff.
de pigno. et similiter omne aliud cum
modum et etiam incommo dum quod
fortuito accedit rei pignorate pertinet
ad debitorum et sequitur conditionem
pignoris vt. l. si inter. §. primo. vers. si-
quicquid. ff. de pigno. et ter. et ibi no.
per Bartol. et alios in lege paulus. §.
primo. et. §. sequenti. eodem titulo. De
qua famen materia dicendum est vt la-
te dicitur super supra in secundo memo-
do secunde partis numero. 25. Cum
alio ibi sequentiibus vsq ad certam
ampliationem.
¶ Et hoc inferunt q predicto pignora-
to comprehenduntur in tali obligatio-
ne instrumenta in tali obligatio-
ne instrumenta vt ibi perpetuo essent durante
necessitate vt est ter. in lege debitor. et
ibi in gloss. et Bartol. et alii. ff. de pign.
¶ Tertio queritur quid si in datione
pignoris fuit data vna res pro alia pu-
ta: quia cum debitor daret es affirmat
vlti illud esse aurum an solum in creva
leat pignus? et respondetur quod hoc
totum pendet a voluntate creditoris
decepti: quia si ipse vult quod valeat
in ere valebit: si autem non vult non va-
lebit: ter. et tuncia glo. no. in lege p.
ma. ff. de pigno. actio. Et ex hoc inferet
Bartolus ibi ad finem quod cōtractus
in quo creditor fuit deceptus confert
in eius voluntatem fauore ipsius dece-
pti et in odium deceptis. similiter in
contractu cui doli debet castus. lege
eleganter. in principio. ff. de dolo cum
aliis allegatis ibi per Bartolum. Sub
ditur tamē ibi in ter. in l. si. quod qui de-
dit vnum pro alio decipiendo tenebitur
pro contraria pignoratitia: 2 etiam cri-
mine feliionatus per quod extraordi-
nem punitur vtridibet declarat gloss. et ad
materiam adde not. per Alexand. post
Bartolum in lege si id quod aurum. ff.
de verbo. obligatio. ¶ Sed in venditio
Anto. de fa. de pig. 2 hyp. h

ne quando datur es pro auro non valet venditio vt lege quod fime. in fine. ff. de contrahen. emptioe. et que sit ratio differentie inter pignus et venditio nem ponitur per gloss. in. d. lege prima cum qua transeunt. ibi. doc. et quod debitor quod dicitur pignori vnam rem pro etia punitur crimine stellationis etc. ff. de tert. et ibi glo. in lege tertio. ff. primo. in gloss. in verb. auererit. ff. de crim. fel. 21. ¶ Item adde quod debitor vendens rem alteri obligatam affertens illam et se liberam et nemini obligatam tenetur pena falsi vt est tert. et ibi. not. glo. 2 Bartolus. in. l. si a debito. ff. de fal. Sed quando non exprimit illam esse liberam sed dissimulat illam esse alteri obligatam tenetur crimine stellationis vt est tert. in dicta lege prima. §. primo. et ita declarat glo. in dicta lege si a debito: sed si dicit illam non esse affertam obligatam et si contrarium appareat promissit illam liberare euasit pena falsi vt declarat gloss. in dicta lege si a debito.

¶ Adde etiam quod vnus pignus eque idoneum potest subrogari loco alteri? et istentio apud creditorem vel esse ff. de pigno. et tenet Graueus de credito. no. 14.

22. ¶ Septimo queritur an pignora que dantur fuerint in contractu locatio nis locatori si sit facta tacta reconditio in dicta termino. lege tunc queritur. §. qui impletio. ff. loca. cens. tunc repetita in reconditione et in hoc distinguendum est quod aut dicta pignora dant fuerint in principali locacione per conductorem aut per tertium pro ipso conductore. Nam primo casu censentur repetita: secundo non nisi si secundo casu interueniat consensus Hei sus tertii ita no. Barto. in dicto. §. qui impletio. in prima columna et sequitur Bald. in. l. ege. C. loca. licet aliud sit in pena adiecta in principali locacione: ne quia ista indistincte no censetur repetita in ipsa reconditione facta et ratio est quia pena non est de natura

contractus ita vult Bald. et sequitur Jmo. in lege cum pater. §. pater certus. ff. de legatis secundo.

23. ¶ Adde etiam in materia quod contractus pignoris dicitur contractus nominatus vt no. Bald. in rubric. C. de re. perm. in versiculo. sed queritur etiam ¶ Octavo queritur quid sit in instrumento non sit adiecta hypoteca an notarius possit illam supplere et appone re ex suo officio? et Bald. in lege prima in vltima colum. in versiculo. sed pona mus. ff. soluto matrimonio. tenet quod sic: quia tacitum exprimitur ius cum mune non ledit. lege qui mutuum. ff. manda. et quod tacite inest per modum fauoris habetur pro expresse. lege non recte. C. de fidei. et quia notarius videtur rogatus secundum naturam contractus vt possit apponere omnia que sunt de eius natura. lege finali. C. de iudi. postea autem arguit in contrarium quod notarius non possit contra re instrumentum de eo quod ipse intel ligit modo rationis: sed de eo quod pcepit sensu scilicet vel visu vel auditu et sicut testes qui dicerent hypotecam fuisse expressam: que non esset expresse: deponeret falsum ita et notarius: tamen ipse respondet ad hoc quod aliud est in tabellione quam sit in testibus: quia ad tabellionem recurrit ratio non perit vnde videtur rogatus quod secundum peritiam faciat instrumentum. vt no. in. lege prima. C. de vnu. et ita tenet Bald. Idem tenet Barbr. de ronenis in lege quod si notis. §. qui assidna. in tertia columna. ff. de edil. edict. vbi inquit quod hypoteca bonorum non posita in contractu habetur pro appposita notarius erat confictus cum apponere in suis instrumentis et facti illi et que not. §. quod dicitur tibi non ad illam que inseri quondam solet causi tionibus. ff. de pigno. et facti glo. no. in lege si fundus. §. primo. in versiculo. l. i. gat. ff. de lege communi. et optimus. l. i. in. lege si filia. in principio. ff. similiber. et faciunt not. per Alexandr. in. l. si filia. in. pncip. in. j. colum. ff. de dam.

infee. vbi vult post Bald. in. l. fina. C. de fidei. quod notari? simpliciter rogatus vt conficiat instrumentum debet illud conficere cu clausulis consuetis apponi ad idem not. per Bar. 2 Alexander. in. l. si prius. §. recte placuit. ff. de aqua plu. arc. 2 conferunt optimus. no. per Bart. Alexan. Sot. 2 Jaf. in. l. gal. l. no. §. idem credendum. ff. de lib. 2 post hu. ¶ Et facit quia semper partes videtur tacite conuenire de eo quod est confectum vt est gl. no. 2 signanda in. l. i. §. 4. in commissoria. ff. de leg. comit. 2 Bald. in. l. j. in secunda circum. C. p. lo. cio. 2 in. l. incendium. circa si. C. si certu petatur. 2 in. l. j. ubi. col. C. de fruct. 2 l. i. peten. ¶ Et clausule consueite apponi subintelliguntur et habentur pro apppositis vt est ter. optimus cum gloss. in. l. si in si. et ibi Bald. no. C. de fidei. in. l. huiusmodi. vbi no. moderni. ff. de leg. 2 bonis rex. in. c. cum. m. ferrariensis de constituto. quem ibi no. Bal. Ant. Jmo. et alij dicentes illum esse melio rem ter. de corpore iuris ad probandis quod illud quod solet apponi in contra ctu habetur pro apposito etiam si non sit scriptum: pro conclusione videtur tendendum quod ea que sunt de natura contractus possunt suppleri secundum consuetudinem et stilum quando sunt obmissa. Ea autem que sunt de substantia contractus non ita not. Alexander. in. col. xvij. viso et prehabito secundo volumine. ¶ Substantialia autem contractus dicuntur sine quibus non potest esse actus prout est in contractu emptionis et venditionis res et pccetur. Naturalia autem dicuntur illa que facit de interliguntur de natura actus vt de clar. glo. magistra in. l. pacta contenta. in. p. ff. de contrahen. empt. et ple nius Bald. in. l. ad extractionem ad fine. C. de vo. prom. ff. referet Jaf. in. l. cum. quid in pna. lectura in pna. colum. ff. certum petatur. et habetur p. Bal. in. l. ex pccato. in fine. C. eod. et de bino non Bald. in dicta lege prima. ff. solu. matrimo. de hypoteca supplenda tenet Jaf. in. l. certu edicto §. si nimos. in tertio not. ff. si certum petatur. 2 De

cius in. l. semper in stipulationibus. in vltima columna in versico. et ex predictis. ff. de regulis iuris. 2 quid in pena et quid in iuramento an possit supple ri vide per Jaf. in dicto. §. si nimos. et per Decium in dicta. l. semper in stipulationibus. vbi etiam ipse firmat distinctionem supra factam inter substantialia et naturalia contractus. Itē quid in constituto vide Alexander. in. d. cum filio. xvij. et Decium vbi supra qui videtur tenere quod ista clausula sup pliciter non possit. tamen ego dubito de hoc propter precedentia per me allegata: sed non exarimo quia non esse sira materia idem de clausula confirmati tenet Decius in. col. xvij. vltima columna. referens Alexandr. in. d. co. sollo. xvij.

¶ Nono queritur an quando pignus vel hypoteca constituitur pro tanto pccio vel debito quod verimiliter non sit ipse iustionis dicitur potius aliena tio quam pignozatio: et dicitur respo detur quod in tali casu non dicit obli gatio sed alienatio facta in credito rem vt. legata. §. si. et ibi Barto. ff. de sup. pelle. lega. et. l. qui habebat. in. pncip. ff. de lega. ij. et faciunt not. per Barto. in. l. in quorum ad si. ff. de pigno.

¶ Et et hoc inferunt plura et pri mo quod hanc statuto quod quilibet teneatur facere describi res suas in estimo credito: tenebitur dictam rem ibi pignozatam pro tanta quantitate quod non sit ipse iustionis de scribere in suo estimo: et leuare de estimo debitoris ita not. Ange. in. l. c. u. notissimi. in principio. C. de prescrip. xxx. an. et late ponit Alexander in. l. p. ma. §. per seruu copozaliter. ff. de ac. quiren. possessio. mouetur per dicta. l. qui habebat. et per plura alia de quib? ibi per eum.

¶ Secundo inferitur quod licet alia debitor dicat possidere rem pignozata quod ad vfucapionem 2 eos effectus ad cernentes dominium et fructuum acq uisitionem: et quo ad alios effectus pter predictos censatur possidere credito: tamen quando res pigno

rata est pro tanto debito q. verisimilitudinem non ita spes luitiosis tunc quo ad omnes effectus & indistincte habetur perinde ac si dicta res effectus plus creditus: ita tenet Alexander. 2. In post alios in dicta. l. prima. §. per seruum co. potaliter. et licet ibi Soz. subtilit alit qua in contrarium adducit tamen distat quod in iudicando non est recedendum a communi opinione. ¶ Tertio in fertur quod licet alias testatur: super uiuens pignoret tunc creditor: rem legatam alteri & per pignorationem non censetur adimere legatum per. Lqui post. C. de lega. 2. l. si res obligata. ff. de legatis primo. Tamen secus est si res statim pignorat legatam rem pro tanta quantitate quod non sit spes luitiosis nam tunc dicitur ademptum legatum perinde ac si plene & perfecte alienasset ita firmat Alexander in dicto. §. per seruum co. potaliter. post Bartolium in. l. rem legatam in finalibus verbis. ff. de adm. leg. ¶ Quarto inferitur quod licet alias fructus percepti per credito rem et per pignora veniant imputandi in sortem iuxta. l. prima. §. secunda. C. de pigno. actio. Tamen quoad res fuit pignoriata pro tanta quantitate quod non est verisimilitudo spes luitiosis creditos facit fructus suos & eos incratat tamen perceptos et per propria ita nota. Alexander in dicto. §. per seruum co. potaliter. 2. ibi etiam Jason qui etiam inferat ad quedam alia vt ibi per eum. ¶ Item adde predictis quod illud qd dicitur esse de pignora pro tanto debito quod sit verisimilitudo spes luitiosis cum illationibus predictis procedit non solum quando res pignoriata est tradita creditori & sic in proprio pignore: sed etiam in re simpliciter hypotecata abiq; traditione ita firmat Alexander in dicta. l. si res obligata. in principio secundo colum. licet ibi Rappa attendat iuris contrarium. ¶ In quantum autem dictum fuit supra quod debitor censetur pignora rem pignoratam quo ad effectus concernentes de minimis vel acquisitionem fructuum: creditor vero dicitur possidere quo ad

alios effectus vt habetur in dicto. §. per seruum co. potaliter. in pte et ob clara aliquibus modis: et primo quod creditus turbatus in possessione rei pignorate habet interdictionem vt possidetis: vt habetur per Alexan. In alios in dicto. §. per seruum co. potaliter. ¶ Secundo declara quod in tantum creditus dicitur possidere pignus quo ad alios effectus prater concernentes de minimis & fructuum acquisitionem quod debitor tunc etiam quod sit dominus rei pignorate potest condicere & precario rogare illum rem a creditore vt est tertius in l. cum & sortis. §. fina. ff. de pigno. actio. et ibi not. Barto. quod est mirabile effectus quod precarium et conductio consistit in re propria contra tertium. in. l. ne q. pignus. ff. de regul. iuris. 2. in. l. qui rem suam. ff. de deposi. sed vt soluit glossa in dicto. §. fina. istud est ratione possessionis que apud creditores est: vt. l. cer te. §. fina. cum. l. sequen. ff. de precar. et habetur in. l. si aliquam. ff. de acquir. possessio. ad idem text. in. l. si pignus. ff. de pigno. actio. et in. l. qui pignoris. ff. de acquir. possessio. ¶ Et per pres dicta dicebat Roma. in singulari. cart. 16. colum. tertio. incipit queritur a me in creditore. 2. q. creditore in castro pignori ratio potest exercere iurisdictionem. allegat. l. eleganter. §. fina. ff. de pig. ¶ Tertio declara quod debitor dicitur etiam possidere pignus alio respectu q. scilicet per illud reuocatur ab onere satisfaciendi iuxta. l. sciendum. §. possessor. ff. qui si iusticia. cogand. 2. ibi per Alexand. in fine 2. hoc quando pignus consistit in re immobili: secus si consistat in re mobili. ita declarat Jason in. d. §. per seruum co. potaliter. ¶ Quarto declara quod illud quod dicitur est quod debitor dicitur possidere quo ad effectus vtiacipiendi debet intelligi respectu vtiacipiendi de minimis: secus autem est respectu vtiacipiendi seu prescriptionis actionis vt precario: et isto respectu dicitur possidere etiam creditor. l. de accessionibus. §. primo. ff. de iureiur. 2. tempo. pfer. ita tenet Jason. in dicto. §. per seruum co. potaliter. ¶ Quinto declara quod

possessio debitoris in pignore quo ad effectus predictos dicitur facta possessio: quia scilicet creditor possidet cuius liter et naturaliter ipsum pignus sibi traditum ad vtilitatem tamen debitoris: et ideo effectus vtiacipiendi et prescriptionis predictae qui explicantur ad commodum debitoris causantur a facta possessione quia fingitur debitor possidere mediante persona credititoris qui vere possidet sed possidet ad vtilitatem debitoris quo ad predictos effectus. l. qui pignoris. ff. de acquir. possessio. et ita Jason. in. d. §. per seruum co. potaliter. in si. que. not. ¶ Tandem modo restat in hoc primo membro per quas personas possit vel non possit constitui pignus seu hypoteca conventionalis: et primo dicendum est quod pignus vel hypoteca non solum per dominum rei sed etiam per procuratorem vel negociorum gestorum constituitur potest. Et si procurator habuerit idoneum mandatum valebit pignus ratio abiq; alia ratificatione domini: si autem mandatum non fuerit idoneus vel fuerit simplex negociorum gestor qui pignoraui tunc pro validate dicitur pignoriatiois requirit ratificatio domini vt de predictis est text. in. l. si inter. in principio. 2. ibi not. Barto. ff. de pigno. ¶ Et autem mandatum dicitur idoneum seu validum ad pignoriandum requiritur quod sit speciale ad pignoriandum vt. l. solutum. §. fina. ff. de pigno. actio. non tamen requiritur quod sit indiuiduum ad pignoriandum talem rem tali: sed sufficit quod sit in specie ad pignoriandum res iuxta nota. per Bartolium in. l. si filius filias. columna fina. ff. de donatio. et late per Alexander in c. silio. c. xxix. vltio haturo numero. 7. septimo volus mine. vbi pulchre de hoc item dicere tunc mandatum sufficiens si esset concessa administrato vniuersorum bonorum vt. l. vel vniuersorum. ff. de pigno. actio. vel si esset datum mandatum generale vt ibi per. l. procurator. cuius lib. l. vel vniuersorum. 2. glossa in. l.

prima. 2. ibi Barto. C. si aliena. res pignori. da. sit. Item diceretur sufficiens mandatum etiam si esset generale sine libera quando dominus solutus esset talia facere videlicet pecunias mutuas sub pignoribus accipere. vt est tertius 2. glossa in dicta. l. vel vniuersorum. et glossa in dicta. l. prima. 2. ibi Bar. ¶ Et in super quando non haberet idoneum mandatum & non apparet de ratificatione domini: si tamen pecunia mutua per creditorem pignoriatio non idoneo vel neg. gestor esset facta in vtilitatem domini & creditor possideret de facto rem pignoriatam possit creditor excipere contra debitorem repetere pignus & vt retentione donec sibi restituantur sua pecunia versa in vtilitatem debitoris. text. est in dicta. l. prima. C. si alie. res pigno. da. sit. 2. ibi nota. Bartolus Baldus & Salycetus et etiam vltra retentionem quando creditor non possideret pignus: pecunia per eum mutuata esset versa in vtilitatem debitoris: sed et contra debitorem non restituitur esse pecunie actio vtilis ne gociorum gestorum: vt tenet glossa in dicta. l. prima. in glo. secunda in fine. 2. ibi sequitur Salycetus. ¶ Sed dubitatur in predictis qd si procurator non habens mandatum obligauit rem dosmini quo casu obligatio est nulla. l. rem alienam. ff. de pigno. actio. An si postea sequatur ratificatio domini q. validat dicta obligationem vt dicta. l. si inter. l. princip. An tali casu dicta obligatio validet retro vta a principio ita quod qui habet dictam obligationem non veniat preferendus aliis hypothecis factis per dominum post dicta obligationem: procuratoris 2. ante ratificationem: & de iure dicitur est quod respectu domini ratificatio dicta obligatio validat retro: sed respectu tertii cui ratum habens medio tempore obligasset non validatur retro: nec talis ratificatio illi tertio preiudicat. ita per Bartolium in. l. pignori. §. primo. ff. de pigno. actio. et in. l. potior. §. primo. ff. de pigno. actio. Et istam conclusio nem tenet Bartolus post Gualter. in. l. h. i. u.

rem alienam. ff. de pigno. acti. ubi vult quod ratificatio facta per dominum de obligatione facta de re sua per extraneum non preiudicat ipsi ratificanti. 2. res notrabatur ad principium in preiudicium ipsius ratificantis: sed non in preiudicium illius cui dominus obligatur dictam rem antequam ratificaretur: nam secundum eum illi acti merito ratificatio nihil preiudicat per iura que ibi allegantur ita etiam clarus firmat ibi Salycetus. Item tenet Bartolus in l. si indebitus. §. fina. ff. rem ratam haberi. zin. l. si fundus. §. primo. ff. de pigno. 2. Salycet. in l. penult. C. si alie. res pigno. da. ff. de expresse consensu Sotinus in consilio centesimo vigesimo sexto. in causa secunda decreti quarto volumi. ubi ponitur 2. deciditur casus quod duo obligaverant bona patris pro dote filie sine mandato patris: deinde pater dicta bona obligaverat alteri 2. postea ratificavit obligationem factam pro dicta dote: dicitur ibi quod obligatio facta per patrem alteri debet esse prior 2. potior: quia ratificatio patris non potest trahi retro in preiudicium iuris quesiti illi tertio cui pater obligavit illa bona antequam ratificasset obligationem factam pro dote filie. ¶ Et pro dicta conclusione facta id quod notat Bar. in l. quoties ad sine. ff. de nota. ubi dicit quod obligatio conditionalis purificata conditio non retrotrahitur nisi oblet defectus rei vel persone 2. ita secundum eum limitatur dicta l. potior. §. primo. ¶ Facit etiam quia illa regula quod ratificatio retrotrahatur 2. mandato comparatur de qua in l. fina. C. ad macedo. 2. in regula ratihabitionem libro sexto recipit plures limitationes 2. inter alias limitatur in proposito quod non trahitur retro quando auferuntur ius quesitum illi tertio contra quem fit ratificatio vel nota. glossa in dicta regula ratihabitionem dum allegat capitulum ex parte decani. de rescripto. 2. sequitur Alexander in consilio quinonagesimo vigesimo octavo visio 2. dicitur considerare. in sexta columna quarto volumi. ubi

ponit quinque notabiles limitationes ad dictam regulam ratihabitionem 2. ista est prima. ¶ Facit etiam quarta limitatio. quam ibi ponit Alexander. videlicet quod ratihabito tunc trahitur retro quado res est integra 2. in eo statim i quo erat a principio quando ille actus fuit gelus qui ratificatur per. l. si vtot. §. si quis vtotem. 2. ubi hoc nota. D. vnos et Bartolus. ff. de adulte. cum aliis ibi al legatis per Alexander. sed tempore ratificationis facte per dominum de obligata ante per alium non est in eo statim in quo erat tempore dicte facte obligatio: quia medio tempore fuit alteri obligata per dominum: merito ratificatio non potest trahi retro. ¶ Quod tunc insuper an obligatio pignoris possit mihi queri per alterum: 2. respondetur quod non quia sicut vnos per alterum obligari non potest. ita per liberam personam obligatio alteri acquiri non potest: sed tunc ipsa libera persona que pro alio contrahit continetur ut est tertius in l. solutum. §. per liberam. ff. de pigno. actio. ¶ Sed ubi dicitur quid in procuratore et si licet per procuratorem acquiratur immediate obligatio pignoris domino: 2. respondetur quod licet dominum 2. possessio queratur domino per procuratorem immediate sine cessione: tamen ipsa obligatio 2. hypotheca non queritur domino per procuratorem sine cessione: ut est tertius 2. ibi declarat Barto. in dicto. §. per liberam. quod nota quia licet actio hypothecaria sit actio realis ut l. pignio in res. C. de pigno. 2. per hoc videtur quod sicut rei vendicatio queritur per procuratorem domino sine cessione ita 2. ista queri debeat per. l. c. per quas per sonas. et ibi glossa. Sui. l. Raynntius. C. de pigno. 2. Salycetus ¶ Camé secus est 2. ratio differentie est quia rei vendicatio per se subsistit principaliter: sed hypothecaria licet sit realis tamen est accessoria ad actionem personalem et ideo de ea indicatur: ut de personali que non acquiritur domino per procuratorem sine cessione quia magis inheret obibus contrahentis ¶ Quis

40

realitate declarat Barto. in dicto. §. per liberam. 2. late habetur per Alexandrum in lege possessio. §. et si possessio. ff. de acquirenda possessione. 2. ad de paulum de castro in l. pma in vltimo nota. C. per quas personas no. acquiritur. ¶ Queritur etiam an huius quis non possit obligare rem suam saltem possit consentire alteri obliganti: 2. de hoc est gl. magistra in l. si fundus. §. si ff. de pigno. et ibi Barto. ¶ examinat an qui non potest per se facere possit alteri facienti consentire 2. distinguunt quod non potest per se facere propter imbecillitatem consilii 2. intellectus ut minor 2. mulier non potest etiam alteri facienti consentire ut est textus in dicta. l. si fundus. §. i. 2. in expleis reprobatiss ibi in glo. sed qui non potest per se facere propter defectum sui iuris quod vni plenus non huius in re vfructuarii bene potest facienti 2. obliganti consentire ita dicit ibi Bartolus quem vide cum alie gatis ibi per Alex. ¶ Alterius queritur an pater vel legitimus administratores filii accipiendo pignus vel obligationem acquirat vltimam hypothecariam filio: respondetur quod sic ut est glo. not. in l. si legati. in vtr. neq. filius. ff. de pigno. 2. ibi no. Bartolus 2. illam glo. Alexander. ibi in apot. ad Barto. dicit singulariter notandum ad hoc. vbi dicitur quod hodie in adventibus et contrahit patris querit actio filio de quo tamen dicendum est ut habetur per Alex. 41 2. ibi declarat alios in l. quod dicitur. ff. de verbo. oblig. ad idem gl. in l. de re. ff. 42 de tractatio. ¶ Insuper queritur an pupillus possit rem pignori dare: respondetur dicitur quod pupillus sine tutoreis autoritate 2. decreto iudicis non potest res immobiles pignori vel hypothecae dare ut est tertius in l. nota. gl. in l. pma in principio. ff. que res pigno. obligari non potest in l. vltima. ff. de rebus eorum. similiter e converso si pupillus recipiat pignus sine tutoris autoritate non obligatur directa pignora sita ut est tertius et ibi glossa. ¶ Bartolus in pupillo. ff. de pigno. actio. ¶ Sed dubitatur quid si minor vedat sine de

creto: quo casu de iure. ff. alienatio facta de immobilibus erat nulla ut l. si pupilloium. ff. de re. eor. de iure ausere. Cidem est in rebus mobilibus. C. de administratio. tuto. in quibus locis habetur. quod alienatio de rebus minorum facta per tutorem vel curatorem sine decreto iudicis est nulla ut etiam habetur in l. terra. C. si alie. res pigno. da. ff. de glo. in l. tutor. in principio. ff. de pigno. actio. An in iure cōtractu alienationis tutor pro evictio dederit pignori bona sua propria vas leat pignoriato non obstante quod alienatio respectu minoris sit nullas vix debatur dicendum quod non quia si non tenet principalis contractus tunc licet alienatio non videbatur etiam tenere huius potest que est accessoria arguuntur. Non dubium. cum ibi not. C. de legi. Tamen hoc non obstante contra iura est verum videlicet quod licet alienatio respectu minoris sit nullas tamen pignoriato 2. hypotheca respectu tutoris 2. curatoris est valida. textus est not. in l. si quis. C. de pign. minor. 2. ratio est quod pignoriato facta est de bonis tutoris vel curatoris in aliquo non preiudicat dicit minoris vel pupillo vti firmat gl. in l. 2. si in. in terra solus. que communiter approbatur. ut habetur per Alexander in consilio. lvi. ad finem visio the mare et vrbatione quarto volumi. ¶ Adde etiam predictis quod multis alienam pecuniam suo proprio nomine 2. pro ea accipiens pignus non acquirit hypothecam domino pecunie sed sibi mutanti tertius est 2. ibi Bar. 2. dos. ctories in l. si frater. C. de pign. ¶ Porro fremo queritur quid de administratores quibusque alienus civitatis an scilicet ipsi possint obligare bona civitatis quod accipitur pro civitate aliqua pecuniam: 2. benerit responderetur quod sic ut est tertius in l. si in quibus bona in principio. ff. de pigno. 2. ibi not. Barto. ¶ Intellige tunc 2. declarata tribus modis. 2. primo in administratore civitatis quod huius liberam administrationem fecerit aut in alio procuratore: nisi constituto aliter

41

42

43